

V. 8/29'23
H

Coll ~~[illegible]~~

4 ff. nn., 150 ff. n., 20 ff. nn.

Hain 8445

Hain ~~8445~~ 8446

HERBARIUS PATAVIE (PASSAU) im; PRESSUS ANNO DOMI & CETERA, lxxxv (~~Aggregrator Practicus~~), lit. goth. *long lines, without marks, contains* 4 *preliminary ll. including title*; CL *numbered ll. and* 20 *unpaged ll. at end, beginning*: "*Particula Secunda de Simplicibus laxativis linitivis,*" *etc. numerous cuts of plants, with contemporary colouring* [*Hain**8445; *Proctor* 2829], *contemporary binding of oak boards, leather, stamped with flowering fleurs-de-lis and ornaments, with massive brass corners, with legend* "*Maria Ini~~tivos~~* (?), *centre ornaments and clasps, in a pamphlet case*

sm. 4*to.* [*Patavii* (PASSAU) *Johann Petri*], 1485

*** A fine and perfect copy of this very rare Herbal, a reprint of Schoiffer's edition, printed at Mentz in 1484. EXTREMELY RARE IN THIS STATE.

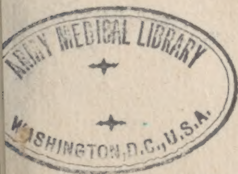
Herbarius Patavie im:
pressus Anno domĩ ⁊cete
ra .lxxxv.

Conuentus Frm Minorum
in Egra

Mari…

Rogatu plurimoꝝ iopū nūmoꝝ egētiū appotecas refutātiū occasiōe illa. qꝛ necessaria ibidē ad corp⁹ egrū spectātia sunt cara simplicia et ꝯposita. nūmisqꝫ plurimis ꝯparanda. sed ad p̄sens mēs mea nō se diuertit sed ad ea q̄ in ꝑuatis locis ortis siluis ac pratis inueniūntur. quorū presentia corpus humanum egrum seu neutrum ad corpus sanū reduci poterit: testanti solerti medico Arnoldo de noua villa sic inquiente in amphorismis suis. Cum quis poterit mederi simplicibꝫ frustra et dolose medicamina composita querit ille. Ait etiam Auicēna secūdo libro. c. iiij. Medicine simplices habēt opaciones vl̄es et ꝑticulares. Et cum penes corp⁹ humanū plures ꝯcurrūt act⁹ scꝫ circa ꝑfecte sanū act⁹ conseruatiuus necessarius est. Circa sensibiliter lesuꝫ actus curatiuus inducendus est. Circa vero insensibiliter lesum actus preseruatiuus seu resumptiuus necessarius est. Cum ergo corpus egrum actum curatiuum requirat seu practicū. Ob id p̄sens opusculum suā sumpsit denomiatōnem. Aggregator ꝑcticus de simplicibus. In quo quiuis hoīm sibiipi subuenire poterit paucis deductis expēsis aduersus quālibet egritudinē corpus humanum a vertice capitis ad plantas pedum ab intra corpus forasqꝫ affligentem iuxta tenorem plurimorum solercium medicoꝝ de simplicibus confuse tractantium quoꝝ dicta ad practicam expertā sunt redacta. vtputa sunt. Auicēna princeps scōs suo libro de simplicibꝫ. necnō serapio de simplicibꝫ. similiter pandecta ⁊ platearius ⁊c̄. Omnis ergo confusio nouerca existit veritatis que ad presens refutatur. cum oīa que a primeua origine

processerunt. ratione ordine et numero formata sunt et sic cognosci habēt Boeci⁹ in arismetrica sua Diuidit ergo presens liber in septē pticulas In prima particula tractat de virtutibꝫ herbaꝝ ad appotecam spectantium in modum antidotorum dispensataꝝ In secūda pticula innuit ꝺ simplicibꝫ laxatiuis et limitiuis seu lubricatiuis superioribus antidotis prime pticule deseruientibus. In tercia particula detegit de simplicibꝫ ꝯfortatiuis seu speciebꝫ aromaticis. In quarta particula dilucidat de fructibus et seminibꝫ et radicibꝫ. In quinta pticula de gūmis et eis similibꝫ. In sexta pticula de generibꝫ salis et mineris et lapidibꝫ. In septima particula et vltima cōsiderat de animalibꝫ ⁊ ꝓueniētibꝫ ab eis. que omnia ad practicā ꝑsentis opis deseruire habent.

Modus medicinale ī figuris sic ꝯgnosces. ℥. j. id ē vncia vna. ℥. ss. id ē vnica media. ʒ. j. id est Dragma vna. ʒ. ss. id est dragma media ℈. j. id est Scropulus vnus. ℈. ss. id est Scropulus medius. m. j. id est manipulus vnus. m. ss. id est manipulus medius Ana. id est de quolibet equaliter. lb. j. id est libra vna. lb. ss. id est libra media. Et. ℥. j facit duos lotones Et. ℥. ss. vnum lotonez. Et dragma vna id est quarta pars vnius lotonis Et. ℈. id est tercia pars vnius dragme

Capitula herbaꝝ secundū ordinē alphabeti

[illegible]

[illegible]

Absintheum wermut

Absintheum est calidū i p̄mo gradu et siccū i secūdo et habet ponticū et amarissimū saporē.et debꝫ colli-gi in fine veris et in vmbra exiccari et p annū seruat̄ et est multe efficacie. Absintheum habet oppositas ꝓprietates scꝫ laxatiuam. Laxat enim ex caliditate et amaritudine.et habet ꝓprietatem constrictiuam quia cōstringit ex grossicie substantie.et sic absin. cōtraria opat̄.ideo nō debet exhiberi nisi materia existente di-gesta sic sua caliditate dissolnit̄.et pōticitate sua con stringēdo euacuat̄. Absin.enim fortit̄ apit opilacōes epatis et splenis. ꝓpterea curat morbos ex opilatōe:

ꝓueniēs vt ſunt yctericia ydrops ⁊c̄. notanter cū ꝓ ueniāt ex cauſa frigida vt dicit Auicē.ii.canone. primo ꝗ.ʒ.iii.vel ℥.ſ.de ſucco abſin.mane bibite ꝑ decem dies ꝯtinuando valde curat illas egritudines: ſed apparet talis potus abbhominabil'.ideo valet ſibi miſceri zucrum ſufficiens ꝓ dulcoratione.Vl' buliat abſinthium. in ſero caprino miſcendo parum zucri.Vl' fiat ſyropus ex eo iſto modo diſpenſando ℞.extremitatum abſin.m.ſ.flo℞ centauree flo℞ violaꝝ floꝝ boraginis floꝝ tamariſti an̄.ʒ.ij.radic.reupontici liquiricie an̄.ʒ.j.vuaꝝ paſſulaꝝ.℥.ſ.oīa ꝯtūdant̄ et bulient̄ in aqua ad conſumptionem tercie ꝑtis.poſtea cola colatum dl'coret̄ cum ſufficienti zucro et fiat ſiropus de quo ſumat̄ tepide mane et ſero ꝓ qualibet vice in quantitate medij ciphi.prius ſumant̄ pillule de reubarbaro.et confortatiuum diarodon abbatis poſtremo.Item abſin.valet in alopicia ſcʒ in caſu capilloꝝ et in tinea.℞.de abſin.et abrotano et de ſpica celtica de quolibet quantum placet et buliat̄ cum vino et inde fiat ablutio capit̄.Valet etiam ſuccus abſin.cum melle vel farina ordei mixtus ad liuorem vel ad veſtigia circa oculos vel aliorum locoꝝ ex percuſſione vel cōtuſione venientia. Valet ſuccus abſin.cum puluere lumbricoꝝ mixtus cum parum melle contra vermes.Iteʒ ſuccus abſin oculo impoſitus valet cōtra rubedinem eius et pannum.Item vapor decoctionis abſin.ex vino et aqua auri immiſſus valet contra ſorditatem et tinitū eius Et ſuccus abſin.cum oleo nucleoꝝ perſiccoꝝ auri immiſſus interficit vermes. Item vinum decoctionis abſin.cum cortice citri valet in fetore oris ꝓueniente ex materia putrida in ſtomacho peccante.Vʒ ſuccus abſin.cū melle mixt⁹ ꝯt̄ ebrietatē Vʒ etiā abſin.cū arthi.⁊ ol'o cōi coctū fiat īde peſſariū m̄ſtruū ꝓuocādo

Abrotanū garthaм.

Abrotanū calidum est in primo et sic.in scđo Avi. Valet in alopicia et tinea vt sup̄ dictum est đ absin Abro valet ad accelerandū barbā et eius ortū isto modo. ℞ succum abro.cum oleo anetino vel oleo de squinanto miscendo de quo liniat̃ barba vel ali⁹ locus depilatus. Item decoctio abrotani et ysopi cū liquiricia bulienda in aqua cum zucro pēnidii dulcorando multum valet ad discrasiam pectoris ex causa frigida ab intra sumendo

Sed ab extra liniat̃ minera pectoris cum butiro mẽ-
sis may. vel cum vngento dialtee ꝑ maiori mollifica
cione humoꝝ peccantium in pectore postea sumant̃
pillule de agarico ꝑ euacuatione materieꝝ peccanti-
um per viam ductuum cõmunium. deĩde suma diape-
nidium vel diayris salomonis pro confortatiuo Itẽ
abro. valet contra vermes et lumbricos et ascarides
R. abro. contriti et pulueres ludinorum añ. ʒ. ſ. mi-
sce cum felle alicuius animalis et oleo de absin. et fi
at linimentum supra intestina. Idem valet succus ab
rotani et absin. cum lacte bibendo. Item succus ab-
rotani mixtus cum mirra in modum pessary applica
tus educit menstrua. secundinam et fetum mortuum
eicit et clausam vuluam aperit et flegmatica aposte-
mata ibidem nascentia. sanat. Vel fiat suffumigium.
R. abro. saffine arthimesie añ. m. ij. polegij origani
tenacetiañ. m. i. asarebacce apij añ. m. ſ. contundant̃
omnia et fiat suffumigium et potenter prouocat men
strue. Item resoluit apostemata flegmatica ⁊ dure re
solutõis si misceat̃ succus abro. cum farina ordei vel
melle et supponatur Idem remouet concussiones la
terum. Item abro. fugat venenosa animalia si ponit̃ ĩ
angulis domus. Vel cum aqua decoctionis eius do
mus vel cubile aspergatur. vel fiat fumus in domo d̃
abro. Item abro. coctum in vino et bibituꝫ valet cõ
tra venenum. Et abro. contusum cum sale et oleo cõi
et pulsus manuum et pedum inde vngantur. febrien
tis autem peroxismi aufert rigorem. Item abro. co-
ctum cum apio in vino et parum dulcoratum cũ zuc-
ro stranguiream soluit et lapidem frangit. Et quan-
do caput inungitur cum abro. contuso cum oleo va-
let vertigini et scotomie

Altea wildpapel

Altea calida et sicca cum equalitate. operatio et ꝓ prietas ipsius est lenificare et maturare et mollifica re et resoluere et abstergere. Semē et radix sunt ma ioris efficacie. notanter radix viridis. Decoctio ra dicis altee et seminis eius cum abrotano et vino et potata valet strangwirie et lampidi et superfluitatibꝫ crudis et sciatice et vlceribus neruoꝝ. Et quādo ra dix altee decoquitur in aceto cum piretro ⁊ pax ma stice et fiat inde ablutio oris tepide sumendo valet contra dolorem dentium. Item semen altee coctum cum allio et aceto et inde liniat morphea in sole era

dicat eã. Idẽ mixtũ cũ oleo ⁊ applicatũ morsui venenoso ꝯfert. Et simil'r valz in pũctura apũ. Itẽ qñ bibit̃ radix altee cũ vino aut aqua cũ paꝝ mastice decocta curat vlcera intestinoꝝ ⁊ cõtusiones neruorũ. Itẽ radix altee valz apostematibꝫ calidis mamillaꝝ ⁊ apostematibꝫ ani ⁊ tentõni neruoꝝ ⁊ apostematibꝫ duris ⁊ scrofulis. ⁊ soluit apostemata inflata ⁊ tumorẽ in palpebris ⁊ glandes auriũ ⁊ sedat dolorẽ iuncturaꝝ. ⁊ valet ad extensionẽ neruoꝝ decocta cũ farina fenugreci ⁊ farina semĩs lini cũ sepo aneti ⁊ terpẽtina miscẽdo. qꝛ resoluit ⁊ maturat ⁊ aperit apostemata. Idẽ mũdificat matricẽ et sup̃fluitates partus si inde fiant pessaria. Itẽ decoctõ radicis altee et abrotã cũ aceto ⁊ liniat̃ sup̱ alopiciã curat eã ĩ sole exiccãdo. Itẽ decoctõ semis altee ⁊ liquiricie ⁊ ficuũ facta cũ aqua dulcorata cũ zucro albo valz ĩ tussi in causa frigida ⁊ facile excreare facit sputũ. Et ꝓhibet sputũ sanguinis si addit̃ dragantũ. Idẽ valz contra sitim ⁊ ardorem vrine. Et valz eciã in pleuresi peripulmonia tali mõ. ℞. radicũ altee. ʒ. j. liqui ℥. ß. radicũ cicoree ordei seminũ q̃tuor frigidorum. se. endiuie. se. portulace. añ. ʒ. ij. floꝝ violaꝝ vuaꝝ passulaꝝ añ. ℥. ß. omnia cõtundãtur ⁊ buliant̃. Et exhibet̃ eo mõ quo sup̱ius narratũ est capit'lo de absintheo.

Acorus · gelschwertel

Acorus calidus est ꝛ sicc⁹ in scdo. Habet virtutem diureticā. dissolutiuā. abstersiuā ꝛ apitiuā. Acorus ergo valz ad dissoluēdū duriciē splenis. ꝛ valz contra opilationē splenis ꝛ epatis ex cā frigida ꝓuenientē. isto mō dispēsando. R. radicē acori cōquassati quartā. lb. humecteť radix in aceto ad tres dies cui adde radicē reupontici. ℥. ij. floꝝ boraginis stolopēdrie añ. m. ß. seminis anisi liquiricie añ. ℥. ij. vuaꝝ passulaꝝ. ℥. ß. oia grosso mō trita ꝛ bulita i aqua simplici duaꝝ libraꝝ ad ꝯsūptionē tercie ꝑtis cola ꝛ colatū

dulcorando cum zucro q̄ sufficit et fiat potus mane et sero tepide sumendus p̄ qualibet vice in quanti- tate medij ciphi. Postea sumātur pillule vtputa R̷ masse pillulaꝝ de reubarbaro. masse pillulaꝝ d̄ lapi- de lasuli. an̄. ʒ. ß. misce cum siropo de stolopendria ꝛ fiant pillule. vii. aut. ix. Deinde sumatur diagalange vel diaboraginatum p̄ confortatiuo. postremo vnga tur minera splenis ac epatis cum vngento dialtee p̄ mollificatione materie opilantis Item vinum de co ctionis acori valet ad idem sed nō febricitanti Va- let etiam acorus contra ictericiam coctus cum stolo pendria et endiuia et liquiricia et quatuor seminibus frigidis colatum cum zucro albo dulcoret̄ sumat̄ vt supra. Item acorus valet contra albuginem seu pā- num oculoꝝ. R̷. succi acori et feniculi an̄. ʒ. iij. lapi- dis calaminaris. ʒ. j. aloepatici thutie an̄. ʒ. ß. teren- da terantur subtilissime et bulliantur paꝝ p̄ icorpo ratione et fiat colatura p̄ pānum quo vtatur ad ocu- los cum penna guttatim applicando. Item succus acori datus in potu vel eius elixatura p̄uocat vrinā quia abstergit et aperit. et valet dolori lateris ꝛ pul- monis. et idem valet morsibus venenosis. Valꝫ etiā ad dolorem matricis quando fit eukacisma. id est ses sio super acorum decoctum. Dicitur q̄ quādo quis penes se gestat acorum nunquam incurret fluxū san- guinis vel spasmum dicit pandecta

Acetosa saver ampfer

Acetosa alia est domestica alia silnestris.nam frigi-
da est in primo et sicca in secundo. In ipsa est stipti-
citas et acetositas supat coleram.et acetose humidi
tas est laudabilis. Radix acetose cum aceto cocta cō-
fert scabiei vlcerose et excoriationi vnguis. Idez va
let contra morpheam et serpiginem et similibus de-
fedationibus cutis.pluribus vicibus talia loca inū
gendo Postea vngantur talia loca scabiosa cū tali
vngento.R.succi acetose.ʒ.ij.teripentine.ʒ.ß.salis
cōis.ʒ.j.misce cum oleo laurino et fiat vngentuz cir
ca ignem in corporando Item acetosa valet contra

ictericiã ex opilacõne causata a causa calida. Unde decoquat̃ acetosa cũ aqua endiuie ⁊ cum quatuor se minibus frigidis et inde potet̃. Uel coquat̃ cũ vino albo subtili ⁊ hoc vinũ bibat̃ ⁊ valꝫ cont̃ ictericiam a causa frigida. Et tale vinũ dicit̃ sedare nausiam. Itẽ acetosa valꝫ ꝯtra pũcturã scorpionis vel alteri us anialis venenosi. Unde dicit Serapio ⁊ Auicen na. ꝙ si quis comedat de acetosa vel bibat de eiꝰ de coctõne ⁊ postea pũgit̃ a scorpione nõ nocet ei pun ctura ⁊ ita valet ꝯtra venenũ. Itẽ aqua acetose mi xta cũ parũ tiriace vazl contra pestilẽciã. Unde. ℞ aque acetose. ℥. v. ⁊. ʒ. j. tiriace misce ⁊ fiat haustꝰ qui detur tepide circa mediũ noctis. deinde tegatur paci ens ad ꝓuocatõnẽ sudoris istud ꝓ expto habeat̃. Itẽ acetosa habꝫ acetositatẽ ⁊ stipticitatem manife stas in suo sapore adeo ꝙ curat vlcera intestinoꝝ et fluxũ ventris. Et virtus semis eius est forcõr in strin gendo ventrẽ. Ualet eciã in fluxu emoroidaꝝ succus acetose bibitus. ⁊ valet eciã ebriosis. Itẽ fit ex aceto sa emp lastrũ ad scrophulas. Dicit̃ ꝙ si eius radix su spẽdit̃ in collo habẽtis scrophulas iuuet̃ ab ea Aui cẽna. Ualet eciã succus eius vel decoctõ acetose cũ vino ꝓ dolore denciũ tepide abluendo os. Item ra dix eius trita ⁊ bulita cũ vino valꝫ fluxui matricis et frangit lapidẽ in renibus. Idem valet rasure intesti noꝝ Auicenna.

Agrimonia hail allerwelt

Agrimonia est calida ⁊ sicca i scdo. Decoctio radi-
cis eius cum saluia ⁊ premula veris ꝓprie slusselblo
men cũ vino veteri valꝫ ad palisim. isto mõ siropũ di
spensando. ℞. radicẽ agrimonie saluie p̃mule veris.
añ. m. j. radic. pionie cathupucie añ. m. ʒ. castorie ca-
lebori cinamomi añ. ʒ. ij. contũdantur grosso modo
⁊ bulianť cũ vino veteri duaꝝ libraꝝ adcõsumptõnẽ
tercie ꝑtis cola colatũ dulcorare cũ sufficienti melle
despũato ⁊ fiat digestiuũ. de q̊ sumať mãe ⁊ sero te-
pide ꝑ qualibꝫ vice i quãtitate medij ciphi. q̊ siropo

ꝯsumpto sumant sequentes pillule in sero eūdo dor-
mitum ℞.masse pillulaꝝ de euforbio masse pillula-
rum fetidaꝝ.aā.ʒ.ſ.misce cum siropo de scicados ⁊
fiant pillule.vii.aut ix.Postea sumat diacastorium
vel diamusci pro confortatiuis mane et sero assu-
mendo.vngendo etiam nucham.id est posteriorē ptē
colli et loca paraliticata cum isto vngento paꝝ pus
calefacto.℞.succi agrimonie sinapis pulpe seminis
pionie aā.ʒ.j.castorei piretri aā.ʒ.ſ.croci.℈.ſ.conte
rantur et misceantur cum oleo de castoreo et paꝝ ce-
re circa ignem incorpando et fiat vngentum molle.
Item succus agrimonie clarificatus in quo imbiba
tur parum thucie pulverisate lento igne incorpora-
te et cum residentiam fecerit valet frigide applicari
oculis et clarificat eos.Item succus agrimonie cū
farina fenugreci et boli armeni cū auxugia porci mi-
scendo valet contra dolorem et tumorem membroꝝ
Agrimonia sumpta in cibis vel oleribus mixta cum
bletibus et spinachia valet ad dolorē ventris ⁊ sple
nis.Itē agrimonia est diuretica valde et viridis tri
ta et cum aqua acetose potata valet ad antraces.i.
pustulas malas.et ad morsum serpentum et canis et
hominis rabidi.Et valet similiter ab extra applicādo

Alleum knoblach

Alleum est planta et est duplex. aliud est domesticum aliud silvestre quod scordion dicit est calefactivum et exiccativum in tercio usq ad quartum. et silvestre plus illo. unde de facili potest dispoi q fiat venenuz et hoc illo modo. capiat semen allei et seminet et ex illius allei producti semie itez seminet et hoc fiat quinquies vel pluries. tunc alleum posterius productum erit venenum quare alleum deplantari et non seminari debet. hoc fit comuntrei propter causam iam dictaz licet ortulani cam ignorant. Item alleum confert

alopicie pueniente ex putrido humore. Si misceat alleum contritum cum oleo lauri vel cū fecib⁹ olei comunis de illo liniatur locus et valet. Item alleum consum atque applicatum ulceribus humidis ⁊ furfuribus capitis confert. Idem valet contra pediculos et lendes et si assiduat eius cōmestio valet ad idem. Item dicunt doctores q̄ assidua eius ɔmestio inducit sodam id est dolorē capitis. imo magn⁹ us⁹ allei crudi inducit lepram et huiusmodi graues morbos. Item alleum notanter crudum ɔmestum debilitat visum quia multum exiccat sed humidis oculis non obest. Item decoctio allei cum mastice et piretro valet dolore dentium cum os inde tepide abluitur. Alleum coctum et assatum cum zucro mixtū cōmestum clarificat vocem et confert tussi antique et dolori pectoris ex frigiditate. Valet etiam alleum habentibus grossos humores et viscosos in stomacho quoniam est calefactiuum inscisiuum et resolutiuum. Item confert alleum illis qui usi sunt fungis. nam fungi dicuntur venenosi ratione excessiue frigiditatis. Similiter valet rusticis qui excessiue bibunt aquam frigidam et utuntur cibis grossis et frigidis ,ppter hoc dicit̄ q̄ alleum sit tiriaca rusticoꝝ et alleū rectificat aquam bibitam post eius ɔmestionem quare valet nauigantibus qui bibunt aquam sepe numero corruptam. Item alleum contritum et sumptū cū aqua mellis educit soluendo flegma et vermes. Itē alleum est valde sedatiuum inflationum qui fiunt ex ventositate. Unde dicit Gal. li. de cōseruatione sanitatis q̄ alleum plus resoluit ventositates aliis medicinis ventositatum resolutiuis. Item valet succus ei⁹ ad remouendum morpheam ad ungendum eam prius scarificatam Item contra fetorem allei ɔmesti valet radix yreos cōmesta

Alkakenge iudentockel

Alkakenge est vna species solatri et est frigida ꝛ sicca citra secundum gradum. et habet folia similia folys solatri et habet fructum in cista rotundum similem vesice. et est fructus granum rubicundum simile vue. et virtus eius proxima est virtuti vue lupine Alkakenge delet fistulas. succus eius mixtus cuꝫ succo celidonie et cum vitriolo romano puluerisato intromittendo fistulis plꝛibꝰ vicibꝰ et īterpellatis tpibꝰ

abluat fistula cū melle rosato donec mortificet fistula hoc senties cū virulētia amplius emanare non habet sed sanies alba tūc ppinqua est consolidationi. Valet etiam ad antiqua vlcera auris et ad vlcera inflata quando tota herba cum stipitibus conquassata cum aceto ibidem loco emplastri apponatur. Cōfert etiam asmati et inflationi epatis et ytericie et difficultati vrine et stranguirie quia prouocat vrinam et dissoluit calculum in renibus seu in vesica peccantem i forma potus sumendo. R. succi alkakenge succi petrosilini an̄. lb. ß. seminis feniculi. se. apij. se. lactuce se. saxifrage vel mily sol. an̄. ʒ ij. vuaꝝ passulaꝝ florū violaꝝ an̄. ℥. ß. bulliantur omnia in aqua et parum vini albi ad consumptionem tercie partis et coletur et dulcoretur cum zucro albo q sufficit et fiat siropus valens ad ea vt supranarratum est mane et sero tepide administrando pro qualibet vice i quantitate medii ciphi quo potu consumpto sequentes pillule sumantur citra medium noctis. R. masse pillulaꝝ fetidaꝝ. ℈. ij. masse pillulaꝝ de miserion ℈. i. misce cū siropo acetoso de radicibꝫ et fiant pillule. ix. altera die sumat electuariū ducis vel dialacca pro cōfortatiuo Item valet succus alkakenge bibitus. apostematibꝫ intrinsecis et extrinsecis. et precipue grana alkakēge bibita valent vlceribus renum et vesice.

Ameos Reinfar

Ameos seu athanasia seu tanacetũ est plãta cui⁹ se-
mine vtimur in medicinis. et est calida ꝛ sicca ĩ tercõ
Valz in doloribus vẽtris ex vẽtositate causatis. Et
est ꝓuocatiua vrine ꝛ mẽstrui ad hec oĩa valz deco-
ctio eius cũ vino in cã frigida vel fiat decoctõ cum
aqua in cã calida. Itẽ succus ameos cũ melle mixt⁹
valz interficiendo vermes ĩ vẽtre peccantes nomine
ascarides vł cucurbitini ex grosso flegmate ꝓuenien
tes. Item mundificat renes ꝛ venas imiseraicas ido
valz calculosis ꝛ paciẽtib⁹ strãguirã seu difficultatẽ

vrine ideo valet ad illa decoctio athanasie acuminã do cũ seie fenicl'i.se.petrosilini.se.spargi. se alkakẽge cũ melle despumato potãdo. Decoctõ eciã ei⁹ cũ scolopendria ⁊ folijs sene ⁊ semibus petrosilini ⁊ fenicl'i ⁊ brusti spargi cũ vuispassulis ⁊ liquiricia cum zucro dulcorãdo valet in forma pot⁹ cõtra febrem quartanã mane ⁊ sero sumẽdo ꝑ qualibꝫ vice in q̃ntitate medii ciphi. Desup sumẽdo tales pillulas. R. masse pillulaꝝ de lapide lasuli. masse pillularum de reubarbaro .añ.ʒ.ſ.diagredij gradu.iij.masticis g̃. j.misce cum siropo de stolopendria ⁊ fiant pill'e .ix. Postea sumat̃ metridatũ cũ vino ꝑ vna vice.ʒ.j.vl' ʒ.ii. Item decoctio eius in aqua cũ farina tritici ⁊ parum mellis miscẽdo ⁊ cum tali vngatur facies. detergit maculas morpheatas ⁊ liuorem eius Item suffumigatõ facta ex landauo ⁊ succo ameos mundificat matricẽ. Idem decoctio eius cum melle despumato cũ puluere yreos miscendo in potu sumpta valꝫ in discrasia anhelit⁹ ⁊ pectoris facilitando saniem pectoris ꝑ viam screatus euacuando. Item decoctõ eius cũ menta ⁊ paꝝ galange valet ad nauseam ⁊ subuersionẽ stomachi.

Anetum Tille

Anetũ est calidũ inter scdm ꝛ terciũ gradũ.ꝛ siccum inter ꝑmum ꝛ scdm gradũ.Et quãdo aduritur fit siccum i scdo.Est resolutiuum ꝛ maturatiuũ apostematum ꝛ vlcerum.notanter semen aneti intelligitur cõtusum cum radice alteeꝛ auxugia porci valet ad apostemata flecmatica maturãdo ea ad saniei generacõnẽ.Et cinis seminis aneti combusti valet vlceribus exiccando ea cum puluere radicis yreos miscendo Item oleum aneti confert doloribus neruoꝝ et iuncturarum cum vngento dialtee miscẽdo.Oleum eciam aneti cũ oleo papaueri mixtum inducit somnum

vngendo cū eo tempa. Itē oleū aneti cōfert dolori auris eius humiditatē exiccādo mixtū cū oleo amigdalaꝝ amaraꝝ tepide auribus instillādo. Et assiduatio semis aneti comesti debilitat visum Auicenna. Item semen aneti valet cōtra viciū pectoris ex frigiditate ꝓueniēs. Unde. R. ficus. v. aut plures in succo aneti imbibitas n nocte cū parū semis anisi ꝛ ysopi ꝛ liquericie cū vino buliendo. deinde coletur ꝛ colatura detur pacienti. facit eni excreare flecma in saniē cōuersum. Itē puluis semis aneti in sorbicōnibꝫ vel in iure carniū vel ī pulmētis exhibitus valet mulieribꝫ qꝛ facit lac abūdare in mamillis. Confert eciam semē aneti cōfectū singultui ꝓueniēti ex replecōne cibi natātis in stomacho. Idē valꝫ dolori ventris pungitiuo. Valet eciā cinis aneti applicatis emoroidibus natis ꝛ ano ꝛ virge vlcerate ꝛ tumefactōni testiculoꝝ. Itē decoctō semis aneti cū mastice valꝫ contra vomitū ꝛ nauseā ꝛ singultū ex frigida cā. Et frequens vsus aneti nō valet. Auicenna ꝛ Serapio. Et qn̄ mulieres sedēt in decoctōne aneti hoc cōfert dolori matricis. Itē valet semen aneti tritū ꝛ puluerisatū vlceribus habētibus saniē. cito incarnat ꝛ resoluit ea. Auicēna. Serapio. Pandecta.

Apium Eppe

Apium est calidum in primo. et siccū in scdo g. Auicenna. Sz ſm platearium est calidū circa terciū gradū. et siccū in medio tercii. Est resolutiuum inflacōis aperitiuum opilacōnis. et sedatiuum doloris. et sunt plures species apii. domesticū et siluestre. et aliud qd oritur in aqua. Et semen apii debet sumi i medicinis qr in eis est maior virtus. Semē apii masticatū valet in fetore oris. Apium eciam valet in opilatōne splenis et epatis in cā frigida. R. succi apii. ℥. iij. scolopēdrie boraginis añ. m. ß. radicum. acori. brusti. spargi

an̄.ʒ.ij.seminū̄ feniculi petrosilini an̄.ʒ.j.fiat decoctō in aqua ad ꝯsumptiōʒ medietatis coletur ⁊ colatum dulcoretur cū zucro albo ⁊ fiat potus quo vtatur. vt supra dictum est.ca.ix.cū suis pillulis ⁊ cōfortatiuis exhibendis. Et emplastꝝ factū cū succo apij ⁊ semīe aneti ⁊ radice altee cū parum butiri maij miscēdo cū quo emplastretur regio splenis ⁊ epatis.⁊ valʒ deopilando ea. Item succus eciam apii cū miliosolis ⁊ saxifraga ⁊ semine alkakenge ex hys fit siropus cū vino ⁊ zucro ⁊ valʒ ad frangēdū lapidem cum d̄ eo potatur. Item apium valet ad alopiciam quādo bulitur apium cū abrotano in lixiuio quo abluat̄ caput. Itē apium incitat ad epilenciam. Unde dicit Ga. qꝛ pregnantes non debent vti eo.qꝛ soluit retentacula fetꝰ et in corpe infantis putrida apostemata ⁊ scabiē facit nasci.⁊ lactantes pueros abstineāt ab apio.ne puer fiat insipiens ⁊ epilenticus.qꝛ dissoluit materiam ⁊ eam mouet sursum ⁊ meatus puerorꝝ sunt subtiles ⁊ ꝓpter eorꝝ cōstrictōnē parati sunt ad epilenciam. Itē decoctō radicis apii ⁊ feniculi in succo fumiterre et storiole cū parū zucri dulcorando fit siropus contra ydropisim ex flecmate. Idē valet contra yctericiā prouenientē ex opilacōne. Item apium decoctum in vīo cum seminibus feniculi.petrosilini ⁊ miliosolis.valʒ ad strāguiriā ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstruū ⁊ eo magis ꝓuocat vrinā qū̄ miscet̄ liconpetron ī tl'i decoctōne.

Arthimesia Peifos

Arthimesia est herba calida ꝛ sicca in tercõ ḡm platearium. ꝛ dicitur mater herbaꝝ. cuius folia sunt maioris efficacie precipue virida ꝙ̄ exiccata. Arthimesia ē apitiua valde ideo vꝫ in opilationibꝫ splenis ꝛ epatis ex causa frigida. fiat decoctõ eius ꝛ scolopendrie ꝛ parũ absin. cũ vino ꝛ zucro dulcorata. Idem valet in yctericia vicio splenis cui addatur parũ floꝝ. centauree. Et residuum de herbis relictũ applicetur regioni splenis tepide. hoc idem valebit ad splenis tumorem. Item balneum factum ex aqua decoctionis

arthimesie ꝛ folioꝝ lauri ꝛ athanasie in quo mulier se
det vel vulua fomentet̃ multum valet ad ꝓuocandū
menstrua ꝛ fetum mortuum expellendo. Et arthime-
sia cocta cum folijs lauri cum oleo oliue vel nucum
valet ad menstrua ꝓuocandum ꝛ inde matrix pessa-
riset̃. Contra thenasmonē ex frigiditate. recipiat pa
ciens per anum fumum colifonie posite sup̱ carbo-
nes. deinde calefiat arthimesia in vino ꝛ posita sup̱
lapidem molarem ꝛ sedeat desup̱ paciens. ꝓbatū est
Valꝫ eciam pulverisata arthimesia cum rasura ebo
ris ꝛ cornu cervi ꝛ nuce muscata cum melle mixta et
vino decoctionis arthimesie potata mulieribꝫ nō fe
cundis quia valet contra sterilitatem factā ex humi-
ditate. Pandecta ꝛ Platearius. Nam si esset sterili
tas ex siccitate obessꝫ qđ potest ꝑpendi ex cōplexiōe
mulieris si sit pinguis vel macilenta. et vtatur tali
mane ꝛ sero in modum electuarij postea balneat̃ et
fomentet̃ vulua ꝛ pessarisetur vt sup̄ insinuatū est.
Valet eciam pulvis arthimesie ꝛ maurubii ꝯtra glā
dines que nascunt̃ circa anum aut aures. ꝑmo stari-
ficetur. postea apponatur pulvis eius. Arthimesia
fugat demonia posita vel fumigata in domo. Item
ipsa cōtusa cum axugia ꝛ supposita pedum dolorē
tollit ex itinere:

Aristologia lōga lāg hol wurtz

Aristologia habz duas species scz longā z rotundā.ambe sunt calide in primo gra.z sicce in secūdo. Szm aliquos sunt calide in tercio z sicce in scdo Longa aristologia est abstersiue z calefactiue virtutis.ideo valet in vlcez incarnacōnibus.Puluis aristologie longe cum puluere yreos mixtus multum valet in cōsolidacōne vlcez.Contra asma humidū. R.partes duas aristologie longe z mediam ptem

genciane cū puluere yreos cōficiantur cum melle de spumato ꝛ tale electuarium detur. Cōtra venenum ꝛ morsum animaliū venenosoꝝ detur puluis eius cum succo rute vel mente cū parum mellis. Puluis radicis aristologie longe mortuam carnē corrodit in vulnere ꝛ fistulis fiat licinium ꝛ desup puluis aristologie longe spergatur ꝛ intromittatur fistulis ꝛ cōfert. Item ad expellēdum fetum mortuum ꝛ viuum ꝛ secundinam deponit: Fiat decoctio aristologie longe cum pipere ꝛ mirra ꝛ de ea sumatur in potu. Sed ab extra fomentetur matrix cum decoctiōe radi. aristologie longe cum vino. Et vtatur eciam pessarijs fctis ex radice decocta cū oleo. mirra ꝛ pipere. Item īfixa corpori ꝛ vlceribus seu vulneribꝰ euocat puluis aristologie longe cū radice yreos ꝛ radice diptami cum melle miscēdo in modū vngenti vulneribus talibus applicando. Item aqua decoctionis aristologie longe valet epilenticis ex grosso humore afflictis. Et similiter valet asmaticis ex simili humore lapsis. Itē ad mēbra spasmata sup omne medicamē est vtil' aristologia longa trita mixta cū radice altee contuse cū oleo ꝛ auxugia porci misce vngendo talia loca aristologia sicca fumigata ī domo fugat demonia. Pā decta. Item aristologia d̄cocta in aqua ꝛ bibita valꝫ podagricis.

Aristologia rotunda
Simbelholwurtz

Aristologia rotūda ē eiusdem caliditatis 7 siccitatis ut longa. 7 rotūda magis cōpetit medicie ꝑcipue radix ei⁹. hꝫ aūt v̄tutē dissoluēdi ꝯsumēdi 7 expellēdi. 7 radix dꝫ colligi añ ꝓductōꝫ floꝝ. Radix aristo.ro. utilissima ē ad curas. q̄r magis hꝫ subtiliare ꝙ̄ ꝑ oīa rotun. efficatōr ē lōga. i quibꝫ vulneribꝫ aut aliis discrasijs volumus grossum humorem forcius subtiliare. aristologia rotunda est incolumior Hec Pandecta. Item puluis aristologie rotunde confectus

cum succo lappacii 7 fumiterre 7 parū aloepatici et calcĕīue cū oleo laurino mixtus valꝫ cōtra scabiem Puluis eciam aristologie rotunde in vlceribus carnem mortuā corrodit. 7 notanter in fistulis extirpare facit cū melle miscēdo. Item cōtra epilenciam et paralisim valet vngentū factū ex puluere aristologie rotūde. R ptes. ii. 7 castorei vnā partē 7 sulfuris vini 7 euforbii añ ptē mediam misce cum oleo de castoreo 7 cera ꝙ sufficit 7 fiat vngentū vnde vngat nucha cū spina dorsi inferius. Itē vinū decoctōis aristologie ro. 7 asari 7 apii valet ꝓuocādo mēstrua et fetū mortuum 7 viuū 7 secundinam de tali potādo. Pessaria ex hys facta cum melle valent ad idem ad dendo mirrā. Itē decoctio aristo. ro. 7 ysopi 7 liquiricie cum vino valet asmaticis. Valet eciā puluis aristologie ro. cum puluere aloe 7 calcĕīue cū melle mixtum ad vlcera cancrosa in naribus. Item valet eciā aristologia ad dolores qui fiunt ꝓpter aliquē hūorem opilantē incessu spirituum vitalium. r otunda sanat magis ꝙ longa. Et valet puluis aristolo. rotun. cum melle ad putredinem oris 7 carnis dentine 7 gingiuarum. Item puluis aristo. rotun. mixtus cum puluere radicis diptami 7 melle in modū vngenti spias trahit qꝛ aristo. rotun. habet virtutem abstersiuā subtiliatiuā attenuatiuam 7 attractiuam. in hys opacionibus aristologia rotunda ē dignior longa. licet lōga sit dignior in nascēciis 7 vulneribus putridis: qꝛ magis abstersiua Pandecta. Serapio. Platearius.

Asarum Haselwurtz

Asarum est calidū & siccū in tercio. aperit & resoluit et abstergit & menbra frigida calefacit & sedat dolores intrinsecos oīes. mēstrua ergo ꝓuocat et vrinā de flecmate grosso retentā. valet ergo ydropicis q̄s purgat ꝑ vrinā isto mō. ℞. asari ameos ra dicē acori. an̄. m. ʃ. brusti spargi seminum feniculi petrosilini milii solis. an̄. ʒ. ʃ. fumi terre. m. i. folioꝝ sene vuarū passulaꝝ. an̄. ʒ. ʃ. omnia contusa bulianť cū vino et aqua. an̄. lb. j. aceti vini albi. ʒ j. ad cōsumptōnē tercie ꝑtis coleť & cū paꝝ zucri albi dulcoreť & fiat siro

pus mane ⁊ sero sumēd⁹ eo mō vt sup̄ dictū est cum alijs siropis potādis quo cōsumpto sequētes pillu-le sumantur .℞ .masse pillularum de reubarbaro masse pillularum de fumo terre masse pillularum de miserion .añ.ʒ.i.pulpe granorum coconidii nume-ro. v.misce cum siropo de fumo terre et fiant pil-lule.vii.aut.ix.Altera die sumant̄ dialacca vel dia-costū ꝑ cōfortatiuis.Hec oīa valebūt cōtra opila-tionē splenis ⁊ epatis ⁊ contra ictericiam ex frigida causa.Idē confert arteticis passionibus ⁊ precipue valet sciatice ⁊ dolori anchaꝝ.Et asaꝝ purgat aliq̄ liter ventrē sicut elleborus albus Auicēna. Et deco ctio asari cū aqua et parū mellis hoc idem facit.Ra dix asari intelligit̄ q̄ est maioris efficacie.S.vi. sim ca.de asaro.Et eius virtus est virtus acori Pādecta Itē asarū in coliriis appositū subtiliat tunicā oculo rum ideo clarificat visum.Itē quādo ponit̄ asaꝝ in musto ita ꝙ cū eo buliat postea det̄ hoc vinū ydro-picis ⁊ ycterícis ⁊ cōfert ipsis.Et cōfert antique fe-bri notanter quartane eius decoctio cum scolopen dria ⁊ foliis sene in vino.nā aperit opilaciōꝫ splenis ⁊ epatis.⁊ cōfert duriciei eius.Et decoctio eius ī vi-no in spermate augmētū facit .Meli⁹ ꝙ ei admiscea-tur ad solucionē faciēdā est aqua casei cū spica ⁊ aq̄ mellis Iohes mesue.Et oleum ip̄ius cum laudano iuuamētū facit vngendo spinā dorsi febre opilacōnū

Attriplex | molten

Atriplex ē herba que humectat in scdo ⁊ infrigidat in primo. et eciam resoluit resolucōne pauca. Et valet apostematib⁹ calidis scʒ erisipile in principio sui vel eius fine. ⁊ cū indurat̄ ⁊ infrigidat̄ siluestris atriplex magis ꝯuenit ei. Et decoctō semis atriplicis et endiuie ⁊ scolopendrie cū aq̄ ⁊ pax̄ zucri miscēdo valet aduersus yctericiā ꝓuenientē vicio opilacionis splenis ⁊ epatis ex causa calida. Et quādo coquit̄ i olerib⁹ cū mercuriali mollit ventrē. et qn̄ fit empla strum ex eo ⁊ radice altee ꝺcoctū in aqua applicādo

apostematibus calidis resoluit ea. Item semen atri-
plicis cũ aqua raffani ꝛ paꝝ croci miscẽdo de quo su
mat̃ sobrie bonã quãtitatẽ tepifactã ꝓuocãdo vomi-
tũ. ꝛ nõ solũ pronocat vomitũ sed eciã assellare facit
ymmo assumptio solius succi atriplicis in quãtitate
ʒ.ii. vl'. ʒ.iii. facit vomere ꝛ assellare Serapio. Et at-
plex cõtusa cũ semꝑuiua ꝛ aceto valꝫ cont̃ ignẽ sacꝝ
Atriplex eciã trita cũ melle valet curãdo feruorẽ po
dagre. Et folia eius cõmesta ĩ iure carniũ vel cũ ole
ribus dolorẽ vesice amputat. Et comestũ ˡcũ bletibꝫ
ꝛ mercuriali febres acutas extinguit. Et lumbricos
educit miscẽdo succũ atriplicis cũ semĩe lũbricorum.
Comestũ dissintericis auxiliat̃. Atriplex cõtusum cũ
radice altee ꝛ suppositũ matricis dolorẽ mitigat.
Itẽ atriplex cruda siue cocta omnes duricies sanat
addẽdo radicẽ altee ꝛ semẽ fenugreci ꝛ semẽ lini cũ
parũ butiri cõtũdendo. Itẽ succus atriplicis cũ mel-
le mixtus valꝫ dolori vnguium siue vlcere. Atriplex
domestica multũ frigidior ẽ agresti. q̃ꝓpt̃ flecmati
bus cõfert cõtusa cũ aceto applicata. Atriplex ĩ ole
ribus comesta bene nutrit. Ictericis vero ꝛ calidum
epar habentibus beneficiũ prestat.

Aaron aron

Aaron.i.iarus est calida ꝛ sicca in p̈mo ꝓm pande-
ctam. sed ꝓm platearıū est calida ꝛ sicca in tercio.
Habet virtutē dissoluendi. laxandi attenuādi ꝛ ab-
stergendi. valꝫ ad menstrua ꝓuocanda fiant pessaria
cum laudano ꝛ mirro cū succo aaron. Et valet contr̄
inflationē aurium emplastrum factū cum ipsa aaron
et cimino bulita cū parum vini ꝛ olei comūis. Valꝫ
eciam contra emorroidas ipsa tota aaron et taxus
barbatus cum kino et aqua cocta et fiat super illud

eukacisma Idem valet ad ficus circa anum. Valet eciam herba ipsa cõtra frigida apostemata trita cum veteri auxugia 7 calide apponatur. Valet eciam contra scrofulas 7 indurata apostemata ipsa herba cũ squilla 7 auxugia ursina veteri mixta 7 supponat᷑. Ad faciem depurandam et cutem subtiliandã fiat puluis subtilis ex radice exiccata ipsius aaron 7 osse sepie et cerusa cũ aqua rosaꝝ miscendo 7 ex tali mixtura abluatur facies. Diascorides capl'o aaron. Virtus aaron est in semine foliis et radice cũ fimo bouis mixta podagricis medetur. Radix ab intra 7 ab extra exhibita multum attenuat membra tumefacta ex pigui hũore. misceat᷑ ergo cũ tartaro 7 zucro ab intra ammistrãdo. 7 ab extra cũ tartaro 7 oleo cõmuni. Unde ad expellendũ toracis humorẽ grossum 7 viscosum valet tota herba in cibis comesta. Vel recipiatur herba decocta in aqua 7 parũ mellis 7 vtatur ad excreandum humorem in pectore et gutture viscosum peccantem. Item puluis radicis aaron sup ulcera putrida applicata malã carnẽ corrodit 7 supfluam. 7 sic ꝺm folia 7 semen habet magnam efficaciam. ꝺm radicem autem maximã. Pandecta. Platearius.

Ad faciem 7 depurandam.

Auricula muris meusz orlein.

Auriculamuris est que calefacit parum et desiccat sine mordicatione. et abstergit abstersione forti et attrahit. Emplastrum factum ex auricula muris et ex aaron ⁊ taxobarbato in vino cocta valet contra tumorem ani. Et succus auriculemuris cum aqua celidonie curat oculorum caliginem. Et confert ydropicis calcos ⁊ epaticis fiat inde pot⁹ ex eo ⁊ laureola

⁊ fumoterre ⁊ endiuia i aq̄ ⁊ paꝝ aceti ⁊ uuis passul' et semie feniculi petrosilini cocta ⁊ colatum dulcora tum cum zucro ⁊ vtat̃ mane ⁊ sero tepide postea su-mantur pillule. ℞ .masse pillulaꝝ d miserion. maess pillulaꝝ de reubarbaro añ.ʒ.ſ.pulpe granoꝝ coco nidii numero.v.misce cum siropo de fumoterre ⁊ fiãt pillule nouẽ. Tercio sumatur dialacca vel electuari um ducis ꝑ cõfortatiuis. Item ip̃a herba ꝯtusa cum radice diptami mixta attrahit infixa corpi notanter telas euocat ⁊ tumorẽ in vulnere non permittit. Et dolorem dencium ꝓhibet succus auricule muris cum edera terrestri cõtusa et naribus immissus. hic succ⁹ mixtus cum melle valet caligini oculoꝝ. Morsibus venenatis succus bibitus medicat. Succ⁹ auricle mu ris naribus infusus putredinẽ capitis purgat. Et suc cus eius vulnera cõglutinat ⁊ ventrem mollificat cũ mulsa exbibitus in potu. Et succus eius cũ taxobar bato in vino coctus cõfert exitui ani ⁊ calefactũ fiat eukacisma. Et confert epilencie bibita cum vino. Et puluis eius mixtus cum parũ zinciberis facit sternuta re ⁊ caput inde purgat. Item auricula muris cum ca tapucia ⁊ cimino cocta talis potus cum vino factus valet in colica ⁊ yliaca passionibus. Item succus ei⁹ cum boloarmeno valet in sputo sanguinis. Et valet contra vertiginem eius puluis naribus ĩpositus eua cuando flecma. Et valꝫ contra suffocationem matri-cis succus eius datus cum aqua arthimesie.

Arnoglossa wegrat

Arnoglossa siue plantago est frigida et sicca in scđo gradu. ꝛ sunt due species scꝫ maior ꝛ minor. Utilis ē ad exiccandum vulnera ꝛ mundificādū eoꝝ putredi- nem. va'et succus ei⁹ cū paꝝ aloepatici puluerisati mi scendo. Epar cōfortat cum aqua endiuie buliendo ꝛ colatum cū zucro albo miscendo ꝛ fiat potus in cā ca lida. Et cū succo eius et aqua endiuie regionē epatis liniendo vel epithimando Et repugnat sacroigni suc cus eius cū succo sempervlue ꝛ aceto miscendo. Ualꝫ

eciam emorroidibꝫ succus eius cū puluere radicis aa-
ron miscendo. Et omnē carnē que est ex ignis vstiōe
refrigerat. Ualet eciam dissintericis et fluxui vētris ꝛ
cōtra fluxum menstruoꝝ. Ualet eciam emoptoicis et
vlceratōnē pulmonis curat. ℞. succū arnoglosse cū
eius semīe ꝛ bolo armeno ꝛ corallis rubeis puluerisa
tis miscendo ꝛ sumat̄ in potu. Item radix eius cum
aqua ꝛ piretro cocta valet dolori dencium si os inde
tepide abluatur. vt ait Pandecta ꝛ Serapio ꝛc. Et
succus eius cū paꝝ aceti valet ad maculas nigras in
corpe abstergendas. Succus eius valet vulneri circa
nasum vel oculos. Item succus eius cum paꝝ tiria-
ce valet cōtra quartanā datꝰ ante duas horas acces
sionis. Succus eius valꝫ cū auxugia veteri porci vul
neribus recentibus quia cōsolidat multum. Itē suc
cus arnoglosse mixtus cū cerusa et parum aceti valet
ad postulas et putredinem oris. Et valet idem ꝯtra
erisipilam. i. defedacōnē cutis ignitam. ideo valꝫ vl-
ceribus corrosiuis; ꝓpter hoc valet vlceribus intestio
rum ꝛ incarnat ea ꝛ fistulas ꝛ alia vlcera antiqua. Et
semen eius ꝛ radix ꝛ folia sunt apitiua opilatōis epa
tis et renum. Et valet febribus tercianis ꝛ quartāis
quando bibitur succus eius ante accessionē. Itē suc
cus eius valet ad vlcera fluencia. morsui canis presi-
diū prestat. et ydropisim curat et ptisicis cōfert. Pan
decta. Platearius ꝛc.

Ambrosiana wilder saluan

Ambrosiana dicitur saluia agrestis. est calida et sicca in scdo gradu. Diascorides dicit quod ambrosiana ē species arthimesie que vocatur tanacetum. Idem dicit Pandecta. Ualet contra vniuersalē et particularem paralisim. R. ambrosiane herbe paralisis cathapu- cie añ. m. j. centauree. m. ʃ. castorij sinopis añ. ʒ. ʃ. se- minis cubebarum. ʒ. j. contundantur singula et buli- anturi n vino et aqua añ. lb. j. ad consumptionem tercie partis colecur et colatum dulcoretur cum pai ū

mellis despumati et fiat potus quo utatur mane ꝛ sero tepide pro qualibet vice in quantitate .iiij. ℥. quo potu cõsumpto sequentes pillule sumantur. ℞. masse pillularꝫ de euforbio. masse pil. fetidarꝫ añ. ʒ. ſ. misce cũ siropo de scicados et fiant pillule. vij. Deinde sumantur diacastorium ꝛ diamusci ꝓ ꝯfortatiuis. Valet eciam idem potus cõtra palisim lingue gargarisãdo pluribus vicibꝫ. ideo valet carentibus voce vicio applĩe particlaris. Item confert eciam decoctio ambrosiane cũ succo apij ꝛ endiuie ꝛ scolopendrie cũ seminibꝫ diureticis scꝫ semĩe spargi feniculi petrosilini ꝛc. aduersus ydropisim ꝛ ycterīciam. Et desuꝑ sumãtur pillule. ℞. masse pillularꝫ de miserion masse pil. de fumoterre masse pillularꝫ de reubarbaro. misce cũ oximelle squillitico ꝛ fiant pillule. ix. postea sumãtur pro cõfortatiuis dialacca vel diarodon albañ. Item succus ambrosiane mixtus cũ nuclijs persecorꝫ valꝫ cõtra lumbricos. Item valet ambrosiana cocta cũ arthimesia ꝛ taxobarbato in vino cõtra tenasmonẽ cũ fuerit sessio suꝑ talem ꝺcoctõnem calefactam. Item valet eciam decoctio amarosiane cũ saluia domestica et feniculo in vino contra dolorem capitis noĩe emigrania. Valet eciam decoctio eius contra dolorem neruorꝫ et pedum.

Affodill⁹ wild schwertel

Affodillus calidus ⁊ siccus in tercō gradu. Platea rius. vrinam ꝓuocat. imperat mēstrua. dol orem late ris tollit prouenientem ex conquassatōnibꝫ. Succ⁹ eius cū apio ⁊ athanasia cū radice. brusti spargi. ⁊ se. feniculi petrosilini cū vino decoquendo istud ad pre dicta confert. Item pulvis radicis eius valet ad vlce ra putrida. et decoctō affodilli cū vino valet ad con similia vlcera ea abluendo ⁊ ea saluberrime curat. Et succus ei⁹ cū fece vini ⁊ mirra et parꝫ croci mixtus vꝫ

tumori ꝛ ordeolis circa oculos applicando. Jtē suc-
cus eius tepide auribus parū īfusus valde dolori dē-
tium cum succo edere terrestris miscēdo. Jdē dolo-
ribus aurium singulare presidium prestat. Radix af
fodilli cū abrotano i n lixiuio cocta ꝛ caput inde la
uetur valet ad alopiciam siue casum capilloꝝ. Ra-
dix eius cocta cū furfure tritici in aqua liuorem faci-
ei ex sole factum emendat. Radix eciam cocta cum
aqua mollit ventrem. Affodillus multum contrariꝰ
est serpentibus. Jtem radix affodilli cum oleo pista-
ta vel melle cū quo limatur locus pilis carens ꝛ fa-
cit ibidem pilos oriri. Confert eciam cōtra strangu-
ream ꝛ dissuriam. R. affodillū coctū in vino cū gra-
nis milii solis ꝛ semine apii ad cōsumptionē medie-
tatis. da pacienti colaturā cū zucro. Jtem cū scribitᷣ
R. affodilloꝝ. debꝫ interligi radix. Jtem valet contᷣ
ydropisim ex causa frigida scꝫ cōtra leucofleumanciā
ꝛ yposarcam. R. succi affodillorū mediani corticis
sambuci et ebuli aā. ʒ. iiij. seminis apii se. spargi radi-
cum brusti aā. ʒ. ii. omnia cōtusa bulliantur in vino cū
parum aceti ad cōsumptionem medietatis colatū dul
coretur cū zucro et fiat potus habens ꝑrogatiuam su
per alios potus cōsimilis intentionis quo bibito se-
quentes pillule sumanᷣ. R. masse pillulaꝝ de miseriō
masse pillulaꝝ fetidaꝝ aā. ʒ. ϛ. turbit. ℈. ϛ. zinciberis
gra. i. mixe cū oximelle squillitico ꝛ fiāt pillule. ix. Po-
stea sumatur dialacca vel diacurcuma vel diacostum
pro cōfortatiuis.

Agnuscast⁹ Schaffmulle

Agnus castus est arbor calida ꝛ sicca in tercio Se-
rapio .ꝛ habꝫ virtutem subtiliãdi ꝛ resolnẽdi ꝛ hꝫ eci
am virtutẽ absciδẽdi coitũ ꝛ maxie qñ cõedit semẽ ei
us in cibis.ꝛ illa que admistrant in medicia ex hac ar
bore sunt folia flores et semen et ꝑuocat menstruum
eius decoctio .Item semen eius comestum in multa
quantitate inducit sodam ꝛ subet. Item agnuscast⁹

valet in opilacōne splenis ⁊ epatis. Eius decoctō cū scolopendria ⁊ absintheo ⁊ liquiricia cū vino cocta ⁊ colatū cum zucro sumatur in potu. Idē valet si biba tur cum oximelle ydropicis. Item agnus castus valꝫ contra duriciem ventris ⁊ splenis. R. seminis agni casti puluerisati. ℥. ij. radi. altee contuse misce cū fece olei ⁊ paꝝ vini ⁊ fiat vngentū quo vngatur regio sple nis vel ventris indurati. Item emplastrū factū ex fo- lijs ⁊ floribus eius ⁊ castoreo ⁊ aceto ⁊ cathaplasmē tur genitalia valꝫ cōtra geomorream. i. euacuacōnem spermatis in somno. Item valet eciam agnus cast⁹ libidinē reprimēdo detur succus ipius in potu in quo decoquatur paꝝ castorei. Fomententᷣ eciam genita- lia ex aqua decoctōis ipsius ⁊ libido carnis reprimitᷣ Quidam faciūt lectulū ex folijs agni casti vt reddat hominem castum. Quidam extinguunt libidinē sper- ma inspissando cū semine lactuce psilij. se. citrulli me lonum cucumeris cucurbite portulace cū aceto agre- sta et camphora ⁊c̄. sumendo eoꝝ decoctōnem in po- tu. vel in fomentationibus circa genitalia. Aliqui la- borant inaniendo spūs ⁊ cōsumendo sperma vt sunt ruta maiorana agnus castus cuminū anetū calamētū ⁊c̄. sunt enim calida ⁊ apitiua ventositatē consumen- cia. Item fomentū factū ex decoctōne agni casti ⁊ ce- ptri galli et arthimesie in aqua supfluitates matricis exiccat ⁊ ipsius orificium angustat ⁊ ad conceptōnem disponit. Item contra litargiam accipe agnum castū castoreum apium ⁊ saluiam ⁊ fiat decoctō ī aqua sal- sa cū qua fortificetur posterior ps capitis embrocan do posteriorem ptem capitis Pandecta. Plateari⁹.

Borago Borisz

Borago est calida et humida in primo gradu. Eius folia dum sunt virida precipue competunt medicine. exiccata non conferunt secundario semen. Virtutem habet generandi bonum sanguinem. unde valet cō=ualescentibus ex egritudine eius decoctio. Valet eciam cordiacis siue siucopisantibus ꝛ melancolicis borago cum carnibus comesta vel loco olerꝰ. Cōtra sincopim tali modo fiat potus. ℞. succi boraginis. lb. i. vii. i decoctōnis citri quart. i. oſſz. de corde cerui. ʒ.

j misce cum zucro albo ꝛ fiat potus quo vtatur mãe et sero quantum placz. Confert eciam aduersus opi lacõnẽ splenis ꝛ contra melancoliã seu febrẽ quar-tanam. R. succi boraginis. lb. j. scolopondrie custute añ. m. ſ. folioꝝ sene. radicum brusti spargi. seminum feniculi petrosilini anisi liquiricie añ. ʒ. ſ. omnia bu liantur in aqua ꝛ vino añ. lb. ſ. ad cõsumptionem ter cie partis coletur ꝛ colatum dulcoretur cum zucro ꝛ fiat siropus quo vtatur tepide mane ꝛ sero ꝑ quali-bet vice in quantitate medii ciphi. Quo sumpto reci piantur sequentes pillule. R. masse pillulaꝝ de reu barbaro masse pillulaꝝ de lapide lasuli añ. ʒ. ſ. pul-pe granoꝝ catapucie numero. vii. misce cum siropo ꝺ scolopendria ꝛ fiant pillule. ix. Deinceps sumat̃ triũ-ace. ʒ. i. cum paꝝ vini vl' diacor⁹ ꝑ confortatiuis. R a dix boraginis nõ cõpetit vsui medicine. Herba cru-da comesta cum buglossa generat bonum sanguinẽ. Contra ycterіciam valet succus eius vel ipsa herba cum atriplice cum carnibus cocta cuius ius vel bro-dium confert. Item olera facta cum boragine ꝛ ble-tib⁹ ꝛ petrosilino in iure carnium elixata prestãt bo-num nutrimentum. Item borago sua ꝓprietate ha-bet cor confortare. Unde aqua boraginis est multum cordialis ꝛ valet in pluribꝫ passionibꝫ. ꝛ in ipsa aqua decoquant̃ folia sene ꝛ fiat inde siropus cum zucro ꝛ valebit pacientibus multũ debilitatis. Serapio. Pã decta. Auicenna.

Buglossa Ochsenzungen

Buglossa sive lingua bovis quod idem est quia assimilatur in figura sua lingue bovis. et virtus eius prima est que calefacit et humectat. Secunda virtus est que cōfert tussientibus et asperitate pulmonis. Isto modo fiat potus. R: succi buglosse. lb. j. ysopi mellisse añ. m. ʃ. radicis lilii. radicis yreos. enule campane liquiricie añ. ℥. ʃ. ficuū siccarum numero. vii. bulianē singula cū aq̄. lb. ij. ad cōsumptōnē medietatis colatū

dulcoretur cum melle despumato ꝛ fiat potus admi-
nistrandus mane ꝛ sero tepefactus ꝑ qualibꝫ vice. ℥.
v. quo cõsumpto sequẽtes pillule sumanť circa medi
um noctis. ℞. masse pillulaꝝ de agarico. ʒ. j. agarici
℈. ß. salis gẽme g̃. j. misce cũ siropo de liquiricia ꝛ fi-
ant pillule. ix. Postea sumãtur ꝛ iapeniorũ vel diay-
ris salmonis ꝑ cõfortatiuis. Postremo vngať regio
toracis cũ vngẽto dialtee mane ꝛ sero cui misceať pa
rum olei amigdulaꝝ dulcium. Virtus eius tercia est
que letificat cor scꝫ qñ buglossa decoquitur cũ car-
nibus vel misceatur in oleribus que fiant ex buglos-
sa boragine ꝛ bletibus in iure carnium recencium de
coquendo. aut fiat decoctõ cũ vino qđ vinum simile
operatur Serapio. Et quando folia eius comburunť
istud valet fluxibilitati denciũ ꝛ gingiuiarũ. Idẽ va-
let ad alcolam ꝛ ꝓprie in ore pueroꝝ ꝛ in omĩbus ca
liditacibus que fiunt in ore. Et ꝓprietas eius est pur-
gare coleram ꝛ melãcoliam. ꝛ quãdo aliquis vult eã
sumere sumat succum eius cum sene pulverisato cum
parum zinciberis ꝛ parũ zucri. Mesue. Valet eciam
vt sumatur succus eius cũ bolo armeno ĩ cordiaca pas
sione miscendo parum de mellecrato. Pandecta.

Betonica Bethonich

Betonica est calida et sicca in tercio. habet virtutem abstergendi et incidendi grossos humores ideo valet ad frangendũ lapidem renũ ⁊ vesice ⁊ ꝓuocat mẽstrua Et valet in doloribus laterꝝ. Et valet cõtra opilationem splenis. ad hec omia confert decoctõ eius ⁊ scolopendrie ⁊ radicis feniculi cũ vino potando. Idem valet in ydropisi addendo radices brusti spargi notãter in causa frigida. Item pulvis betonice valet ad consolidandũ vulnera capitis cũ mirra et parũ croci

miscendo Item betonica decocta in aceto cum ede-
ra terrestri et parum piretri valet ad dolorem denciū
os abluendo. Aqua betonice cū puluere aloepatici ⁊
parum thucie puluerisate miscendo valet contra ob-
scuritatem visus imponendo oculis guttatim. Item
decoctio betonice in vino et parū absinthei ⁊ cubeba
ris valet ad dolorē capitis ꝯfortando neruos. Et be-
tonica cū spica celtica et cubebis in lixiuio cocta va
let contra vertiginem et dolorē capitis ipsum caput
crebre inde lauando. Idem valet cōtra epilenciam.
Item decoctio betonice cum aceto valet cōtra mor
suram aīalis venenosi desup applicando. Et vinum
decoctōnis ei⁹ cū paꝝ galange puluerisate valꝫ eru-
ctuatōni acetose: Itē decoctō radicis betonice ⁊ flo
rum cartami data in potu cū ydromelle facit potēter
vomere flecma. Item quando bibitur betonica cocta
in vino valet maliciei indicinaꝝ mortiferaꝝ. Serap̄.
Et vinum deccōnis betonice cum boloarmeno mi-
xtum valet spuentibus saguinē ex pectore. Cōfert eci
am vinum betonice cum ebulo ⁊ catapucia ꝺcoctum
contra atericā. Item valet colice passioni. Et vinum
betonice valet mulieri in partu nō febricitanti. Et fe
bricitanti valet aq̄ betonice. Pandecta. Serapio et
Platearius.

Braucaursina bernklaw

Braucaursina est herba calida et humida in secũdo gradu virtutem habz mollificandi et maturandi ⁊ leniendi. valet contra ariditatem neruoꝝ et membroꝝ ⁊ ad apostemtaa indurata. Et contra vicium splenis indurati fiat vngentũ ex braucaursina ⁊ radice altee ⁊ et seminibꝰ fenugreci et lini cũ oleo cõmũi buliat̃ ⁊ coleẽ colato addat̃ cere quod sufficit et fiat vngentum:

quod valet vniuersaliter ad omia apostemata indu-
rata et ad vicium pectoris ex flecmate fiscoso ibidem
peccante qd indiget mollificacone vt per viam screa
tus facilius euacuet et si loco olei comunis recipiatur
oleum amigdula᷑ dulcium ꝯfortat eo melius pect⁹
liniendo. Idem vngentum valȝ ad dolorem matricis
⁊ ad dolorẽ alioꝝ mẽbroꝝ ex frigiditate et ventosita
te quod sic potest dispẽsari. ℞. succi brauce vrsine. ʒ
iiij. sauine polegii arthimesie abrorotãi absinthei sal-
uie maiorane rorismarini añ. m. j. cinamomi spice ci-
mini galange añ. ʒ. ij. omia contundantur ⁊ bulian̄t
cum vino ad vini cõsumptõnem postea exprimat̄ suc
cus cui adde cere albe q̄ sufficit et fiat vngentũ mol
le spẽs supdictas in fine addendo et inde liniat̄ ven-
ter vel alia loca dolorosa ex flecmate seu ventositate
Brauca vrsina sedat dolorẽ iuncturaꝝ cum adipe an
seris ⁊ radice altee ⁊ parũ vini miscẽdo. simil̄r valȝ ad
extensionẽ mẽbroꝝ inde linita. Item decoctõ brau-
ce vrsine ⁊ folioꝝ altee ⁊ semĩe psilij in aqua valȝ cõ-
tra ardorẽ vrine ⁊ intestinoꝝ dolorẽ. Et precipue va
let cõtra sitim ⁊ apostema ipsius ani. et contra mor-
sum venenosi. Pandecta. Platearius ⁊c.

Bleta Piessen

Bleta est frigi. et humide cōplexionis et sunt due spe
cies alba et nigra. Alba habet virtutem abstergendi
et leniendi et humectandi ꝛ infrigidandi. Sed nigra
habet aliqualem stipticitatem ideo nigra stringit ven-
trem. sed alba sua humiditate laxat ventrem. ideo cō
stipatur valet decoctio blete in carnibus. Valz eciam
expurgando supfluitates capitis fiat inde sternutatori
um cū succo blete et melle et paꝝ zinciberis imponen
do naribus. Et succus eius cum sempuiua prohibet

generacōnem apostematis. Idem valet ad ignem sacrum mict ad erisipilam cū aceto mixtum. Et usus blete nimius mordicat stomachum et intestina. 7 ambe species sunt pauci nutrimenti ꝓpter nitrositatē que est ī eis Serapio. Sed bleta est bona in aperiendo opilationē splenis 7 epatis ab intra capiendo eius decoctionem cū scolopendria loco cibi. Item ex decoctōne eius radicis et abrotani abluitur caput aufert furfures et lendes capitis 7 pediculos. Item ex succo blete 7 sale nitri fiat mixtura qua abluat̄ morphea 7 confert. Idem valet ad ulcera fraudulenta putridam carnem abluendo. Idem valz ad ulceratōnem oris. Idē valz ad impetiginem et curat ulcera narium. Itē cum linitur caput cum succo blete 7 abrotani facit oriri pilos in alopicia. Item decoctio blete valet cōtra sitī et tussim. Et decoctō blete cū sinapi aut cū aceto comedit̄ spleneticis ꝯfert 7 eis est bōa medicina magis q̄ nutrimentum. Diascorides capitulo de bleta. Bleta epati laborantibus 7 spleneticis cū sinapi utilissime esui datur. Ignem sacrū 7 que adusta sunt cū albumine illinita restringit 7 ad incolumitatem reducit. Item succus blete auribus tepide parū infusus sedat dolorem aurium. Et liniatur cū eo cicatrix aufert eius liuorē seu nigredinem. Pandecta.

Bursapastoris taschel krawt

Bursapastoris siue sanguinaria est fri. complexionis habet virtutem stipticitādi. 7 sunt due species. vna habet folia in modū pere 7 dicitur bursapastoris. F alia dicit̃ centinodia 7 est herba serpens super terram habens folia in modū rute et semen habet circa folia et dicit̃ eciam lingua passerina . Hee herbe multum iuuant ad apostemata calida scilicet ad erisipilam

et valet similiter ad flecmones siue postulas rubicun das ex ca ore ideo bursa pastoris cum aceto cōtasa et ta ibus iam dictis applicata repercutit humores ne reumatisare habeant ad locū apostematum. Et sum mum est remedium dissintericis et emoptoicis deco ctō bursipastoris cū plantagine et boloarmeno cum aqua pluuiali decoquendo ⁊ inde bibatur donec ces set talis fluxus. sed ab extra sup intestina fiat catha plasma cum to a herba ipsius bursepastoris et plan taginis ⁊ boliarmeni ⁊ albuminis oui cum aqua plu uiali decoquēdo hoc magnum prestat in tali casu iu uamentum. Item succus bursepastoris est cōsolida tiuum vulnerum saguinosorum. Juuat eciam ad vlcera in auribus existencia repleta putredine pus ibi existens exiccat. Juuat eciam ad fluxum mēstruorum decoctō bur sepastoris et psecarie .i. herbe cū maculis nigris cum aqua pluuiali. Et cum eodē fiat fomētatō per inferi us circa femoralia. Succus eciam bibitus cū boloar meno mixtus emoptoicis medicatur et stranguriosis opitulatur. vrinam puocat. morsibus venenatis cum vino bibitus prodest dolorē aurium cōpescit. Et deco ctio bursepastoris cū semperuiua in aceto et applicata loco ignito valet contra ignem sacrum.

Berberus Paisselpere

Berberus est frigi. et sic. in secũdo. sed siluestris est sic. et fri. in fine tercii gradus. et est frutex cũ spinis. Et fructus eius est cum stipticitate forti vincenti colerã. Succus fructus eius cũ aqua plantaginis abscindit fluxum ventris inueteratum et humiditates a matrice fluentes. Et quando fit emplastrum cũ fructu berberis trito cũ succo diptami vel auricule muris attrahit sagittas infixas carni vel spinas et alia similia. Et succ⁹ fruct⁹ berbari aufert siti calida et fortificat

stomachum et epar preter naturaliter calefacta vicō colere: Et succus berberi cū aqua rosaꝝ valet aposte matibus calidis cum albumine oui miscendo ipis sup positum. Et cōfert valde fluxui sanguinis ꝓuenientis ex rasura intestinoꝝ. succus fructus berberi cū aqua plantaginis cū parū mastice miscendo. Valet eciā contra calefactōnem epatis succus berberi cū aqua endiuie ꝛ paꝝ sandali rubei miscendo et epar epithimando crebre donec perpendas eius infrigidatōnem. Valet eciam cōtra discrasiam febrilem notanter in febre terciana isto modo. R. succi berberorum succi endiuie aā lb. ß flor violaꝝ. m. j. seminū quatuor frigidoꝝ. ʒ. ij prunoꝝ damascemi numero. vij. omnia buliātur ī aq̄ simplici lb. jß. ad cōsumptōnem tercie ptis colādo colatū dulcorando cū zucro albo et fiat sirop⁹ sumēdus vt sup̄ dictū est in aliis capitulis quo ꝯsumpto sequentes pillule sumanť. R. masse pillulaꝝ de reubar. ℈. ij. masse pillulaꝝ de fumoterre. ℈. diagredii grā. iiij misce cū siropo de endiuia ꝛ fiant pillule. ix. sequēti die sumanť diaradon albať vel triasandali ꝓ confortatiuis. postea epithimando epar vt supra. Pandacta. Platearius.

Baselicon basilgrim

Baseliconis due sunt species. vna est garioffilata qȝ habet odorē garioffiloꝝ. et est cali. in primo gradu et siccū in scdo. ⁊ est maioris efficacie. Platearius auctoritate cōstantini. sed citrinum est calidū ⁊ sic. in primo ⁊ cum reperitur baselicon in receptis semen intelligitur in medicinis sed in emplastris ipsa herba sumitur. Et sua aromaticitate habet virtutē cōfortandi et dissoluendi. ꝯsumendi. abstergēdi ⁊ mundificādi Pādecta auctoritate diascoridis. cap. d ozimo vl' baselicō e

ꝙ virtus eius inter medicos penitus sit incerta. et di-
cunt ꝙ sit inutilis stomacho et oculos ebetat et insa-
niam facit. Et quando baselicon putrefit in sole con
tingit vermes generari ex ea herba. Et putant aliqui
ꝙ si quis eo die quo baseliconem sumpserit a scorpio
ne ferietur non posse saluari. sed hec opinio falsa est
Pandecta imo stomacho ꝓdest eo ꝙ inflatões ei⁹
dissoluit et valet ad alia iuuamēta qm̄ valet ad sinco
pim et cordiacam passionē. detur aqua decoctõis vł
vinū decoctõis ei⁹ cū citro in modū infusionis ꝑ no
ctem. Ipsa herba valet infrigidacõne stomachi. hoc
modo decoquatur in vino cū mēta ⁊ galanga. Sic idē
valet contra indigestionem ex frigiditate Valet eciā
ad fluxum ventris ex frigiditate principaliter ad lien
teriam que dicitur fluxus ventris cibalis tali mō. Re
cipiatur semen baseliconis cū parū acacie.i.succi pru-
noꝝ.agrestū in aqua pluuiali et detur pacienti et va-
lebit. Valet eciam ad matricem mundificandā ⁊ men
strua ꝓuocanda fiat decoctō eius cū arthimesia ⁊ fo-
lijs lauri et fomentet matrix et fiat inde pessariū si-
ne suppositorium ad vuluam. hoc idem valet ad con
ceptum. Ipsa herba baselicon et tarusbarbatus cū
vino cocta cū oleo mirta ⁊ cathaplasmata anchis iu
uat ad ... benasmonem. Baselicon comestū in olerib⁹
prestat bonū anhelitū. Et decocito ei⁹ cū vino bibita
valet doloribus oculoꝝ. Pandecta. Platearius.

Brionia Brionich oder wilde weinreben.

Brionia est calide et sicce complexionis scz tota herba scz folia fruct⁹ ꝛ radix ꝛ habent virtutem abstergendi et subtiliandi ꝛ dissoluendi ideo valent in duricie splenis faciendo emplastrū ex eo et radice altee et ficubus cū aqua decoquendo cum auxugia porci ꝛ loco indurato ipsius splenis applicando vel alio mēbro indurato ꝛ valebit. Itē cū succo brionie abradunť

pili corioꝝ .Et succus brionie cũ sale cõmuni cõfert vlceribus fraudulentis quando abluũtur cũ eo. Jdẽ valet curando fixuras tibiaꝝ. Item radix eius cõtusa cum fenugreco .⁊ orobo ⁊ aceto quo abluatur cutis mũdificat et abstergit eam ⁊ aufert pannũ ⁊ vestigia nigra ⁊ cicatrices vlceꝝ ⁊ aufert liuorem sub oculo. Et succus brionie mixtus cum oleo et parũ cere fiat vngentum ad fistulas ani et sedat dolorem Et sumitas huius herbe in principio sue maturitatis coquitur cũ feniculo ⁊ petrosilino ⁊ bibitur ꝓuocat vrinã ⁊ laxat ventrem. Et quando fit emplastrũ ex decoctõe brionie cũ vino sedat pãnericium .i. apostemata in vngue ⁊ eciam resoluit apostemata et aperit ea. Extrahit eciam ossa in vlceribus et putridã carnem. Ungentũ ex succo eius et viride eciam factum cum parum olei et cere. Et vinum dcoctõnis eius valet ad apoplexiam et epilenciam et occidit fetum. et cõfert morsibus tiri et parum inde sumere debet et si nimis sumat de ea accidit ꝑmixtio racõnis doſ eius est. ʒ. ij. Et quãdo mulier subicit brioniam sibi expellit fetum ⁊ secũdinam Et si bibitur eius decoctio cum vino ꝓuocat vrinam et menstruum .⁊ quãdo fit sessio sup idẽ per mulierem mundificat matricem. Juuamentũ eciã facit ad apostema saniosum rumpendum fiat emplastꝝ cũ brionia et altea ⁊ auxugia porci inutuo cocta Serapio. Auicenna. Pandecta.

Cicorea wegwart

Cicorea est frigida et hũida in scdo. Et sunt due species. vna agrestis. alia ortulana. Et ortulana magis ĩ frigidat q̃ siluestris. Succus eius valet cõtra opilatõnem epatis ⁊ eius calefactõnem isto mõ sumendo ℞. succi cicoree et endiuie scolopendrie añ. lb. ʃ. flor violarũ vuar passular añ. ℥. ʃ. quatuor seminum frigidor. seminis lactuce seminis portulace. añ. ʒ. ij spodij. ʒ. j. omnia contusa bulliantur cum. lb. ij. aque simplicis et parum aceti ad consumptionem medietatis

colatum dulcorando cū zucaro albo et fiat siropus q̄
vtatur mane et sero tepide vt supra. quo siropo con-
sumpto sequētes pillule sumantur. ℞. masse pillula
rum de reubarbaro. ℈. ij. masse pillulaꝝ stomaticarū
℈. j diagredii gra. iij. misce cum siropo de endiuia et
fiant pillule. ix. Altera die sumat diaradō albatis vl'
triasandali vel diadragantū frigidū pro confortatis.
Et ab extra fiat inunctio sup̱ mineram epatis cū vn-
gento triasandali vl' fiat epithimia sup̱ epar cum aq̄
endiuie miscendo puluerisatū sandalū rubeum cū pan
nis lineis imbibitis in ipso epati applicatis. Succꝰ
eciam cicoree iuuamentū prestat morsui aialis vene
nosi. Idem valet erisipule seu apostemati ignito cum
sauich ordei siue ordeo fracto cum aceto miscendo et
parum ceruse inde fit vngentū vtile vbi oportet ifri-
gidare. Succus cicoree mixtus cū succo altee ⁊ her-
ba palaf. cum oleo lini et parum croci miscendo va-
let ad podagram notanter sedando dolorem eius.
Item aqua cicoree mixta cū nitro siue sale nitri va-
let contra morfeam ipsam abluendo crebre. Pande-
cta. Item succus eius cum aqua lactuce valet cōfor
tando cor. Auicēna de viribus cordis.

Calamẽtum Staimmũtz

Calamentũ est calidum et siccum in tercio gradu. Et sunt tres species. vna est in odore suo et in folijs simi lis polegio nisi ꝙ folia sunt maiora. ꝛ aliqui nominãt illud polegiũ agreste. Et scd'a spẽs nominatᷣ nepita. Et est tercia species simil'is mente agresti nisi qꝛ folia sunt longiora folijs mẽte. Pandecta. Serapio auto ritate ga. quando bibitur succus eiꝰ cum aqua mellis ꝓuocat sudorem. Et calamentũ tritũ cum oleo ꝛ pa rum salis ꝛ parum aceti quo vnganᷣ pulsus manuum

et pedũ confert rigoribus parioticis ante poriſmum per horam vngendo. Jdem valet ſciatice paſſioni ipſam ſciam inde vngendo. Et ſuccus calamenti cũ vino ſumptus vel decoctio eius in vino ſumpta in potu prouocat menſtrua efficaciter. Et quando calamẽtum ſumitur in medicinis cõferentibus leproſis multum cõfert ipſis reſoluẽdo humores reſolutõne forti. Et eius emplaſtratio cum vino aufert liuorem ſub oculo. Et quando ſumitur ſuccus eius in potu vl' miſcetur in cliſteri occidit aſcarides ⁊ lumbricos Et occidit ſimiliter vermes qui generant̃ in auribus et i vlceribus profundis. Et quando fit peſſarium ex calamento cõtuſo cũ par vini occidit ⁊ expellit fetum igitur inſciſiua quedam virtus ĩeſt ei ꝓpter caliditatẽ eius ⁊ ſubtillitatem parcium et ei⁹ amaritudinẽ. Et ſola herba in potu data cõfert aſmaticis ⁊ ictericis ꝓpter amaritudinẽ maxime apiendo epatis opilatiõz vnde bibita decoctõ eius vrinam ꝓuocat ⁊ morſib venenatis occurrit eius ſuccus quo vngatur cutis leſa et torſionibus vel cõquaſſacõnibus membroꝝ ſubuenit. Et bibitum calamẽtũ cũ vino venenũ amputat Et comeſtũ ⁊ bibitũ ſtomaticis p̃ſtat effectũ: Et ſuo fumigio ſerpentes de domibus fugat. vnde nobiliſſimis antidotis meruit aſcribi. Pandecta. et hodie a medicis dialcamentũ predicatur.

Centaurea fieberkrawt

Centaurea calida et sicca in tercō gradu.et sunt due species scʒ maior et minor.et est cōsolidatiua tantū qꝫ si radix centauree maioris ponatur in olla buliente i qua.sunt carnes separate eas cōglutinat.Et si recēs ponatur sup vulnus cōsolidat vehementer.ꝛ similiť exiccata pulnerisata idem facit.Radix centauree maioris sumpta in potu cū liquiricia valet in sputo sanguinis.Item decoctio centauree maioris vľ minoris cum scolopēdria et vuispassulis et liquiricia ꝛ colatū

apostematibus calidis resoluit ea. Item semen atri-
plicis cũ aqua raffani ꝛ paꝝ croci miscẽdo de quo su
mat̃ sobrie bonã quãtitatẽ tepifactã ꝓuocãdo vomi-
tũ. ꝛ nõ solũ prouocat vomitũ sed eciã assellare facit
ymmo assumptio solius succi atriplicis in quãtitate
ʒ.ii. vl'. ʒ.iii. facit vomere ꝛ assellare Serapio. Et at-
plex cõtusa cũ semp viua ꝛ aceto valꝫ conf̃ ignẽ sacꝝ
Atriplex eciã trita cũ melle valet curãdo feruorẽ po
dagre. Et folia eius cõmesta ĩ iure carniũ vel cũ ole
ribus dolorẽ vesice amputat. Et comestũ cũ bletibꝰ
ꝛ mercuriali febres acutas extinguit. Et lumbricos
educit miscẽdo succũ atriplicis cũ semĩe lũbricorum.
Comestũ dissintericis auxiliat̃. Atriplex cõtusum cũ
radice altee ꝛ suppositũ matricis dolorẽ mitigat.
Itẽ atriplex cruda siue cocta omnes duricies sanat
addẽdo radicẽ altee ꝛ semẽ fenugreci ꝛ semẽ lini cũ
parũ butiri cõtũdendo. Itẽ succus atriplicis cũ mel-
le mixtus valꝫ dolori vnguium siue vlcere. Atriplex
domestica multũ frigidior ẽ agresti. q̃propt̃ flecmati
bus cõfert cõtusa cũ aceto applicata. Atriplex ĩ ole
ribus comesta bene nutrit. Ictericis vero ꝛ calidum
epar habentibus beneficiũ prestat.

Cartamus wildesaffran.

Cartamus est cali.in primo et siccū in scđo gradu. ꝛ melior pars plante ipsius est semen post illud flos ei us.Est autem cartamus aperitiuꝰ.abstersiuus .cōtur batiuus faciens nauseam.ideo inest ei virtus ꝓuoca tiua vomitus et laxatiua per ventrem et multū nocꝫ stomacho faciens fastidium.sed est debilis solutio- nis ideo additur ei parum zinciberis pro rectificatō ne.sed ꝙ nocet stomacho emendať cū galanga vł ma cibus.Semen cartami datum cū paꝝ mellis despūati

et parum galange purgat ventrem. Item flos cartami tritus mixtus cũ aceto et liniatur sup malam carnem siue impetiginem aufert eam. Et idẽ auctoritate mesue linitum sup linguam puerorum vł os vlceratum confert. Cartami flores decocti cũ vino ab extra applicando lac coagulatum dissoluit et dissolutum coagulat. et laxat humores flecmaticos et adustos cum parum zinciberis miscendo. Decoquitur eciã medulla seminis cartami cũ speciebus vt supra in iure galli. et multum valebit pro eductõne flecmatis peccãtis ĩ pectore seu stomacho p vomitum similit per ventrẽ Idem valet in colica per viam clisteris. Decoctio vero floris cartami in aqua mellis remouet ictericiam. Valet eciam potus florum cartami contra puncturã scorpionis. Item lac amigdularum dulcium cũ succo seminum cartami et aqua ordei aut psilij cũ aniso et parum mellis fiat decoctõ et colatura qđ valz in dissinteria et dicũt multũ valere. et quãtitas illius p vna dosi est. ʒ. vj. Item flores cartami cõtusi cũ aceto et puncture scorpionis appositum ꝯfert. Et quidam putãt q si percussus a scorpione si tenuerit radicẽ cartami non senciet dolorem. et qñ pꝛicit eam senciet. Itẽ gallus antiquus virga percussus et illico interfectus et deplumatus et in eius ventre ponat̃ de cartamo et polipodio et aniso et calamento et cinamomo et buliatur ĩ aqua cuius ius multum valebit ad predicta. Pandecta. Platearius.

hundts

Cinoglossa Ochsenzungen

Cinoglossa.i.lingua canis .et dicit᷑ a cinos quod est canis ⁊ glossos qđ est lingua .⁊ est herba sil'is arnoglosse.nisi qꝛ sunt ei coste appntes ĩ folijs.Ei⁹ succ⁹ mixtus cū aceto medet᷑ vlceribꝫ oris ⁊ alijs vlceribus fraudulentis.Et est frigide complexionis ⁊ sicce.Et eius succus cum sutco plantaginis ⁊ radicis yreos ⁊ paꝝ mellis vꝫ ad alcolā siue apostema oris vlcerati

Et balneum decoctõnis cinoglosse cum plantagine et bursepastoris valet cõtra geomorream. ꝛ post bal neũ fomentenť genitalia cũ ꝺcoctõne floꝝ agnicasti ꝛ paꝝ castorei ꝛ aceti. Vel fiat potus cũ semine lactu ce psilij citrulli melonũ cucumeris portulace storio le. sumat cũ aceto ꝛ agresta qui pot⁹ extinguit libidi nem inspissando sperma. Alia autem sunt inanitiua spiritus consumendo sperma ꝛ ventositates vt agn⁹ castus ruta maiorana calamentũ ciminum anetũ sunt enim aperitiua ꝛ resolutiua Plateari⁹ capitulo ag nuscastus. Confert eciam decoctõ cinoglosse contra viscositatem stomachi et contra discrasiam pulmõis ex calida causa cũ aqua mellis ministrando. Item ac cipias linguam canis siue cinoglossam cũ corde ra nicule ꝛ eius matrice pone vbi vis ꝛ post modicũ tem poris cõgregabunť omnes canes ville ꝛ si predictum sub pollice pedis habueris omnes canes obmutescẽt nec poterint latrare. Et si predictum in collo alicui⁹ canis posueris ita ꝙ non possit ore attingere semper vertetur ĩ circuitu ad modũ rote volubilis donec ca dat in terrã velut mortuus. ꝛ hoc est exptum nostro tempe. Albertus de virtutibus herbaꝝ.

Camomilla   Camillen

Camomilla est calida ⁊ sicca in pꝛimo. habet virtutē mollificandi et dissoluendi. frondes et floꝛes sunt eq̃lis virtutis. Et aqua decoctōnis eiꝰ cū arthimesia cū qua fomentetur matrix valꝫ ꝓuocando menstruum Idem valet mulieribus difficulter parientibꝫ. Decoctio floꝝ camomillaꝝ et extremitatū absinthei ⁊ radicū feniculi petrosilini ⁊ quatuoꝛ seminum frigidoꝝ in vino cū zucro albo dulcoꝛando de quo bibat̃ valꝫ [illegible]ido lapidē expellēdo. inflatōꝫ splenis

et dolorē epatis ꝛ ylioꝝ dissoluit ꝛ ictericiam curat. Confert eciam decoctō camomillaꝝ ꝛ floꝝ violaꝝ ꝛ quatuoꝛ seminū frigidaꝝ ꝛ se. lactuce ꝛ endiuie cū liq ricia ꝛ ficub cū aqua ꝛ paꝝ zucri miscēdo in potu ex bibendo valet ꝑipulmoniacis ꝛ epaticis. Itē flores camomillaꝝ cū aceto et paꝝ salis comūis ꝛ oleo ei mutuo cōquassata valꝫ febribus ꝑioticis pulsum ma nuum ꝛ pedum inde emplastrando ante horā ꝑori= smi. Sed cū oleo camomillaꝝ vngatur dorsum paci= entis febrem tercianā valet cōtra rigorem ei. Et cū aliquis fuerit fatigatus ꝓpter laborē tunc inungatur dorsum cū oleo eius ꝛ oleo aneti ꝛ de mane nihil sen ciet. Et dcoctō ei ꝛ arthimesie i vīo bibita ꝛ suppo sita fomēto mēstruis imperat aborsum celebrat cal= culos frangit. vrinā ꝓuocat. torsionib et inflacōni= bus auxiliatur: Est autē extenuatoria ꝛ ꝓpterea diu= retica est et relaxatiua cōdensat ꝛ arefacit. ideo i do= lorib multum iuuat. Itē flores camomillaꝝ i oleo cocti cum quo vngant ypocūdria dolorē sedat Item sedat dolorē capitis et oculoꝝ. Epaticis succus eius potui dat precipue febricitātib cū aqua endiuie mi= rifice ꝓdest Pādecta. Camomilla sedat dolorē apo stematum mollificādo ꝛ resoluendo. Auicēna.

Camepitheos Grosz gamandre

Camepitheos calidũ et siccũ in scd'o gradu. et dicitur camedros maior. Habet virtutem diureticam mundificatiuam et laxatiuam. et est resolutiuum ventositatũ et attenuatiuum grossoꝝ humoꝝ. ideo valet contra opilatõnem splenis et epatis atq; matricis. vrinã pꝛouocat et menstrua extirpat et ictericiã curat et nefresi auxiliatur et intestina purgat. Jsto modo fiat potus.

R.camepitheos arthimesie scolopendrie.añ.m.vnũ radicum brusti spargi seminũ feniculi petrosilini añ. ʒ.ij.omnia bulianẽ in vino et aqua ad cõsumptõnem tercie partis.colatum dulcoretur cũ zucro ⁊ fiat potus qui ad omnia predicta presidium prestat.Et succus camepitheos cũ mellicrato et bibiẽ valet strãgurie.Et succus camepitheos habet virtutem cõsolidandi vulnera magna.et curat plagas putridas et resolnit duricies mamillaꝝ miscẽdo succo ei⁹ farinã fenu greci et farinam seminis lini cũ succo radicũ altee.Et quando bibiẽ de succo camepitheos cũ ydromelle.xl diebus curat ytericiam.et valet in potu egritudinibus epatis ad stranguiream et dolorẽ renũ ⁊ ad pũctiones intestinoꝝ.Item succus camepitheos cũ succo caulium cũ melle miscendo valet ad conglutinãdũ vulnera ⁊ ꝓhibꝫ dilatacõnes formice ⁊ alioꝝ apostematum de putredine multum corrosiua.Itẽ ꝓuluis camepitheos cũ melle datus valet cõtra lumbricos cum succo centauree miscẽdo.Item succus ei⁹ cum succo premule veris vl' succo herbe palisis ĩ vino cocta miscendo castoreum quo inungatur locus paliticatus magnum prestat iuuamẽtum.Et decoctio camepitheos cũ abrotano ⁊ vino ⁊ zucro miscẽdo in potu data matricem infrigidatã calefacit ⁊ mũdificat a superfluitatibꝰ flecmaticis Pandecta

Capill⁹ veneris. stainrutte

Capillus veneris alio nomīe adiautas Pandecta et Johānes mesue ca. de capillo veneris dicitur capil-lus foncium et scdm quosdā coriandrū putei nuncu-patur. Et est herba cuius folia sunt similia folijs cori andri. Et ꝯm diascoridem dicitur poletricon que om nia in idem redeunt. Nascit̄ in locis umbrosis ⁊ aquo sis et parietibꝫ humidis et circa fontes. frigide ⁊ sic-ce est cōplexionis tempate. Plateariꝰ. virtutē habꝫ diureticam. recens est multe efficacie. exiccatus pauce

virtutis.herba utilis est non radix. Confert contra calefactõnem epatis et febri terciane post ex eo fa-ctus siropus. R.aque decoctõnis eius 7 endiuie 7 sco lopendrie cũ seminibꝫ quatuor frigi.et semi.portula ce 7 lactuce et ex hys fiat siropus cũ zucro quo utatur mane 7 sero pro qualibꝫ vice in quantitate medij ciphi Deinceps sumantur pillule de reabarbaro cũ acumie trium granorum diagredij.vel loco pillularum.R. electu arij de succo ros.diasene añ.ʒ.ij.cass fistule.ʒ.iij.misce 7 fiat bolus.Postea sumant triasandalũ vel diadra gantũ pro cõforta iuis.Capill⁹veneris facit oriri ca pillos in alopicia 7 dissoluit scrofulas.ei⁹ succ⁹ mi xtus cũ succo abrotani et parum mellis quo liniatur lo-cus depilatus.vel ponantur ipsa ad lixiuium quo ab luatur locus depilatus ratificando cutem callosam i de liniatur locus talis cũ succis et melle ut sup.Itẽ succus capilliveneris cũ semine feniculi et milij solis decoctus cũ vino frangit lapidem.7 iuuat ad exereã-dũ humores flecmaticos in pectore peccantes cũ suc co yreos 7 parum zucri miscẽdo.Serapio.Item elixatu ra capilliveneris 7 scolopendrie in vino valet opila-tioni splenis 7 epatis et strãguirie.et abscindit fluxũ sanguinis.Pandecta.

Cepe zwifal

Cepe calide sunt in quarto cū aliquali humiditate. et cepe longe ⁊ rubei coloris sunt acutiores rotundis ⁊ cepis albis ⁊ ē apitiua q apit orificia venaꝝ q̄ sunt ī ano ideo aperiunt cepe emorroidas qñ applicantur ano. Et prouocant menstrua applicando cepe ī modum pessarij. Item cepe est inflatiua ⁊ difficilis digestionis notanter cruda. Et cepe cocta calefacit corpus et subtiliat in ipo grossos humores flecmaticos ·o hominibꝫ colericis nocet. sed ipsis flecmaticis

et habundantibꝫ flecmate viscoso et crudo cōfert. qꝛ cepe inscindit et subtiliat grossos humores ideo tali bus epulas prestat tutas. Item cepe generāt sitim et mordicāt ⁊ gignunt ventositates molliunt ventrē .et fit ex eis suppositorium. Et succus ceparū mixtus cū puluere maiorane et paꝝ zinciberis naribus inflatus purgat caput. et dicit̄ caput purgium. Et cepa cōtu-sa cū aqua et ruta valet in morsu canis rabidi. Et ce-pe mixta cū nido yrundinū ⁊ melle prestat squināncie presidium ab extra applicādo. Item cepe cōtusa cum aceto ⁊ inde linatur morfea in sole et cōfert. Et quā-do succus cepaꝝ cū tutbia miscet̄ et applicat̄ oc̄lis vꝫ ad pruritum oculorum qui a flacmate salso causat̄. et quando miscet̄ cum sale er admistrat̄ sup̄ verucas au-fert eas. Et quādo succus eius miscet̄ cū adipe galli ne ⁊ apponitur aufert calles seu nodos qui fiunt ī pe dibꝫ ꝓpter calciamēta. Et succus cepaꝝ distillatus in aurem cōfert debilitati auditus ⁊ in tinitu eius ⁊ aq̄ descendēti in eam. Et quando linit̄ succus eius cū suc co abrotani sup̄ alopiciam facit nasci pilos. et circa barbam inunctus facit eam accelerare quia fricatō fa cta cū cepis aperit poros et inde aptat̄ locus ꝑ cre-scencia piloꝝ in longum ⁊ hoc habet̄ pro expto. Se-rapio. Item cepe valent ad prouocādū coitū. Et fre-quenter cōestū obtenebrant visum. Item inducit som num quia replet caput vaporibꝫ.

Coriandrum Coriander

Coriandrū est planta cuius semine cōmuniter vtimur in medicinis ꝛ est frigidū in primo ꝛ siccum in secun-do Auicēna. Sed Serapio dicit ipsum declinare ad caliditatem. simil'r Galienus. Sed Diascorides cōtra dicit ꝛ vult ꝙ sit frigidū. Nota succus ei⁹ valz apo stematibus calidis cū aceto ꝛ succo sempviue miscen do. Item succus coriandri cū farina fabaꝝ et furfure tritici cū rosis ꝛ aceto miscendo remouet inflatōnē te sticuloꝝ ipsis applicando. Item coriandrū ꝑparatū

cum aceto post prandium comestum valz ad ꝓhibēn dum ascensum vapoꝝ ad caput ideo epilencia ꝓueni ens ex vapoꝝ exalatōne ad caput ꝑ coriandoꝝ post prandium comestum curat̃.et coriandoꝝ ꝓparatū pul uerisatum cū succo plantaginis bibitū valet cōtra flu xum sanguinis.et succus ei⁹ cum aceto valet contra ignem sacꝝ. Item semen ei⁹ cū aqua plantaginis po tatum a muliere ilico stringit mēstruum ⁊ fluxum vē tris patet expiencia Pandecta.c.de coriandro. Co riandrū recens est frigidū narcoticū inducēs sincopi ⁊ stuporem quia suo oderatu cōgelat vapores et fu mositates ascendere ad caput ideo valet in soda siue dolore capitis.et valet ebrietati.ideo ponit̃ i cibis epi lenticoꝝ qm̄ cause epilēcie sunt vapores ascēdētes a stomacho. Et aqua infusionis coriandri cū zucro ab scindit virge erectōnē ⁊ desiccat sperma. Itē succus coriandri naribꝫ inflatus restringit saguinē narium : Idem fit quādo oderat̃. Item succus coriandri cum succo sempuiue ⁊ aceti cū pane miscēdo valz applica re in erisipila vel apostematibꝫ calidis. Vel miscendo succū coriandri cū lacte vl' cerusa ⁊ aceto vl' oleo roſ ⁊ idem facit i igne psico Serapio. Itē coriandoꝝ ꝑpa ratum valz cōtra vertiginē causatum a vapore cali do aut flecmatico.et succus eius distillatus i oculo se dat eius pulsatōnē.et coriandoꝝ valz in tremore cor dis dando eius puluerē cum aqua borraginis.

Custuta flachsseiden oder seiden vff flachs

Custuta est res inuoluta sup̄ linū est calidum in p̄rio et siccum citra sc̄dm. Est mūdaficatiuū ⁊ purgatiuum melācolie p̄cipalit̄ sc̄dario flecma. isto mō. R. custute scolopēdrie añ. m. j. polipodij. radic. esule folioꝝ sene añ. ʒ. floꝝ violaꝝ boraginis añ. m. ʃ. oīa bulliant in vio ⁊ aq̄ añ. lb. j. aceti paꝝ ad ꝯsumptōnē tercie p̄tis colatū. dulcore. cū zucro ⁊ fiat pot⁹ sumend⁹ vts

postea sumantur pillule sequentes. ℞. masse pillula᷑ de lapide lasuli masse pillula. stomaticaꝶ añ. ʒ. ſ. tur bit. ℈. ſ. zinciberis ǧ. iij. misce cum siropo de scolopē dria et fiant pillule. ix. vel sumat᷑ diasene. ʒ. ſ. cũ p̄di-cta decoctõne loco pillulaꝶ postremo sumat᷑ diacala mentum vel diacaper᷑. p cõfortatiuis. Valet eciã p̄-dictus siropus aperiendo cõtra opilatões splenis. epatis ⁊ renum. Ad idem valet decoctõ custute cũ sco-lopendria ⁊ semĩb᷒ diureticis scʒ semĩe feniculi petro silini in vino. Idem potus ꝓuocat vrinã ⁊ ꝯfert ycte ricie que fit ab opilatõne splenis ac epatis. ⁊ iuuamē tum prestat ꝓprie febrib᷒ infanciũ cũ zucro dulcora-ta iam dicta decoctõ. Item decoctõ custute est bõa stomacho et maxime quando miscet᷑ cũ ea anisiũ api um ⁊ galange Serapio. Confortat eciam stomachũ ⁊ aufert qd̄ in eo est fixum de sup̄fluitatib᷒ decoctõ iã dicta. Et quando bibitur cũ aceto sedat singultum et aperit opilatões cũ vino potata. Et aqua decoctõ-nis eius est mirabilis ad ytericiam Et decoctõ eius ⁊ anisi ⁊ scabiose ꝯfert dolori pungitiuo ventris. quia mundificat sordes intestinoꝶ ⁊ matricis ⁊ renũ. Aui-cenna. Item eius cõplexio est scd̄m cõplexionē her-be cui adheret. quoniam fit calida p adherenciã cali de herbe seu arboris. ⁊ fit frigida p adherenciam fri-gide. Pandecta.

Ciperus wildegalien

Ciperus est ca. ꝛ sic. in scđo ꝛ est herba triangularis. Et radix eius cōfert vsui medicine. habet virtutem diureticam. ideo valet cōtra stranguiream dissuriã et cōtra lapidem ꝛ tali modo fit vsus. R. radic. ciperi bene triti. radi. petrosilini añ. ʒ. vj. seminũ apij feniculi saxifrage añ. ʒ. j. omnia ꝯtusa buliant in vino ad consumptōnem tercie partis colatum cũ zucro dulcoretur ꝛ fiat potus. Ad idem valet cathaplasmatō cum cipero bulito cōquassato in oleo ꝛ applicata pectini

procerto pvocat vrinam humores dissoluēdo. Et dcoctio radicis ciperi in vino cū saxifraga 7 cum siringa in virgam iniecta lapidem frangit p certo cōfert Item valet cōtra dolorem stomachi et intestinoꝝ ex frigiditate 7 ventositate p̄dicta potio. vel ad idem valet vinū decoctōnis ciperi cum cinamomo: habꝫ enī confortare virtutem digestiuam. Item decoctio ciperi triti ī oleo fere vsqꝫ ad ꝯsumptōꝫ postea sup carbones ponat̄ 7 paciens recipiat fumum p os 7 per nares: optimum remedium est in litargia. i. obliuiōe seu apostemate flecmatico. Puluis radicis eius positus vulneribꝫ putridis putredinē tollit Platearius Itē vsus eius facit bonum colorem 7 bonū odorem oris. Item ciperus tritus 7 mixtus cum succo paralisis et parum olei castorei valet ad dolorē iuncturarū ea tepide vngēdo 7 neruos debilitatos. Itē frequēs vsus radicis ciperi inducit lepram quia adurit sanguinem Auicēna. Item decoctio ciperi cōfert putredini narium 7 oris 7 mollificatōni gingiue. Et vinū decoctionis eius confert distillatōni vrine 7 debilitati vesice valde 7 frigori eius vehementer et similiter opatur in renibus. Similiter confert frigori matricis 7 emoroidibꝫ auxilium prestat emplastrando cū decoctōne ei9 Et decoctio eius superi9 dicta valet febribꝫ inueteratis ex flecmate. Serapio. Pandecta. Platearius.

Celidonia Schelwortz

Celidonia calida est ⁊ sicca in quarto gradu. Et sunt due spēs scz maior et minor. tamē vna ꝑ alia potest poni. Et cū in receptis repitur radix non herba debz poni. Radix est maioris efficacie. Virtutē habz dissoluēdi ꝯsumendi ⁊ attrahendi. Confert dolori dencium ex frigida causa. radix aliquantulum trita ⁊ circa dentem dolentem teneatur. Confert eciā ad caput purgandum a frigidis humoribꝰ. ⁊ vuluam repletam flecmate exiccare habz Radix celidonie trita coquat̄

et paciens fumū per os recipiat. postea fiat gargari-
sma ex celidonia in vino cocta et colato addat parū
zinciberis ꝛ piretri ꝛ paꝝ aceti ꝛ mellis ꝛ valebit. Itē
celidonia trita ꝛ in vino cocta ꝛ spongia infusa ī tali
decoctōne intestinis applicata valet in colica passio-
ne. Confert eciam ad mēstrua ꝓuocanda ꝛ ad matri
cem mūdificādam fiat fomētum crebre ipi matrici ex
aqua decoctōis ipsius. Item aqua decoctōnis ipsius
cū melle mixta valꝫ ad cancꝝ oris addendo puluerē
rosaꝝ siccaꝝ in modū pulmenti. Item puluis radicis
celidonie cū succo celidonie mixtus valet ad fistulas
ori eius immittendo. Platearius. Et succus celido-
nie vel aqua eius in qua sit dissoluta tuthia vtilis est
ad visum confortandū in quo cernit̄ aliqđ grossum se
cūdum pupillam. Quidam recipiūt vinū decoctiōis
eius radicis ꝯtra yctericiam Diascorid. ca. de celido
nia dicit. Succus celidonie maioris melle coctus suꝑ
carbones oculoꝝ maculas detergit. Item succus celi
donie cū paꝝ sulphure quo vngat̄ cutis eius scabiem
detrahit ꝛ vngues leprosos excludit. Succus ei⁹ mel
li mixtus naribꝫ infusus caput purgat. Pandecta.
Idem dicit Serapio aūtoritate Diascorid.

Catapucia Springkrawt

Cathapucia calida est in tercio et humida in secũdo gradu. Quãdo aũt in receptis repit̃ fructus nõ herba debet poni remoto exteriori cortice. Et cathapucia viridis virtutẽ habz pricipaliter purgãdi flecma secũdario melancoliam et colerã. Habet eciam virtutem purgãdi humores p supiora ex vnctuositate et lenitate quam habet. vnde qñqz satis ɔfert sanis pro preseruatõne sanitatis. Et datur eciam egris ad egritudinẽ remouendam cõtra febrem quottidianam de

flecmate salso ex quo generatur scabies. Isto modo fiat potus. ℞. catapucie scabiose fumiterre añ. m. j. radic. esule minoris polipodij. añ. ʒ. v. custute folior̄ sene añ. ʒ. ij. omnium istor̄ fiat bulitō in aqua in eius colatura addat̄ par̄ mellis despumati ⁊ fiat siropus digestiuus ⁊ laxatiuus. Ad idem fiat claretum capiēdo catapuciam tritam cū speciebꝫ scꝫ cinamomo. galanga ⁊c̄. cum vino par̄ decoquat̄ cum melle miscendo ⁊ per saculum distillando vt moris ē ⁊ multum valebit del catis pacientibus febrem quottitianam. Idem eciam modus prodest podagricis Item in iure eciam carnium recencium vel alior̄ cibor̄ tale claretum potest misceri. Confert eciam vinū decoctōnis cathapucie in yliaca passione. Idem presidium prestat cōtra paralisim ⁊ artheticam cū radice esule ⁊ herba nomīe premula veris decoquendo cum par̄ mellis despūati miscendo. Item puluis cathapucie cū par̄ cinamomi in ouo sorbili sumptus vel in prodiis sumendo sine molestia purgat humores flecmaticos. Et virtus folior̄ cathapucie est debilior granis. Et grana. xv. excorticata ⁊ mixta cū par̄ aloepatici et par̄ mastice ī modum pillular̄ purgant flecma ⁊ colerā ⁊ humiditates aquosas ⁊ prouocat nauseam ⁊ vomitū. Et ꝯfert eciam potus decoctōnis eius cōtra scabiem ⁊ in lepra auxilium prestat et lumbricos laxando expellit. Serapio. Pandecta.

Cucumer kurbis

Cucumer est frigidus ꝛ siccus in scdo. Semen in receptis assumitur. Et semen citrulli ꝛ cucurbite ꝛ melonum ꝛ cucumeris sunt fere eiusdem virtutis. Ista semina sedant caliditatem et coleram et prestant cucumeres et citrulli ꝛc. malum chinium ꝛ preparant ad humoꝝ putrefactiōꝫ ꝛ ad febres. Et semē cucūeris melius ē seīe citrulli. Citrull⁹ lōgioris ē digestiōis. cuius vsus generat febres cronicas. cui⁹ nocumētū expellit

anisum a vehementia inflatõnis stomachi. Itẽ habẽtes sincopim calidam odorantes ipsum reuiuiscunt Item succus cucumeris vł citrulli ꝛc. sedat sitim. Et quando bibit̃ de radice eoꝝ cũ yoromelle facit vomere humorem subtilem eo magis quando huic commisceatur decoctio cathapucie. Et succus eoꝝ cõfert doloribus testiculoꝝ ꝛ vesice. Et semina predicta sunt diuretica ideo p̃cipue medicine cõpetunt. Et valẽt eciam semina cõtra opilatõnem splenis ꝛ epatis renũ ꝛ vesice ꝛ cõtra apostemata pectoris a corticibus exterioribꝫ mundata vnde conterant̃ in aqua et ordei coquant̃ ꝛ colatum cũ paꝝ zucri misceat̃ ꝛ confert p̃dictis discrasijs. In acutis eciam febribus precipue tercianis cõtinuis vel interpellatis cõfert decoctio q̃tuor seminũ predictoꝝ in modũ siropi tali modo dispẽsando. ℞. decoctõnis quatuor seminũ frigidoꝝ ꝛ succi endiuie añ. lb. ij. floꝝ violaꝝ vuaꝝ passularũ añ. ℥. ß. seminũ lactuce portulace ordei inube sebesten añ. ʒ ij. prunoꝝ damasceni numero. vij. buliantur omĩa cũ predictis succis ꝛ paꝝ aceti ad cõsumptõnem tercie ꝑtis colatum dulcoret̃ cũ zucro albo ꝛ fiat sirop⁹ sumẽdus vt sup̃ in alijs capitulis insinuatũ est. Postea sumatur electuarium ᵭ succo roſ. ℥. ß. cũ paꝝ caſſ fistulis miscendo ꝓ laxatiu[illegible]. Postremo sumat̃ tria sandali vel diarod. albat. ꝓ cõfortatiuis. Idem siropus vꝫ acute febricitantibꝫ epaticis ꝛ ethicis ꝛ alienaliter ꝑ vrinã purgat ꝛ laxat. Pãdecta. Serapio. Plateař.

Calam⁹ siluestris — xvil
der calmis

Calanus siluestris aromaticus est calide ꝛ sicce com
plexionis. ꝛ habet virtutem subtiliandi et fortificãdi
sua aromaticitate. Et ꝓuocat vrinã et mẽstrua bona
ꝓuocatõne notanter vinum decoctõnis eius cũ asa-
rabacca ꝛ abrotano cũ pаꝝ melle ðspumati dulcorã
do. de quo sumatˀ in potu mane et sero ꝓ qualibet vi
ce in quãtitate medij ciphi. Et tales herbe relicte p⁹

decoctõnẽ calide applicent̃ circa femoralia matricẽ aptat ꝑ ꝓuocatõne menstrui. Similit̃ valet vinũ de coctõnis calami silvestris cũ gramine et semine apij et ebuli ꝯtra ydropisim ex cã frigida addẽdo colato paꝝ zucri. Idem eciam cõfert distillatõni vrine scilicet stranguirie ⁊ egritudinibꝫ renũ. Et quando pessarium fit ex herbis relictis post ꝺcoctõnẽ iam dictam ꝓuocat menstruum ⁊ cõfert dolori matricis. Ad idẽ valꝫ balneum in quo sint p̃dicte herbe bulite qꝺ balneum aufert matrici dolorẽ Serapio. Item emplastrũ factũ ex dicto calamo cum sanamũdi ⁊ radice diptami mutuo cũ oleo cõquassato cõfert ⁊ auxiliũ magnũ prestat in fractura crurium vel in eoꝝ cõtusione ideo in lingua vulgari sumit sibi suum ꝓprium nomẽ asscriptum sue virtuti nomĩe beyn welde cũ eius virtus in restauratõne crurium dissolutõnem cõtinue paciencium vel cõtusionẽ. patet ꝑ expienciam. Et radix huius calamisilvestris est multũ aromatica ⁊ simĩlis calamo aromatico. Valet cõtra dolorẽ stomachi ⁊ intestinoꝝ ex frigiditate ⁊ ventositate. Vinũ ꝺcoctiõis eius cũ cinamomo ⁊ galanga digestionẽ ꝯfortat. vl' det̃ pulvis eius cum galanga ⁊ cinamomo ⁊ paꝝ zucri in modũ tragee.

Canapus Haniff

Canapus est calidus et siccus in scdo gradu. Semē canapi est maioris efficacie q̄ herba qd̄ exiccat exiccatione forti. Et habet virtutē resoluendi inflatōnes ꝛ ventositates ideo vz ipsum admīstrare in ydropisi ex frigida causa. Et qn̄ nimiū comedit̄ expssio sui succi d̄siccat sperma. Et quidā exprimūt succum ei⁹ qui distillat̄ in aurem ꝛ sedat dolorē eius potenter. Serapio: Et radix quando coquitur cum radice malue et solatri in modū emplastri valet apostematibus calidis.

Et cortex est idoneus ad faciendū funes. Et de ꝓprie
tate eius est q desiccat humiditates que fiunt ī auribꝫ
qñ distillatᷓ in eis ex oleo eius. Et quādo aliquis vti
tur succo expsso a semie facit sodam Et folia canapi
cū abrotano in lixiuio bulita ⁊ caput inde lauetᷓ. delet
furfures ⁊ facit ad piloꝝ longitudinē. Et eius nutri-
mētū ñ est ꝯueniēs stomacho qꝛ dure digestionis ex
istit. Item semen eius educit ventositates. Itē succꝰ
tociꝰ herbe applicatꝰ vulneri dolorē eiꝰ mitigat Itē
siropus acetosus de zucro exhibitus post sumptionē
ipsius canapi aufert nocumētum prestitū ex esu ipsius
canapi. cū canapus sit multū euaporatiuꝰ vaporum
ad cerebꝝ vnde generatᷓ soda siue dolor capitis. ob id
siropus acetosus de zucro p̄fatus tale nocumētū au-
fert. Item ex decoctōne radicis et semīs canapi cū ce
rusa ⁊ oleo rosaꝝ fit emplastꝝ apostematibꝫ calidis
⁊ erisipile. Item cū comeditᷓ succus semīs canapi ī ci-
bis facit stomachū dolentē dolere ⁊ facit eciam ma-
lum humorē in stomacho eructuare. huic obuiat dia
ciminū qđ est ventositatū resolutiuum.

Daucuscretic⁹ fogelnest

Daucuscreticus calidus ꝛ siccus in tercō gradu cui⁹ flores magis cōpetunt vsui medicine ꝙ̄ folia ꝛ radix minime .cuius due ſunt ſpecies ſcꝫ daucuscretic⁹ qui maioris eſt efficacie.et eſt daucusaſininus q̇ exiſtit cibus aſinoꝝ.hic innuitur daucuscreticus. Uirtutē habet diſſoluendi cōſumendi attenuandi ꝛ eſt diureticū Contra frigidū aſma ꝛ tuſſim de frigida cauſa cōfert detur vinum decoctōnis eius ꝛ ficuum ſiccaꝝ cū liq̄ricia ſi ſit talis diſcraſia ſine febre .ſed cū febre detur

aqua decoctõnis daucicretici 7 ficuũ siccaꝝ liquiricie. Et detur eciam dyapraſſiũ cũ vino decoctõnis eius ĩ cauſa frigida. vel cũ aqua decoctõnis ei⁹ in cauſa calida. Confert eciam vinũ decoctõnis ei⁹ cũ aniſo cõtra groſſam ventoſitatem. vnde yliaca paſſio ſepenumero impregnari habꝫ. Contra ydropiſim de frigida cauſa detur talis ſirop⁹. ℞. floꝝ dauci. m. j. ſeminum apii feniculi petroſilini. aã. ℥. ſ. Radicũ bruſti ſpargi aã. ʒ. ij buliantur in vino 7 aqua aã. lb. j. ad ꝯſumptionẽ fere medietatis 7 colatũ dulcoret̃ cũ parũ mellis deſpumati 7 fiat potus ſumendus vt ſupra q̊ conſumpto ſumant̃ pillule de miſerion. Et poſtremo exhibeant̃ dialacca vel diacoros pro cõfortatiuis. Talis eciam potus iam dictus opitulat̃ opilatõne ſplenis ac epatis. 7 vias meatuum vrinaꝝ apetit. Talis autem potus matricẽ mũdificat 7 extergit a ſuis ſuꝑfluitatibꝫ ſine moleſtia miſcẽdo cũ triffera magna nicolai. Vł fiat peſſariũ inde cũ triffera cui miſceat̃ pulnis dauci 7 paꝝ mirre in oleo buliendo 7 matrici ĩponatur. Item cõtra viciũ lapidis 7 contra ſtranguireã et diſſuriam valet vinũ decoctõnis dauci. Platearius. Pandecta. Serapio.

Diptamus Diptam

Diptamus calidus ꝛ sicc⁹ in tercō gradu ī calidis lo
cis lapidoꝝ ꝑcipue repit̃. Radix diptami maioris est
efficacie ꝙ̄ herba. ꝛ radix ī receptis repit̃. Eligēda est
radix que interi⁹ habꝫ solidā substāciā nō perforatā
virtutē habꝫ dissoluēdi cōsumēdi attrahēdi venenū
vnde ꝑcipue valꝫ cōtra morsum aīaliū venenosorum
ipsa herba trita cū succo ceparū et applicata morsui
miro modo valebit. Potus eciam factus ex dipta-
mo. et arthimesia. et sanamundi. et auriculamuris.

cum vino decoquendo valz vulneratis ab intra sumē do ꝛ istū potum vulgares reputant ꝓ magno secre- to ꝛ talis potus ab intra vulnerata membra consoli dat vt experiencia docet. Sed pulvis diptami cū ce- rusa ꝛ paꝝ terpētine miscendo in modū vngēti ꝙ ab extra applicaẗ vulnus cōsolidat. Item ad mēstrua ꝓ uocanda ꝛ ad fetū mortuum ꝛ ad secūdinam educēdā valet potus factus ex decoctōne diptami ꝛ arthime sie ꝛ abrotani cum vino ꝛ paꝝ mellis despumati. Ad idem valet pulvis diptami cū mirra ꝛ succo arthime sie miscendo in modū pessarii matrici īponēdo qđ ef- ficacia magnam habet in ꝓuocatōne menstrui ꝛ ali- orum vt sup̄. Confert eciam iam dictus potus cōtra stranguiriam ꝛ dissuriam. vł vinū decoctōnis radicis diptami cū succo absinthei cōtra dolorem stomachi ex vsu fungoꝝ tactum. Item cōtra frigidū asma fiat decoctō ficuum siccaꝝ in vino ꝛ exprimaẗ cui misce- atur pulvis diptami. Item decoctio diptami cū ebu lo ꝛ apio in aqua ꝛ cū paꝝ mellis despumati confert cōtra ydropisim ex frigida causa. Item qñ fricaẗ cor pus in balneo cum decōctōne diptami valet contra yctericiam. Item quando sternitur hec herba in do- mo fugat aīalia venenosa. Platearius. Pandecta. Serapio.

Esula mior kleinwolfworz

Esula est calida et sicca in tercio. cui⁹ radix vsui medi-
cine competit habet virtutem purgandi flegma prin
cipaliter et melancoliam Confert esula contra febrē.
quotidianam. similiter valet contra artheticas passi
ones scilicet contra podogram. cirogram et contra
paralisim et contra yliacam passionē et ꝯtra ydropi
sim ex frigida causa isto modo. ℞. radicis esule radi-
cis petrosilini. ebuli radi. acori. aā. ℥. j. semis feniculi
seminis apij et anisi. aā. ʒ. ij. masticis cinamomi. aā.

℥.j.et bis fiat decoctō in aqua lb.ij.et cum zucro dul
coretur colatum et fiat siropus sumendus ut supra
digestiuus et laxatiuus . Et si delicati abhorrerent
talem potum decoquantur radices esule cum carni
bus recentibus et uuispassulis et aniso et de brodio
eius sumant et valebit ad supradictas passiones . vel
fiat claretum ex puluere radicis esule et alys speciebꝫ
scꝫ cinamomo galanga aniso masticis ꝛc.et erit minꝰ
abhominabile et magis delectabile.Et esula interdi
cta sit habentibus calidam complexionem et inducit
febrem potans eam.et inuenerunt plures tale nocu-
mentum in eius operatōe.Serapio Et precipue no-
cet patientibus emoroidas.nam aperit venas ani et
īducit fluxum sanguinis eaꝝ qꝛ vene ille de natura sua
sunt fluxibiles Et venas quas aperit etiam obstruit
sua stipticitate et siccitate et sic facit venas emoroida
les tumescere et ille medicine que laxant cum stiptici-
tate et acuitate sicut esula et miserion faciunt hoc Se
rap̄.ca.de stebrau.i.esula.Item in lacte esule non est
aliqua bonitas ymo nocet illi qui accipit ip̄m. Et me
dici viatores cum tali lacte multos homines interfece
runt ꝓpter paucitatem scientie ipsoꝝ.Et quesitum ē
ab eis que esset medicina quā dabant in potu denuda
bant lac esule fore cum oleo sisamino mixtum et laxa
bant aliquos vsqꝫ ad mortem Serapio Pandecta.
Platearius

Endiuia maijdiestel

Endiuia est frigida et sicca in pmo semina 7 folia medicine competunt. et folia vsui cibaꝝ valent et maxie viridia sunt magne efficacie sed sicca nullius. Et diureticam habet virtutem confortandi et ex frigiditate alterandi. ideo valet contra opilationem splenis et epatis ex causa calida. Et valet etiam contra yctericiã et simplicem tercianam et duplicem et contra calefactionem epatis 7 calidumapostema ad hec oĩa valet

talis potus. ℞. succi endiuie lb. j. scolopendrie cicoree. lactuce. añ. m. ς. florum violarum uuarum passularum. quatuor seminum frigidorum. añ. ʒ. ij. omnia buliant in aq̄. lb. j. ad ↄsumptōz. quasi medietatis. colatum dulcoretur cum zucro et fiat siropus quo vtatur ad plures. vices vt supra insinuatum est. Deinde sumatur reubarbari. ʒ. ij. in infusione cum aqua endiuie cui cum forti expressione addatur diasenicōis et cassefistule añ. ʒ. ij. et fiat haustus laxatiuus. Deinde sumatur triasandali vel cōserua violarum pro confortatiuis. Sed ab extra obuiando huic discrasie valet epithimare regionem epatis. cum aqua endiuie cui parum de sandalo rubeo misceatur pro dieta in ciborum ac potuum ām̄inistratōe sumantur cibaria ad frigiditatem declinantia vt sunt sorbella de ordeo et zucro vel pultes de farina ordei cum zucro et parum aceti miscendo et cancrorum vsus cum aceto decocti confert et aqua ordei cum zucro albo decocta confert loco potus et ita obuiabis predictis discrasijs. Item aqua endiuie cum cerusa et aceto est mirabile epithima super mēbra pternaturaliter calefacta. Ex aqua etiam endiuie et succo altee cum parum croci fit inunctio optima ad podogram. Item lac quidam endiuie cum thutia mirtum abstergit albuginem oculi Itē fit ex aqua endiuie et farina ordei cum parum croci emplastrum tremori cordis et ↄfortat cor Auicenna.

Eupatorium wildselbe oder hertzkle

Eupatorium est calidum in primo et siccuz in secūdo idem est q saluia agrestis valet contra vniuersalē paralisim et particularem. Contra vniuersalem talis confert potus. ℞.succi eupatorij saluie; aā.lb.j. p̄imule veris.origani.maiorane.aā.m.ſ.castorei cinamomi aā.ʒ.ij.fiat decoctio cum zucro albo dulcorando de qua sumatur mane et sero tepide amministrando ꝑ qualibet vice in quantitate medij ciphi quo potu con

sumato Recipiantur pillule sequentes R. masse pillularum de euforbio. Scropulos duos masse pillulaꝝ fetidaꝝ. ℈. j. turbit. ʒ. ß. zinciberis. ʒ. iij. misce malaxando cum siropo de scicados et fiant pillule. vij. vel. ix. Quibꝰ pillulis sumptis sumat dyacastoreū vel dyancos nicolai ꝑ confortatiuis. Item contra ydropisim et ytericiam ex causa frigida si fiant ex opilatione splenis et epatis talis congruit potus. R. eupatorij saluie ebuli añ. m. j. seminum apy feniculi petrosilini añ. ℥. ß. omnium fiat bulicō ī vino et cuꝫ zucro fiat siropus sumendus vt sup̄. Deinceps sumant pillule de miserion. Et postremo recipiātur dialacca vel electuarium ducis ꝑ confortatiuis Item decoctō eupatorij et abrotani valet in alopicia et tiria caput inde lauādo. Itē succus eupatorii cū succo lappacy acuti et fumiterre cū oximelle miscendo confert scabiei et pruritui quando potatur cum aqua scabiose. Et succus eupatory cum succo lappacy acuti cū axungia veteri porci et paꝝ salis omnis mutuo miscēdo cum paꝝ sulphuris si placet ī modum vngēti quo vngat locus scabiosus et multum ꝓdest. Item vinum d̄ coctionis eupatory cum absintheo et paꝝ zucri confert febribꝰ cronicis et antiquis et si addat assaꝝ valebit eo melius. Confert etiam loca potus vinum decoctionis eupatory et anisi doloribꝰ et vlceribꝰ intestinorum Auicenna.

Enula Alant

Enula cuius radix p̃stat iuuamentum in medicinis.ẽ calida et sicca in secundo gradu et in ipsa est aliqualr humiditas superflua ꝓpter hoc non calefacit corp⁹ statim quando ei occurrit. Confert omnibus lesionibus et doloribus frigidis et inflatõibus ventositatuꝫ Confert etiã dolori ꝓuenienti ex contusione lacertorum his omnibꝰ succurrendum erit cuꝫ emplastro facto ex decoctione radicis enule et yreos et radicis ipsius altee cum parum oleo lini immiscendo

et predictis locis exhibendo et auxiliabit̃ ipis·Con-
fert etiam omnibus p̃dictis d̃ causa frigida potus ex
enula factus cum radice yreos et semine anisi cum pa
rum mellis despumati miscendo. Confert etiam pre-
dictum emplastꝝ sciatice et dolori iuncturaꝝ· Prefa
tus etiam potus auxilium prestat mundificando pe-
ctus et adiuuat ad expuendum seu excreandum h̃uo-
rem flecmaticum in pectore peccantem et valet ꝯtra
tussim et est bone operationis quando ei admiscetur
diayris salomonis. Et vinum decoctionis enule cum
cinamomo et galanga miscendo confortat stomacum
infrigidatum et cor. Auicẽna capitl'o de enula. et enu
la est duplicis manerici scʒ ortulana et cãpestris. De
ortulana meris hic non versat̃. et vinum decoctionis
enule cum paꝝ zucri mixtum confert spiritualib9 mem
bris seu cordialib9. Iuxta illud. Enula campana red
dit precordia sana. Contra dolorem stomachi et inte
stinoꝝ et ꝯtra yliacã et strãguiriam et colicã passiones
valet talis tragea ex frigida causa intelligendo. R.
enule campane cinamomi añ. ʒ. ij galange anisi liquiri
cij. añ. ʒ. j. radicis yreos zinciberis añ. ʒ. ß. macis gari
ofiloꝝ nucis muscate añ. ℈. j. omnia puluerisent̃ ⁊ cũ
sufficienti zucro albo misceant̃ et fiat tragea Item q̃n
bibit̃ decoctio enule cum semine sparci et milie solis:
ꝓuocat vrinã et mẽstrua Pandecta Serapio ⁊c̃

Epatica leberkrawt

Epatica frigida est ꝛ sicca in primo gradu. Est herba iuxta aquas crescens in lapidibꝰ humidis. Et valz cõtra viciũ epatis vñ denomiata ẽ. Et valet cõtra calefactõnem epatis ꝛ cõtra yctericiã: detur aqua decoctionis epatice ꝛ endiuie cũ zucro miscendo. Et contra easdem passiones ꝛ principaliter cõtra febrẽ tercianam continuam vł interpellatam vicio epatis exuberanter calefacti vel apostemati fiat siropus talis qui maiorem prestat incolumitatẽ predictis discrasiis

℞.succorum epatice.endiuie.lactuce.aā.lb.j.florum violaꝝ uuaꝝ passulaꝝ aā.ʒ.ß.prunoꝝ damasceni numero.vij.omnium fiat bulitō ad cōsumptōnē medietatis.coletur ⁊ colatū dulcoreť cum sufficienti zucro albo et fiat siropus mane et sero sumendus ꝑ qualibet vice in quātitate.ʒ.iiij.quo siropo cōsumpto farmacia sequens sumať.℞.electuarii de succo rosaꝝ.ʒ.ß.reubarbarī ℈.j.spice.gra.iij.cassie fistule extracte.ʒ iij.teranť reubar. ⁊ spica ⁊ misceanť cū suꝑiore siropo.ʒ.iij.⁊ fiat haustus tepide sumendus.Deinceps sumať triasandali vel cōserua violaꝝ ꝑ cōfortatiuis. Et ab extra epithimeť regio epatis cū aq̄ endiuie cui admixtum est puluis sandali rubei.ʒ.ij.⁊.ʒ.ß.spodii puluerisati cū panno lineo in eo humectato appliceť epati pluribꝫ vicibꝫ.Item epatica scolopendria ⁊ endiuia in aqua cocta cū paꝝ zucri dulcorando valꝫ cōtra opilatōnē splenis et epatis ex causa calida.Valet eciam cōtra omnē egritudinē epatis ⁊ cōtra eiꝰ apostemata calida.Predicte herbe cōquassate ⁊ supposite epati cōfert in principio apostematis repcuciēdo Eadem emplastratō applicata matrici abscindit eius menstrua.Similiter apposita calido apostemati sedat eoꝝ calefactionē.

Elleborus albus weisnieswurtz

Elleborus albus calidus est et siccus in tercio. cuius due sunt spēs scz alb⁹ ꝛ niger. albus dicit̃ qꝛ eius radix existit alba vł albū humorē scz flecmaticū purgat et nigra dꝛ qꝛ nigrū humorē vel melancolicū purgat Et cū in medicinis repit̃ eius radix in receptis intelligit̃. Et hic ꝓprietates elleborialbi ponimus. Antiqui autem vtebantur ellaboroalbo in purgatōnibus

ſicut ⁊ nos nunc vtimur ſcammonea quia tunc erant corpora fortiora ⁊ eius violenciam poterant ſuſtinere. Nunc aũt corpora humana debiliora ſunt ⁊ ellebori albi violenciam tollerare ñ poſſunt vnde cũ ſumma cautela moderno tempe danda eſt medicina elleborata. vnde debilibꝫ ac macilentis elleborus pcipue albus ⁊ ſtrictum pectus habentibꝫ non debꝫ dari. qꝛ cum violencia vomitum puocat et ſimilr p ſeceſſum violenter purgat. ſed flecmaticis facile vomentibꝫ et pinguibꝫ poteſt dari. Item infuſio ellebori albi p noctem in aqua feniculi que miſceat̃ cũ oximelle valebit multum febri quottidiane de flecmate vitrio. Idem confert aduerſus arteticam paſſionẽ ⁊ podagram ⁊ cirogam ⁊ cõtra paliſim. Oximell. eſt decoctio facta ex aceto ⁊ melle. Cõfert eciam ab extra applicare decoctõnẽ ellebori albi cũ origano emplaſtrata mẽbris paleticatis vel arteticã paſſionẽ paciẽtibꝫ cui parꝫ almuri admiſceat̃ de aqua ſalſa ex piſcibꝫ ſale conditis extracta vt eſt aqua qua alleca cõdiri habẽt. Itẽ pulvis ellebori albi mixtus cũ ſucco pſiccarꝫ vl' oleo amigdalarꝫ amararꝫ auribꝫ inſtillat⁹ valet cõtra vermes aurium. Item elleborialbi decoctus i lixiuio quo ablu at̃ caput valet cõtra pediculos ⁊ ſurfures. Itẽ cõtra ſcabiem valet vngentũ factũ ex elleboro albo ⁊ litargio ⁊ oleo communi et aceto. Pandecta. Serapio Platearius. Meſue ⁊c.

Elleborus niger swartze nieswortz

Elleborus niger calide et sicce existit complexionis et si debite preparet totum corpus rectificat et bonum colorem dat sanguinem bonificat. quia solutiuus est melancolici humoris. Et rectificatur si immittatur galline et cum ea buliatur et addatur fenicul9 et illud brodium magnū pstat iuuamentū. Itē decoctō ellebori nigri valet ad cutis defedatōz. Itē puluis tā albi q̄ nigri ellebori corrodit carnē putridā ī vlcerib9 putri

dis. Puluis eciam elleborinigri mixtus cū melle valet applicare fistulis ⁊ in tribus diebus possibile est curare eam Pandecta. Uterqꝫ elleborus tam albus q̄ꝫ niger sunt abstersiue virtutis. ideo cō ueniūt i morfea et lepra et scabie scꝫ decoctio ellebori utriusqꝫ. in succo lappacij. acuti cum litargiro et parꝫ mellis miscendo. Acetum decoctōnis utriusqꝫ ellebori confert dolori dencium os tepide abluendo. Et in tali decoctione misceanť pisa vel frumentum et propineť columbis in cibo occidit eas. Item elleborusniger est ca. ⁊ sic. in tercō Pandecta. Et est subtiliatiuus solutiuus melancolici humoris ⁊ corrosiuus carniū putridarꝫ in vlceribus. et dicitur q̄ qñ nascitur elleborusniger apud radices arborꝫ fiunt fructus illius arboris solutiui. Contra vermes aurium puluis elleborinigri misceatur cum succo absinthei et guttatim ⁊ tepide auribus instilletur ⁊ cōfert. Item infusio radicis elleborinigri cū semine feniculi aut petrosilini i aqua scolopendrie cum parꝫ zucri miscendo coleram et flegma p ventrem purgat. purgatio illa melancolicis epilenticis arthéticis ⁊ paraliticis medicať. Et pessarium factum cum melle et elleboronigro menstrua ꝓuocat ⁊ aborsum facit. Pandecta. Johānes mesue dicit album elleborꝫ debere vitari. quia prefocatiuus ⁊ venenum corporꝫ.

Ebulus atich

Ebulus est calide et sicce cōplexionis. q2 virt⁹ eius de siccat et incarnat et resoluit resolutōe tempata. Radices eius et folia sunt ea que in via medicine valent. Item multum resoluit et aperit ideo puocat mēstrua fiat fumigatio cū ebulo et arthimesia et abrotano i vino decoquendo circa matricem applicando.
Item ebulus valet contra podogram inflatam vel alia membra inflata ex materia flecmatica.

R· ebuli florum camomillaꝝ melliloti añ.m.j.furfuris tritici.m.ij.buliantur in lixiuio et cum eo ter aut q̃ter i die lauent̄ pedes aut pars inflata et ꝯfert Succus etiam ebuli cum aqua salsa valet contra artetica͂ et cirogram et podogram·ab extra applicando.Confert etiam vinum decoctōis radicis ebuli seminum feniculi petrosolini et apij in ydropisi de frigida causa et in tali discrasia eximium remedium est .Pandecta capitulo de ebulo Item succus ebuli in aures imissus sonitum eaꝝ ꝯpescit et vermes aurium cum succo absinthei miscendo occidit.Succus ebuli morsibꝫ venenatis occurrit.Et sanguinem et lac congelatū soluit Et sanguisugas occidit succus ebuli bibitus.Et vinuꝫ decoctionis eius cum liquiricia tussim antiquam compescit et squinanticis singularem prestat effectū Succus ebuli cum aqua plantaginis cuꝫ paꝝ piretri ⁊ parum mellis rosati miscendo i modum gargarismi.idē ꝓhibet reuma fluere ad guttur.Confert etiam idem ad dolorem dentium os abluendo Ideꝫ subuenit vuule pendenti Item aqua decoctōis radicis ebuli cū scolopendria spleneticos mire iuuat .et vinum decoctōnis eius et apij calculosis ꝓdest Pandecta

Edera terrestris grūdreb

Edera terrestris quantumad eius folia usui medici ne compent Itez folia eius cum aceto cocta cū foli is altee et radice acori splenem tumentem attenuat. Istomodo dispensando R. succi edere terrestris succi scolopēdrie. añ lb. s. altee farine fabaꝝ radicis acori añ ℥. omnia contusa buliantur cum succis et parum aceti quo emplastretur splen tumefactus et confert Sed ab intra sumendo confert sequens potus tume factioni splenis et omni opilationi splenis. et alijs

discrasiis vicio splenis pucmētibus vt febris q̄rtana ydropisis yctericia nigra a causa frigida. R. succorū edere terrestris scolopendrie añ. lb. j. folioꝝ extremitatum absinthei asari floꝝ centauree añ. m. ſ. floꝝ boraginis vuaꝝ passulaꝝ folioꝝ sene añ. ℥. ſ. epithimi cuscute seminum anisi apij feniculi petrosilini radicum brusci spargi añ. ij. liquiricie. ℥. ſ. omnium fiat bulicio cum lb. j. vini albi et paꝝ aceti ad consumptionem fere medietatis coleť et dulcoreť cum sufficienti zucro et fiat siropus quo vtať tepide mane et sero ꝓ qualibet vice ī quātitate medij ciphi vel. ℥. iij. ſ. quo consumpto sumatur tale purgatiuum. R. electuarij. hamec mesue. diaturbit. diascene añ. ʒ. ij. cassꝫ extracte. ℥. ſ. misce cum siropo iam dicto et fiat haustus: Sed ꝓ confortatiuis sumantur diacorus vel diacappere vel diacalamentum postremo applicetť ēplastꝝ p̄dictum supra splenem tepefactum primo regionem splenis vngendo cum vngento dialtee desuper applicando emplastꝝ: Item succus edere naribus infusus purgat caput et dolorem capitis mitigat. Et succus cum herba auri dextre infusus sinistro dēti dolenti medeť Item decoctio edere in lixiuio cum corticibꝫ nucum nondum maturaꝝ nigrescit capillos Pādecta:

Edera arborea ebich

Edera arborea ab herendo est dicta eo q̄ arboribus adhereat. vel dicitur ab edo q2 a capris edit̄ 7 ip̄is lac multiplicat Radix eius frigide est nature et frigidam inducit esse terram vbi crescit virorem seu viriditatē diu seruant folia eius Et est amari et stiptici saporis. Edere aūt due sunt sp̄es scz alba et nigra siue masc9 7 fc̄ia Edera alba fructū ɔfert albū 7 niḡ nigꝝ 7 eɔ̄a

coronari solebant poete in signum viuacis ingenij et subtilis. Unde albertus magnus alexander suos mi lites coronauit. Est autem talis edera arbor vt dicit plinius multum in altum se extendens quandoque diu inuenit arborem vel murum per quem serpit radicosa seu ramosa habens folia intercisa et angulosa grauis odoris. et amari saporis sub cuius vmbra latent vermes. Edera quamuis sit amara vtilis est medicine. Nam virtus inest ei stiptica et constrictiua ideo dissintericis medetur. Item succus eius mixtus cum oleo amigdalarum amararum au ribus immissus iuuat contra surditatem. Idem succus naribus instillatus caput purgat. dolorem eius miti gat. et contrarijs est composita et ideo in causis con trarijs operatur propter quod virtutem habet maturati uam attractiuam mundificatiuam et mitigatiuam ideo hircus nutritus edera arborea eius sanguis acquirit proprietatem diureticam ad frangendum calcalum in re nibus et vesica. Est autem quedam species edere super cuius folia ros inuiscatur ac in laudanum conuertitur cuius virtus magna medicis exprimitur. Nam fumus eius menstrua prouocat et educit et secundinas expellit.
Serapio

Fumus terre erdrauch

Fumus terre calidus est et siccus in secundo gradu. Pandecta et dicit fumus terre quia generat a fumosi tate grossa a terra resoluta et superficiei terre adherēs et quanto viridior tanto efficacior existit et exiccata nullius virtutis. principaliter purgat melancoliam. secundo flegma salsum et coleram et est diureticum. Unde decoctio eius cum alijs appropriatis valet le prosis et ydropicis de frigida causa. Recipe succi fu mi terre. lb. j. extremitatum absinthei florum cētauree

florum boraginis añ.m.ſ.radicis eſule polipodij ra-
dicis ebuli añ.ʒ.j.cuſcute epitimi folioꝝ ſene añ.ʒ.ſ
ſeminum feniculi petroſilini leuiſtici apij mirabolo-
noꝝ kebuloꝝ indoꝝ añ.ʒ.ij.liquiricie.ʒ.j.omĩa groſ
ſo modo contundant ebulliant cum aqua ſimplici lb
j.ſ.cum paꝝ aceti ad conſumptionem medietatis co
let et dulcoret cum zucro et fiat ſiropus qui ſumatur
mane et ſero tepide ꝓ qualibet vice in quantitate me
dy ciphi Quo conſumpto ſequentes pillule ſumant
℞.maſſe pillulaꝝ de miſerion.℈.ij.maſſe pillulaꝝ de
fumo terre.℈.j.turbit.℈.ſ.granoꝝ conidij numero
v.zinciberis g.iij.miſce malaxando cum ſiropo de fu-
mo terre et fiant pillule.ix.Poſtea ſumant dialacca
vel diacoſtum vel diacoros ꝓ confortatiuis.Cõ fert
etiam ſuccus fumiterre cum ſero caprino cum mirabo
lonis miſcendo cum ṗdictis paſſionibus Item ſuccꝰ
fumiterre cui miſceat pului s milij ſolis vel ſaxifrage
et confert ꝓuocando vrinam.Item ſuccus fumiterre
valet ad putrefactionem oris et gingiuaꝝ os cum eo
abluendo Item ſuccus fumiterre cum zucro valꝫ ad
opilationem ſplenis et epatis de frigida cauſa Iteꝫ
ſuccus fumiterre cum ſulphure et oleo lauri valet cõ
tra ſcabiem Pandecta Platearius

feniculus fenchel

Feniculus est calidus et siccus in secūdo gradu Uir tutem habet diureticam. Semen et folia et radix ei⁹ vsui medicine competunt. Item aqua feniculi sua ꝓ prietate clarificat oculos cum thucia et lapide calāī maris pulueriſatis miſcendo fiat inde collirium Ur ſerpentes exeuntes de cauernis habētes malos ocu los vadūt ad feniculū Itē ſemē feniculi vel radix vel folia eius comeste facit mulieribus augmentare lac

Item decoctio seminis vel radicis feniculi cū semine petrosilini et milij solis et saxifrage in vino ꝓuocat vrinam et menstrua Item vinum decoctōnis feniculi et brusti spargi leuistici confert opilationi splenis et epatis. Idem est resolutiuum ventositatum. Item cō tra morsum animalium venenosoꝝ valet decoctio feniculi cum cepis in modum emplastri loco applicando Idem valet contra morsum canis rabidi Itē vinum decoctionis feniculi et mente digestiuam confortat et nauseam sedat ex causa frigida ꝓuenientē Itē vinum decoctōnis feniculi valet difficulter vrinātibꝫ et contra stranguiriam et dissuriam ꝛc̄. Item vinum decoctōnis feniculi cum radice hermodattuli et radicis esule cum zucro miscendo confert contra ydropisim ex frigida causa Item succus feniculi soli expositus ꝑ viginti dies valet contra pannum vel maculaꝫ oculoꝝ Et contra eoꝝ oculoꝝ pruritum certum ē remedium.conficiaẗ paꝝ aloepatici cum succo feniculi et ponaẗ i vase eneo ad solem ad xx.dies et ponatur in oculis more colirij. Platearius. Itē feniculi vsusfrequens tarde est digestionis licet conferat nausie et inflatōi stomachi tamen malum prestat nutrimenentuꝫ Auicenna capitulo de feniculo Itē i febribꝫ cronicis seu inueteratis valet aqua decoctōnis feniculi petrosilini et radicis esule cum parum zucri miscendo Pā decta Platearius Auicenna

fragaria erperkrut

Fragaria est frigide complexionis Ualet contra a-postema gutturis isto modo. R. succi fragarie et aq̃ plantaginis an̄. ℥. iiij. mellis rosati. ℥. j. succi mororuz celsi. ℥. ϛ. albi greci balastie an̄. ʒ. j. fiat inde cum par aceti gargarismus. Item aqua decoctionis fragarie valet contra sudorem et calorem Et si in tali decocti-one fragarie dissolueretur dragantum valet contrs sitim Confert etiam vinum decoctionis fragarie et se-minis petrosilini et saxifrage contra calculum ꝺ tali

potando. Item succus fragarie cū melle rosaꝝ valet ad vlcerationem oris. Et fragaria sumpta cum boragine in cibis generat bonum sanguinē. Succ⁹ eciā fragarie cum cinamomo sumptus valꝫ cōtra fetorē oris. Idem valꝫ ꝓ dolore capitis et corde. Item olera facta ex folijs fragarie et bletibꝫ et boragine cum vuispassulis valent cōtra ethicam. et succus fragarie cum folijs fraxini mutuo decocta in modū emplastri valet ꝯtra fracturā cruris qꝛ cōsolidat Idē ēplastꝝ cū folijs altee icorporatū ꝯt̄ ꝯtusiōꝫ i corpore in mēbris a casu vel ꝑcussione factā multū ꝓdest. Itē oīa vulnera cū succo fragarie linita cōsolidat et si quis fuerit lesus quantum ad mēbra interiora succus fragarie cum succo ꝯsolide minoris mixt⁹ cōsolidat vulnera ibidem discōtinuata si sumatur in potu. Prodest eciam mulieribꝫ ꝯtra nimium fluxum menstruoꝝ cum succo plantaginis mixtum.

Fraxinus espenbaum

Fraxinus frigidus et siccus in secūdo. Virtus eius est que cum fuerit recens conglutinat vulnera recencia et aqua in qua folia recencia fraxini cum radice eius sint cocta in modum emplastre confert fracture ossi-um ipsa cōglutinando z cōsolidando. Item vinū de coctionis corticis fraxini et cortici tamarisci datum i potu infallibiliter splenem attenuat. Nam res pro-bata est q̄ si detur porcello bibere aliquibus dieb9 et

interficiat minimum inuenies splenem. Pandecta capitulo de fraxino. Itē valet ɔtra dissinteriā et lienteriam et fluxum ventris aqua pluuialis decoctōis corticis fraxini et seminis plātaginis. Et ex tali ɔcoctōe fiat fomentū cum spongia sup intestina valet similiť contra predictas passiones. Idem applicatuʒ cū spōgia sup stomachum addendo parꝫ aceti valet contra vomitum ex debilitate virtutis contentiue. Iteʒ ex cineribus corticum fraxini et succo lappacij acuti cum parꝫ olei laurini et parꝫ argentiuiui mutuo miscendo in modum vngenti qđ valet scabiosis. Itē. ʒ. j. ς. pulueris corticis fraxini cum vino miscendo purgat flecma Serapio capitulo de fraxina Et humiditas que reperitur in capitibꝰ que in principio nascunť in ramis quando apparent si liniať facies cū ea humiditate abstergit macľas fedas faciei Et ex illa exiccata humiditate generanť animalia que assimilanť cimicibus Item folia fraxini ɔtra venenum sunt vtilia. Nā succo exp̄sso et potui dato contra serpentes seu venenū summum opifeꝫ est. Et tantam habet virtutem vt serpentes eius vmbram matutinam vel vespertinam nō attingant. Qđ si īter ignem et folia fraxini ponatur serpens in ignem plus q̄ ī fraxinum fugient Bartholomeus anglicus dicit de ꝓprietatibꝰ rerum

Grana solis steinbrech

Grana solis .i. miliū solis est calidū et siccū in tercio. eius semen est maioris efficacie et albū rotūdū et lapidosum. nascitur ī locis asperis et altis. Virtus seminis eius est ꝓuocatiua vrine et fractiua calculi ideo vinū decoctionis milij solis et seminis feniculi petrosilini ꝓuocat vrinā et frāgit lapidē. Sed fiat potus inde qui melioris est efficacie. R. succi milij solis aquarum feniculi. petrosilini añ. lb. ß. seminum milij solis saxifrage. alkakenge apij añ. ʒ. ß. radicū brusci spargi

añ.ʒ.ij.feminis melonũ sanguinis hirci añ.ʒ.j.omia
cõtusa buliãtur in vino.lb.j.ς.ad cõsuptionẽ fere me
dietatis colatũ cũ zucro dulcoretur et fiat potus ma-
ne et sero sumendus. Itẽ vinũ decoctionis mily sol
vel puluis mily solis in cibis mixtus soluit strangui-
riã et dissuriã et yliacã passiones. Serapio auctorita
te raf.ꝙ puluis mily solis mirabilis est in.ꝓuocatiõe
vrine et mẽstrui et frãgit lapidem in renibus et vesica
quocũqꝫ modo sumatur.vel in via cibi aut decoctio-
nis aut tragee. Item tragea cõmunis exhibita cibis
mixta cũ milio solis miro modo cõferre habet tum ĩ
ꝓuocãdo vrinã tum in purgãdo menstrua et frãgen-
do calculũ in renibus ac vesica. R.feminũ mily solis.
saxifrage alkakẽge feminis spargi apy ꝛ melonis añ.
ʒ.j.cinamomi gariofoloꝝ macis galange sanguinis
hirci añ.ʒ.ς.zucri albi quartã.lb.misce et fiat tragea
in vino amministranda vel in via cibi. Et melius va-
lebit ãministrare trageã tpe necessitatis ĩ balneo aque
dulcis cũ aqua feniculi vel raffani maioris. Et ĩ aqua
balnei sint cocte tales herbe vtputa absinthcũ.fenicu
lus petrosilinũ.tanacetum flores camomillaꝝ Pla-
rius Pandecta Serapio ꝛc̃

Galletricum Scharlach

Galletritu alio nomine ceptrum galli.callidum ē sic-cum. De ꝓprietatate galletrici est purgare matricem potum inde faciēdo. R. succi galletrici.succi arthime sie añ.lb.abrotā. seminū feniculi anisi petrosilini añ. m.ſ cinamomi galangi añ.ʒ.j:omnia buliantur in vi-no sufficienti ad cousumptionem medietatis:colatum dulcoretur cum melle spumato ⁊ fiat potus sumēdus

mane et sero ad placitū quo potu cōsumpto sequēs euformatū conferre habet. ℞.gere pigre galieni. ʒ. iij.diafenitionis.ʒ.j.casset extracte.ʒ.ß.misce cū predi cto potu et fiat hastus Deinceps sumantur diambra vel electuariū de gēmis vel zucrū regal pro conforta tiuis.balneū etiā aque dulcis cū suis herbis ap.ppria tis postremo conferre habet matricē mundificatam a suis fecibus magis aptando ad eius cōceptionē. Her be cōueniētes matrici in balneo sint mellissa matri-caria arthimesia galletricū ysopus origanū menta ⁊c Item post balneū sumatur.ʒ.j.demetridato cuz aqua arthimesi et in presenti casu multuz valebit. Et aliis diebus fiat fomentū cū decoctione galletrici et arthi-mesie et matricarie ⁊c in vino cocta matricē inde fo mentando istud crebre fiat et eo melius aptabis ma-tricem infrigidatam ad potentiam conceptionis Et ad cibos misceatur zucrū regal vel tragea cōis p cō-fortatōe stomachi et alioꝝ mēbroꝝ Platearius

Garioffilata Garioffel kraut

Garioffilata calida est et sicca in scdo. et ista herba magnã habet efficaciã scdm folia maiorẽ ꝙ scdm radices. vnde folia non radix in medicina poni debẽt et recentia maioris sunt virtutis ꝙ exiccata. Habet aũt virtutẽ dissoluẽdi ꝯsumẽdi apiẽdi et garioffilata dr qr habz odorez similẽ garioffilis. fomentũ factũ ex vino decotionis garioffilate et galletrici et arthimesie mẽstruũ ꝑuocat. Et suppositorium vel pessarium factũ

ex succo garioffilate et arthimesie cū mirra miscendo valet ad idem matrici applicādo. Itē vinū decoctionis garioffilate et mente cuz galanga miscendo valet ad cōfortādū digestiuā et cōtra dolorē stomachi et intestinoꝝ et cōtra vētositates ex frigitate. Itez vinum decoctionis garioffilate et coriandri ꝑparati valet in doloribus capitis ex vētositate ex stomacho ꝓuenientē. Itē garioffilata sua aromacitate emendatur in passionibus cordis. Uinū ergo decoctionis garioffilate cū cinamomo et macibus miscendo valet cōtra cordis discrasiā. Itē succus garioffilate mixtus cū parū viridis eris fistulis iniectus curat eas. Itē vinū decoctionis eius et cimini et scabiose cōfert ī colica et yliaca passionibus Et succus garioffilate cū aqua plātaginis miscendo est siccatiue virtutis et scdm ventrē renniata sufficienter sistit. Pandecta capitulo de garioffilata.

Genciana Encien

Genciana calida est et sicca in scdo gradu. cuius her ba eodē nomie appellat̄. Et ei⁹ radix usui medicie cō petit Unde radix nō herba in medicinis ponit̄. Et gē ciana multā habēs amaritudinē bona est. et paruam amaritudinē abiciēda est. Habet enī virtutē dissoluē di consumendi et atrahendi et est diureticum. Ui num decoctionis eius radicis et radicis yreos cum li quiricia valet contra inueteratum asma

Ad idem valet emplastrū factū de puluere gēciane et radic. yreos cū melle miscēdo pectori applicādo. vel vngatur pectus cū vngēto dilatee cui misceat pulvis radic. yreos et magnū prestat ꝑsidiū. Item epilenticis cōfert pulvis genciane cū aqua maiorane. Et pulvis eius datus cū succo mente ī potu ꝓdest morsui animaliū venenosoꝝ. Et pulvis genciane mixtus cū succo cepaꝝ valet cōtra morsū reptiliū animaliū vulneri supponendo. Item pulvis genciane cū puluere abrotāi cū succo arthimesie et paꝝ mellis fiat pessariū matrici supponēdo ad ꝓuocādum menstruū fetū mortuū et secūdinā et miro modo cōferre habet Platearius. Et virtus eius magna existit aperiendo opilationes. Et quando sumitur succus genciane vel aqua decoctiōis eius cum cinamomo ꝓdest dolori lateris et torsioni neruoꝝ et eoꝝ corrosioni et dolori epatis et stomachi Et pulvis genciane mixtus cū puluere aloepatici curat vlcera corrosiua et fraudulenta. Et succus abrotani cū puluere genciane mixtus aufert morpheā albam Serapio Pandecta.

Genesta Ginst

Genesta est frutex calide et sicce cōplexionis i scdo
gradu et pducit flores citrini coloris sīles figure lūe
Et sem̄ eius est calidus. Et in flore eius 7 stipite ē hu
miditas supflua cūvirtute inscisiua quare mltiplicat
vomitū. Et sunt omnes ptes eius cōturbatiue inscisi
ue subtilitatiue et puocatiue. Nocet stomacho 7 cor
di. et cū melle ros tollit eius nocumētū et cū mastice
Semen autez eius ppinandū est cū aqua mellis ro
sar aut cū semine anisi aut feniculi aut auferūt nocu-

mentum floꝝ vel seminū genestе. Et flos geneste deco
ctionē mediocriter sustinet. semen autē eius plus sust
net. Est autē alia que vocat̄ genestra frigide ⁊ sicce cō
plexionis silis geneste superiori sed minor est et habꝫ
stipites minores et angustiores et albū florē facit Pā
decta hec dicit capitulo de genestra. Et diascorid. sili
capi. dicit ꝙ semen genestre et flos bibitus cū mulsa
humores vomitibus purgat Johannes mesue dicit p
vomitū ⁊ p vētrē educit flecma et p iūcturas forti mo
tione materias educit. Et mūdificat renes ab omni-
bus sup̄fluitatibus et ꝓuocat vrinā fortiter. et fran-
git lapidem in renib⁹ et vesica ⁊ neqꝫ pmittit materiā
figi in eis neqꝫ lapidē cōdensari. Ad hec oīa pot⁹ ex
semine et florib⁹ geneste factus cōferre habet isto mo
do. R. floꝝ geneste et seminis eius et seminis anisi et
feniculi aā. m. v. radicū spargi et petrosilini aā. ℥. v.
masticis. ʒ. v. fiat oīm decoctio ī vino et aqua aā. lb. j
ad consuptionē tercie ptis et colatū dulcoretur cum
melle ros et fiat potus sumendus vt s̄. Jdem valet
ad apostema splenis. Jtē aqua decoctionis floꝝ ⁊ se
minis eius cū aqua plātaginis valet cōtra dissinteriā
Et fomentū ex tali factū valet ad cōstringendū fluxū
menstruoꝝ Pandecta.

Gramen graß

Gramen ē frigidū et siccū in principio primi gradus. Aqua decoctionis eius et radic. petrosilini valet contra dissuriā si bibatur et frāgit lapidem et curat vulnera vesice et ꝓuocat vrinā et ē conglutinatiua ⁊ curat reuma vētris· Item succus graminis vulnera recētia dū sunt sanguinolenta cōglutinat. sed semen eius ꝓuocat vrinā ⁊ desiccat qđ currit ad stomachū ⁊ intestīa ex humiditatibꝫ qꝛ virt⁹ ei⁹ ē testificatiua sine stipticitate

Item radix eius est sanguilentorum ulcerum consolidatiua ipsa radix cū succo eius desup cathaplasmata ꝛ id cō fert. Item elixatura graminis torsionibus ventris et dissurie medicatur vulnera vesice optime curat et calculos frāgit et vrinā puocat. Canes quādo volūt se purgare hāc herbā mādūcāt. Itē in splenis dolore valet vinū decoctionis graminis et scolopendrie ꝛ radicis fraxini cū parum zucri miscendo et potū talem administrādo Sed talis decoctio sine zucro valet ipsi spleni ab extra applicādo ipm splenem fomētando inde mox senciet beneficium Pandecta capitulo de gramine. Et Auicenna eodē capitulo dicit. Gramen facit coherere plagas seu vulnera sanguinea. Et decoctō eius cū diptāo et semie petrosilini saxifrage i vino extrahit lapidē. Et semen eius in vino decoctū vel aqua puocat vrinā puocatione forti et abscindit vomitū et fluxū ventris Pandecta auctē galieni. Item succus graminis cū parum abrotani puluerisati et parū mellis in potu datus valet cōtra vermes seu lumbricos a proprietate. Sed ab extra valet succus eius cum felle thauri mixtus in testina vngēdo. Itē succus graminis cū herba et parum aceti valet cōtra ignē sacrum.

Hermodattulus zitlos

Hermodattulus est herba que florescit in fine autū ni.et quidē habet florem albū et quidē ad nigredīnē. declinantē.et est quidā dattulus habens florē rubeū. sed albū florē deferēs est melior.alij sunt tanq̄ vene na· Et est calidū et siccū citra scdm gradum Auicēna scdo libro ca· de hermodattulo. Et solutione educit flecma a iuncturis.et est medicina cōferens arthericis passionibus· Et quia nocet stomacho et nauseam pre stat et ventositates impregnat·ideo valet radici her-

modoattuli miscere zinciber et.masticem et ciminum et dos eius ē a.ʒ.j.ad.ij.Mesue. Hec radix si crude comedatur occidit strangulando sicut fungus occidit Serapio eodē capi. Ne aliquis erret comedēdo radicem hermodattuli loco cepaꝝ q̄ est dulcis ꝛ delectabilis saporis. Et radix cōfert illis comedētibꝫ fungos males.est eis summū remediū. Itē albus est bonus podagre sed rubeus occidit. Serapio. Idē cōfirmat mesue. Et radix hermodattuli puluerisata exiccat vlcera antiqua et abstergit ea cū parꝫ melle miscendo.ꝛ est cali.et sic in t̄cio Mesue. Et radix hermodattuli vꝫ variolis. Et melior ex eo est qui est albus exterius. Niger vero et rubeus sunt ambo interficientes.ꝛ eius radicis nimius vsus facit commouere sanguinē et inducit eius adustionē et nocumentū magnū et egritudines sicut erisipilam in capite ꝛ alys ꝑtibus corporis Serapio. Itē radix eius habet virtutē attrahendi consumendi et dissoluēdi. Et.aqua feniculi decoctionis radicis hermodattuli valet in yliaca et colica passionibus febre nō existēte acuta. Et puluis radicis eius valet benedicte laxatiue miscendo purgādo humores in articulis peccantes. Et puluis eius cū sapone valet fistulis imponere Platearius.

Jusquiamus Bilsenkraut

Jusquiamus est frigide et sicce cõplerionis. Et ex eo deterius et fraudulẽcius est nigrũ deinde rubeum. sed albũ est magis incolume.et est id qđ administrat̃. Si autẽ non reperitur albũ administretur rubeum et alie tur nigrũ semper. Nigrũ est frigidũ et siccũ in fine ter cy.et albũ in principio ipsius Auicenna capl'o de iusquiamo.Et est stupefactiuũ et abscindit fluxum sanguinis.z sedat sua stupefactione dolores percussos et

sedat dolorē apostematū calefactorꝝ pter naturaliter ideo valet erisipile eius succus cū parū aceti. Et succus eius cū furfure tritici et parꝝ aceti valet contra inflationē et dolorē testiculorꝝ. Et succus iusquiami cuꝫ succo herbe palisis cū quo epithimetur locus dolorosus artetice passionis et magnū pstat iuuamentū et bibatur. ℥ j de semine albo cū ydromelle ante et eo melius valebit. Item succus vel oleū eius sedat doloreꝫ auris tepide imponēdo. Et succus eius cuꝫ aceto vel vinū decoctionis eius cū aceto et piretro valet dolori dentiū. Et succus eius cū aqua rosarꝝ applicatus frōti inducit somnū. Et si ex foliis ipsius comedatur aliquid cōturbat rationē. Itē succus foliorꝝ ipsius linitus sup oculos sedat eorꝝ dolores et phibet fluxū humorꝝ ad oculos. Et fit ex foliis iusquiami emplastrū cū parꝝ aceti valet apostematibus mamillarꝝ. Et eius succus cū foliis iusquiami mixtū in modū pessarii valet dolori matricis et abscindit fluxū mēstruorꝝ. Itē vsus eius ē venenū quo ratio pmiscetur ⁊ destruit memoriā ⁊ inducit inaniā. Item contra instanciā vigiliarū in acutis febribus valet inducere somnū fomentādo pedes et tempora cū aqua decoctionis foliorꝝ iusquiami sed ad frontē addatur lac mulieris cuꝫ albumine oui et parum aceti. Platearius

Jsopus Jsop

Jsopus alius est montanus alius in ortis reptus calidus est et siccus in tercio gradu: Confert pectori et pulmoni et contra asma et tussim antiquā. Decoctio ysopi et yreos cū ficibus et liquiricia isto modo. R: folioꝝ ysopi mellisse añ. m. j. radicū yreos et lily añ ʒ. ij. liquiricie enule campane añ ʒ. j. ficuū numero ix. omniū ꝯtusoꝝ fiat decoctio in vino et aqua añ lb. j. ad consumptionē tercie ꝑtis colatū dulcoret cū zucro vel melle despumato et fiat potus sumendus mane ꝛ

sero tepide per qualibet vice in quantitate medy ciphi quo consumpto sequentes pillule sumantur. R. masse pillularum de agarico. ℈. ij. masse pillularum agregatiuarum. ℈. j. agarici ℈. ß. salis gemme gr. j. misce cum siropo de ysopo et fiant pillule. ix. Deinde sumantur dyaysopum vel dyaprassum vel dyadragantum calidum pro confortatiuis hec omnia valent predictis discrasys a causa frigida prouenientibus. Item vinum decoctionis ysopi et ficuum siccarum et liquiricie valet contra tussim frigidam Vinum eciam decoctionis ysopi et ficuum et seminum feniculi petrosilini valet dolori stomachi et intestinorum. Et si cum his decoquitur arthimesia mundificat matricem a suis superfluitatibus frigidis. Et fomentum factum ex decoctione foliorum ysopi et arthimesie et abrotani in vino valet matrici a suis superfluitatibus mundificando et abstergendo. Item contra catarrum frigidum et casum vuule fiat gargarismus ex decoctione ysopi et florum rosarum et piretri cum vino et parum aceti. postea vuula subleuetur cum digito et super spergatur puluis zinciberis et piretri Auicenna.

Ireos vel iris swertel worczel

Iris et yreos cōueniūt in folys et differunt in floribꝫ Unde versus Iris purpureā florē gerit yreos albuz Gladiolus croceū sed spatula fetida nullū. Calidū et siccū ē in fine tercy' Radice vtimur in medicinis. Et vna radix ꝑ alia potest poni Platearius. Uirtutem habēs diureticā dissolutiuam et aperitiuam ideo va let contra opilationem splenis ⁊ epatis renum ⁊ ve sice et contra vicium pectoris et pulmōis ⁊ stōachi ⁊ intestinorum ex ventositate et contra ydropisim ex

causa frigida. p hys omnibus discrasys poest vinum decoctionis radicis yreos ⁊ ysopi ⁊ seminū feniculi petrosilini anisi liquiricie cū parū mellis desp umati miscendo. Item puluis radicis yris poest vlceribus putridis qr carnē mortuā ⁊ putridā et supfluā corrodit Ex puluere radicis yreos et thucie cū aqua rosaꝝ vel feniculi fiat colliriū ⁊ valet ad pānū oculoꝝ. habet etiam virtutē abstersiuā ⁊ mūdificatiuā et digestiuā ido succus radicis eius et paꝝ pulueris esule cū aqua mellis miscendo purgat flecma grossum et educit ipsum Et aqua decoctionis radicis yreos cum parū ellebori albi et ceruse. faciē mūdificat eius pannū et lentigiones auferendo. Itē succus radicis yreos mixtus cum melle ros. vel puluis radicis ei⁹ cōfert vlceribus sordidis et facit nasci carnē in fistulis et alijs vlceribꝫ. Itē puluis radicis eius cū axungia porci mixtus lenificat duricies et apostemata grossa et scroffulas. Itē eius oleum valet in spasmo et paralisi et sciatice et cōtritioni lacertoꝝ. Itē aperit etiā orificia venaꝝ emoroidaꝝ et aufert geomorreā et pollutionē et puocat mēstrua cū vino decoctionis eius. Itē eius oleū cū oleo rosaꝝ et paꝝ aceti remouet sodam. Et puluis eius facit sternutationem Auicenna

Juniperus krawentber

Juniperus est calidum et siccum in tercio gradu cum reperitur iu receptis fructus intelligitur habet autem virtutem dissoluendi et consumendi Et valz cō tra fluxum ventris ex scāmonea vel alio acuto laxati uo adherente villis stomachi et intestinoꝝ fiat deco ctio Juniperi in aqua pluuiali et patiens se submer= gat in tali aqua.vsqꝫ ad vmblicum Et vinum decocti onis Juniperi et radicis yreos confert stranguirie ⁊ dissurie et yliace passioni Item oleum iuniperi effica=

cissimum est contra quartanam ex melancolia. detur oleuz in quantitate.ʒ.ϛ.in cibo vel alio modo materia digesta. Ungantur etiam partes dolentes in yliaca et stranguirea passionibꝫ. Et contra epilentiã vngatur spina dorsi. Idem valet contra quartanam vt supra vngendo spinam dorsi et pulsuum manuuz añ poxismum p horam. Item val et etiam oleum Juniperi contra vicium lapidis miciat̃ p siringam Cõtra asma inueteratum ex frigida causa Dentur fructus cũ ficubus siccis Uel detur vinum decoctionis fructuũ Juniperi et ficuum siccaꝝ et liquiricie. Platearius: Oleum etiam valet contricõi lacertoꝝ et doloribus pectoris et in tussi cum oleo amigdularum dulciũ mineram pectoris circa ignem vngendo. Oleum etiam ipsius valet doloribꝫ iuncturaꝝ. Uinum decoctõis iuniperi aperit opilatõnes circa stomachuz factas ⁊ matricis et confert doloribus eius. et fomentet̃ matrix cum decoctõe iuniperi et arthimesie et radicis yreos et mundificat̃ matrix ꝓuocando menstruum. Oleuz expellit nocumentum puncture animalium venenosoꝝ vngendo locum puncture ipso oleo Auicẽna.e.c.

Juringus kruſdiſtel

Jringus eſt calidus et humidus in primo et humidi-
tas amplior eſt caliditate ſua .et vſus radicis in melle
condite augmentat multum ſperma ec auget in coitu
et ad virge erctionem et preſtat bonum nutrimentu3
Serapio eodem capitulo et Auicenna.Et radix yriu
gi cum aliquali ſpecie aromatica commeditur aut cũ
melle aut zucro et cinamomo conficiatur . Jringus
eſt ſpecies ſpine cuius folia apponuntur olcribus et
melius preſtant nutrimentum et cetera.et virtus ipi⁹

radicis yringi est sicut virtus baucie siue pastinace do mestice Item radix yringi id est secacol cruda comesta curat geomoream. Pandecta eodem ca. Et folia yringi et plantaginis i aqua et aceto cocta cōferūt īflatōi stomachi et apostematib9 oculi et alys apostematib9 calidis Et quidam dicunt q flos hui9 herbe cui9 color est purpureus si bibat aqua decoctōis ei9 cōfert squinantie et epilencie que accidit infantib9 Et succ9 eius inunctus super apostemata calida lumbo℞ sedat eo℞ pulsum seu pulsatōem Pandecta. Et quando bibit succus radicis yringi albi coloris puocat vrinā et menstrua dissoluit inflatōes et tortōes stomachi. Et quando bibit cum vino decoctōis radicis ei9 valet dolori epatis et morsib9 venenatis Pādecta. Itē Serapio dicit ve℞ yringum tpe veris in sumitate ei9 deferre florem cuius color est sicut color viola℞. nisi q sunt maiores eis. et quando cadunt flores hab3 semen in quātitate ciceris plenum humidita te nigrum dulcis saporis Serapio eodem capitulo

Lilium lilgen

Lilium est calidum et humidum in primo et est dõe= sticum cum albis floribus. valet ad apostemata frigi da maturanda cum axungia et oleo tritum et co= ctum et superponatur. Item radix lily cum radice brance vrsine et radice altee mutuo cocte cum vino. et coletur et colature addatur cera et oleum añ q̄ suf ficit et fiat vngentum contra vicium splenis et duri= ciem eius Et radix lily domestici cum aceto mutuo ꝯ quassata valet contra malum mortuum siue scabiem.

malam ipam vngendo. et vir tus radicis est q desicat desiccatione temperata et abstergat abstersione tpata et radix mundificat et maturat Item radix lily et radix altee mutuo bulita in aqua i modum pultis cum butiro mixta i modum emplastri valet potissime i passionibus pectoris tale emplastz pectori tepide applicandum erit in asmate vel i tussi sicca p mollificatione materie flecmatice in pectore vel pulmone peccatis vt eo facilius poterit p viam screatus eam evacuare Item radix lily cum aceto cocta seu assata marie valet in combustione ignis vel aque calide. Item oleum lily valet ad remouendum tinitum aurium et ad sedandum dolorem auris. vnde ponatur parua quantitas talis olei tepefacti in aurem et poest Item radix lily domestici est bona adincarnandum omnia vlcera et mollificat duricies matricis et puocat menstrua. et oleum lily resoluit sine mordicatione et mollificat. ideo confert duriciei matricis ipam matricem vngendo cum vngento supius dicto de asmate vel de tussi sicca vel cum radice lily assata cum oleo lini et butiri fiant pessaria suo modo applicanda et valebit multum Pandecta. Serapio Platearius

Luppulus hopfen

Lupulus est calidum et siccum in primo gradu ad frigiditatem declinans. Est autem sedatiuus dolorum caliditatem et extinguitiuus inflāmationum et lenitiuus Indiget rectificatione quia aperit orificia venenarum propter quod miscendum est ei aliquid ex dragaganto aut mastice et rectius quod vigorat eius operationem est aqua casei cum spica et mastice. Pandecta capitulo de volubili Lupulus educit solutione coleram citritrinam et mundificat. sanguinem ab ea et clarificat

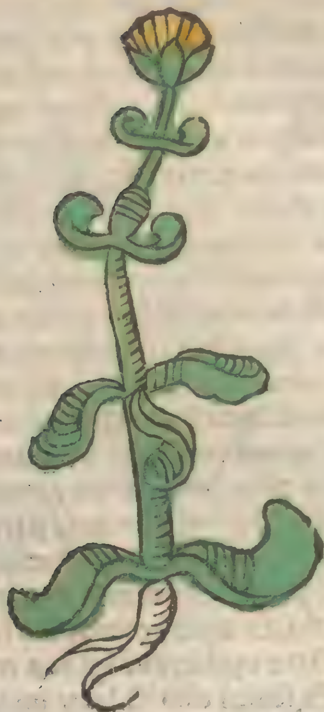
ipsum et sedat inflamationem eius. Et offert ei iuua-
mentum magnum īfusio luppuli in aqua casei Et sy
ropus luppuli remouet ictericiam et confert in yctro
pisi.a causa calida Isto modo fiat syropus ℞.succi
luppuli et endiuie et scolopendrie añ.lb.j.floꝝ viola.
rum et boraginis vuaꝝ passulaꝝ añ.m.j.seminum ani
si ordei quatuor seminum frigidoꝝ maioꝝ añ.ʒ.v.ace-
ti vini albi.ʒ.j.oīm fiat decoctio ad cōsumptiōꝫ medi
etatis colatū dulcoret̃ cū zucro albo et fiat pot⁹ quo
vtat̃ mane ⁊ sero vt decꝫ p⁹ea sumant̃ pillule tres ℞
masse pillularuꝫ de reubarbaro.℈.ij.masse pillulaꝝ
de fumoterre.℈.j.diagredii.g̃.iij.misce cum syropo
de fumo terre et fiant pillule.ix. Et sumant̃ tria san-
dali vel diarodō albat̃.p confortatiuis Item succus
luppuli cum sorbello ordei valet ī dolore capitis a
causa calida et confert etiam calefactōi stomachi et
epatis Et syropus iam dictus ꝑest febribꝫ colericis
et sanguineis.et solutōe educit coleram adustam cū
facilitate et apit opilatōes epatis et splenis et misera
icaꝝ. Item succus luppuli cum aqua casei vel endiuie
multum valet in ytericia et ꝯfert apostemati epatis
calidi Pandecta capitulo de volubilo

Lappacium acutum spicz wegerich

Lappaciū acutū ē calidū et siccū in tercio scd̄m Platearium. Et sunt due species scz acutū et rotundū. et acutum qr acuta habet folia. rotunduz rotunda habet folia. Cū simpliciter ponit̄ rotundū intelligitur. Lappacium acutum valet contra scabiem impetiginē seu serpiginē in modū vngenti. ℞. succi lappacy acuti: lb ſ. olei nucū quar. j. et. ℥. ſ. picis buliant simul et coletur et colature addatur pulueris sulphuris et tartari

añ.ʒ.ς.et misce et fiat vngentum Item ad apostema maturanda recipiaẽ lappacium acutum et in oleo coctum et cum anxugia porci mixtum Ualet etiam contra duriciem splenis succus lappacij acuti cum scoriace liquida et armoniaco et aceto conficiatur et dimittatur sic tribus diebus.postea fiat decoctio et coleẽ. et colature addaẽ cera et oleum quantum sufficit ⁊ fiat vngentum Item vinum aut aqua decoctõnis eius et radicum brusci et spargi soluit opilatõnem splenis et epatis Contra scrophulas et nodositates ĩ corpore vel alias excresentias cutis.Ualet emplastꝝ ex radice lappacij acuti et anxugia simul tritis . Semen lappacii acuti habet quid stipticum manifeste. ideo succus lappacij acuti et plantaginis confert in dissinteria et diarea.Pandecta ca.de lappacio acuto Itez contra stranguiriam et dissuriam fiat decoctio lappacij acuti et radicis yreos in vino et bibaẽ.Et ad idem valet decoctio lappacij acuti et radicis yreos ⁊ petrosilini in vino et oleo et pectini supponaẽ.Idem ꝓuocat vrinam in multa quantitate Contra ydropisim nomine leuco fleumancia fiat potus ex succo lappacij acuti.lb.j.et vini lb.ς.fiat decoctio cum.ʒ.j.esule et radicis yreos.ʒ.ς.cum melle despumato deẽ patienti colatura Platearius

Lactuca Latich

Lactuca est duplex scz domestica et siluestris Uirtus lactuce domestice est frigide et humide complexionis temperate Decoctō lactuce in aqua et pax aceti ꝯfert apostematibꝫ calidis et erisipile sup ea emplastrādo· Et lactuca sumpta in vis cibi abscindit sitim et absci dit etiam distillationem humiditatis spermatice ⁊ cō fert pollutioni que fit in somno. Ad idem valet semē eius in potu sumptum Ex rebus enim que sunt con trarie spermati est semen lactuce quādo bibit̄ cū aqua

Et lactuca est melioris nutrimēti et melioris humoris omibus oleribus alys. qr ipsa generat sanguinem quēcūqz multū nō malū ymo bonū in fine bonitatis. Serapio caplo de lactuca. Et nō reperio aliquā herbā cum possim curare adeo vigilias sicut cū illa herba. humor eni qui generatr ex ea est frigidus et humidus. Et nō accidit ex ea nocumētū sicē accidit ex alys oleribꝫ et nō restringit ventrē nec laxat eū. qr nō habet stipticitatē nec ponticitatē nec salsedinē nec acuitatē. Et vniuersaliter nō est i ea virtus abstersiua vel vētris laxatiua. Jtem lactu ca emplastrata cū suo succo apostemati calido manifestabitr eius infrigidatio Jtē lactuca domestica est bona stomacho z infrigidat vētrem et facit dormire et mulieribꝫ ꝑuocat lac. Et qñ ipsa decoquitr in cibis precipue cū carnibus recentibꝫ ē boni nutrimēti notantr i corpore ꝑter naturalitr calefacto ido valet colericis. Et i febre acuta lactuca multū valebit cū parū aceti āministrādo in cibis cocta vl cruda cōmesta. Et aqua decoctionis lactuce cū parū zucri valet cōtra opilationē splenis et epatis et somnū inducit. Et semen eius cū lacte mulieris et albumine oui sup frontē vngēdo inducit somnū. Serapio.

Leuiſticus liebſtuckel

Leuiſticus calidus eſt et ſiccus i ſecundo gradu Semen et radix non herba in medicinis debet poni cum inueniẽ in receptis Uirtutem habet diureticam' apiẽdi extenuandi. Unde vinum decoctõnis leuiſtici cõfert contra opilatõnem ſplenis ⁊ epatis a cauſa frigida vel aqua decoctõis leuiſtici valet ad idem a cauſa calida Sed melius iſto modo diſpenſabiẽ potus ad idẽ ꝯueniẽs R .ſucci ſcolopẽdrie lb. j.ſucci abſinthei qr

j.floꝝ lupuloꝝ boraginis seminuȝ leuistici feniculi pe
tre s. lini an̄.m.j.vuaꝝ passulaꝝ radicum brusci spar
gi.reupontici an̄.ʒ.ss.liquiricie.ʒ.ij.omniū grosso mo
do contritoꝝ fiat bulicō i aqua lb.ij.cum parum ace
ti ad consumptionem medietatis colature addat̄ zuc
ri albi q̄ sufficit p dulcoratōe et fiat potus mane et
sero sumendus tepide eo modo vt sup̄ i alys capitul'
insinuatum est. Quo potu cōsumpto sequentes pil
lule sumant̄. R.masse pillulaꝝ de miserion masse pil
lulaꝝ de lapide lasuli .an̄.ʒ.ss.turbit.℈.ss.zinciberis.
g̃.iij.misce cum syropo de scolopendria et fiat̄ pillu
le ix.Et p confortatiuis sumat̄ diayris salmonis vl'
dyacoros vel dyacapperis.Et idem potest conferri i
febri buartana vicio opilacōis splenis pueniente.
Item vinum decoctōnis leuistici et radicis galange ⁊
cinamomi valet contra dolorem stomachi splenis et
intestinoꝝ ex ventositate factum.Item puluis semis
leuistici et cinamomi et reupontici et galange cū zuc
ro albo miscendo in modum tragee de quatragea de
tur in cibis et valebit ad idem iam dictum dolorē sto
machi intestinoꝝ et splenis Platearius.

Lauendula lauendel

Lauendula est calide et sicce complexionis que sua aromaticitate confortat neruos. et sua calefactione consumit materiam paralisis. Isto modo dispensando syropum. R. floru3 lauendule. maiorane sticados arabici añ. m. s. florum roris marini seminis coriandri preparati cubebarum seminis rute castorei añ. ʒ. ij omnium ipsorum contusorum fiat decoctio in vino ꝛ ab saluie añ. lb. j. ad ꝯsumptõ3 tercie partis coleť et colaťe addať zucri albi qd sufficit ꝛ fiat pot⁹ ꝯsumo⁹

mane et sero tepide ꝑ qualibet vice ī quantitate medy
ciphi. quo potu consumpto sequentes pillule suman
tur ℞. masse pillulaꝝ cochiaꝝ masse pillulaꝝ ꝺ her
modattulo añ. ʒ. ς. turbit. ℈. ς. zinciberis g̃. iij. misce
cum syropo de scicados et fiant pillule vij. Pro con
fortatiuis sumat̃ electuariū pliris arcotiden vel dy
anthos vel dyacastorium ꝛc. Fiat etiam caput purgi-
um vel sternutatorium contra p̄dictam discrasiā ner-
uoꝝ vel paĺisis. ℞. pulueris floꝝ vel folioꝝ lauendu
le floꝝ roris marini seminis baseliconis et nigelle añ
ʒ. j. piretri zinciberis añ. ʒ. ς. decoquant̃ in aqua saluie
et eius colatura attrahat̃ ꝑ nares et purgabit̃ ide ce
rebꝝ. Uel misceant̃ p̄dicta puluerisata et naribus at-
trahat̃ talis puluis erit sternutatorium ꝑ purgatōe
capitis vel cerebri a quo omnes nerui habent originē
tanq̃ riuoli ex fonte. Et nucha siue posterior ps col-
li vngat̃ cum oleo castorei cui puluis eruce et parū
croci et cinamomi misceant̃ vel cū oleo lini vl̃ oleo
vulpino et confert.

Laureola zeidelpast

Laureola calida et sicca in quarto. frutex est cui9 se-
men usui medicine competit. et appellaẽ coconidium
Et cum reperitur in receptis laureola vel miserion
fructus eius id est coconidium intelligitur. Uirtutem
habet purgandi flecma et coleram. unde et sanis et
egris non multum febricitantibus potest dari. Et qr
nocet epati ideo eius acuitas frangitur cum aceto in
quo humectetur et exiccetur. Et eius malicia etiã cor
rigiẽ cum succo absinthii vel mascilagin e psilij vł

succo portulace et sunt due species melius miserion est in quo sunt plurima folia et similia folys oliue et subtiliora. Et est acutum mundificatiuum et excoriatiuum. Valet ergo succus laureole cum par aceti cum litargiro et cerusa mirtus ad morpheam et alboras et ad lentigines limendo eas Et quando miscetur ei sulphur et administratur valet ad vlcera sordida et ad malam speciem scabiei cum melle miscendo. Item aqua decoctionis laureole cum parum aceti valet in dolore dentium Item soluendo educit aquam citrinam et flecma et melancoliam. Infusio foliorum eius vel semis in aqua absinthei vel fumiterre cum zucro dulcorando valet in yropisi de frigida causa. Idem valet in difficultate vrine vehementer Caueas ne des in substancia quia multum molestat corpus humanum. Et pillule de miserion fiunt inde quibus misceantur aliqua grana coconidij quo ad eius pulpam cum parum mastiscis et soluunt mirabiliter aquam citrinam in ydropisi. Ad reprimendum eius acumen quia naturam mouet sursum per vomitum et deorsum per viam intestinorum lubricando. Puluis ergo coriandri et semis plantaginis diu bulliantur in oleo et ex tali oleo vngatur pecten et intestina et renes propter strangiiriam et dissiriam. Et oleum decoctionis eius valet ad aures contra sorditatem Platearius Serapio eodem capitulo

Mellissa wantzenkraut

Melissa calida et sicca est in secūdo gradu. viridis et sicca magne est efficacie. exiccata prius ad solem postea in umbra ad annum seruat Virtutem habet confortandi consumendi dissoluendi et extergendi similem habet effectum maiorane Item decoctō mellisse et arthimesie et matricarie in vino cum parꝫ zucri albi colatum dulcoret et multum valebit ꝓuocādo mē strua. et mundificando matricem ad conceptionez adiuuat Ad idem valet ad fomentandum matcē cū vio

decoctõis mellisse et matricarie et arthimesie Ad idē
similiter valet pessarium ex predictis herbis contusis
factum cum succo cepaꝝ inunctum Et vinum decocti
onis mellisse et corticis citri et paꝝ cinamomi valet
contra sincopim quia multum confortat cor Auicē
na de viribus cordis, dum fuerit sincopis a causa fri
gida. Item mellissa in vino decocta cum altea ⁊ oľo
cathaplasmata sup̱ dura apostemata maturat ea. Et
idem velet contra duriciem splenis et epatis quia ea3
relaxat et resoluit. Idem confert puncture scorpiõis
vel morsui canis menbꝝ lesum emplastrando. Item
mellissa ore masticata cum paꝝ piretri confert dolo-
ri dentiū. Et aqua decoctõnis mellisse et seminis plā
taginis confert dissintericis si cum aqua pluuiali de
coquant̄ valebit melius Item vinum decoctõis mel-
lisse et radicis yreos ⁊ liquiricie cum paꝝ zucri opi-
tulat̄ asmaticis et anhelosis Et quando fit emplastꝝ
cum mellissa et p̄inu' a veris et ebuli ⁊ altee cum oleo
castorij et camomillaꝝ sedat dolorem iuncturaꝝ sc3
podogre cirogre ⁊c̄. Proprietas mellisse in cibis cō-
meste est letificare cor et facit digeri cibum grossum
aperit opilationes cerebri et remouet accidentia soli
citudinis et timoris que accidunt a melancolia ⁊ hu
more adusto Pandecta eodem capitulo

Millefolium wuntkrut

Millefoliuꝫ est herba habens folia similia folys feniculi et plurimisqꝫ folys fulcitum est vnde sumpsit nomen. et est frigide et sicce complexionis. Vulnera conglutinat eius succus et sine tumore preseruat Succus millefoly cum decoctõe piretri in aceto mixtus ꝓfert dolori dentiuꝫ a causa calida Diascorides auctoritate pandecte capitulo eodem Valet etiam succus eius contra vrine difficultatem Et idem valet cõtra calculum cum aceto miscendo. Pandecta Galienus

vij. simplicium capitulo de millefolio dicit q̃ mille-
folium est siccatiue virtutis intantum vt ꝯsolidz vul
nera Ad ignem sacꝝ summum remedium est. Succ⁹
millefolij cum succo semprinie cũ aceto mixtus ꝓsidi
um ꝓstat magnum Et millefolium ſm Plinium cau
lis est tener similis feniculo. plurimisqꝫ folijs vnde et
nomen accepit. nascitur in palustribus locis. Eius ẽpla
stꝝ factũ cum millefolio et edera terrestri contusis cũ
paꝝ aceti ⁊ cũ piretro ꝯtrito miscẽdo et sup maxillaꝫ
applicando multum confert Et si de eadem mixtura
aliquid apponatur denti dolenti valebit eo efficacius.
Et fiat emplastꝝ cum millefolio et plantagine ⁊ vr
tica cum aceto et sale miscendo applicãdo pulsui ma
nuum et pedum ante paroxismum p horam aufert fe-
brem pioticam Confert etiam aqua decoctõnis mille
folij et plantaginis et burse pastoris et rosaꝝ contra
fluxum sanguinis vel contra fluxum quemcunqꝫ ven
tris. Vel emplastretur sup intestina millefolium cõtu-
sum cum plantagine ⁊ bursa pastoris cum albumine
ouoꝝ miscendo et sup intestina ẽplastrando hoc mul
tum valebit contra fluxum intestinoꝝ.

Malua bappel

Malua frigida est in primo humida in scdo gradu. Cuius duplex est maneries scz domestica que in ortis et fere in omnibus locis reperit. Et est silvestris que maluiscus et bismalua dicitur et crescit altius et latiora habet folia et habet viscosam humiditatem que est minus frigida. Malua cocta cum vermiculari et aceto in principio applicata apostemati calido confert Ad maturandum apostemata folia malue cũ radice altee et farina fenugreci buliantur.

cum anxungia porci recenti miscendo et ipsa apostēa-
ta indurata emplastrando et eius duriciē tollet. Jdē
confert ad duriciem splenis et epatis. Jtem fomētū
factum quantum ad pedes cum decoctōne malue et
florum camomillaꝝ et absinthei valet ad somnum ꝓ
uocandum in febribus acutis Jtem malua cum mer
curiali cocta cum carnibus aut oleribus et cōmesta
soluit ventrem in febribus ꝓpter ventris constipacō
nem. Jtem ad mēstrua ꝓuocanda recipiatᷣ radix mal
ue in modum digiti et aliquantulum radatᷣ exterius
et inungatur cum melle et postea aspergatur pulue
re scāmonie et supponatᷣ et certum est remedium Jteȝ
maluauisc⁹ siue altea plus valet i ꝑsenti casu q̄ꝫ mal
ua quia magis mollificat et maturat q̄ꝫ folia vel ra-
dix malue Etiam sola radix altee cum anxungia por-
ci trita posita sup apostema maturat eius duriciem ⁊
mollificat et relaxat. Vel fiat vngentum isto modo.
R. succum maluevisci ⁊ pulueris farine fenugreci ⁊
et farine seminis lini cum paꝝ butiri et olei ⁊ cere fiat
ex illis vngentum quo vngantur apostemata īdura-
ta. Jdem vngentum multum ꝓdest in duricie splenis
et contra discrasiam pectoris et contra tussim ex cau
sa frigida. Et valet contra asperitatem pectoris et
pulmonis Serapio

Menta mintz

Menta calida et sicca est in secundo gradu. cuius plures sunt species. Est enim domestica et ortulana dicitur et hec mediocriter calefacit et confortat. et est alia silue-stris que mentastrum dicitur. et hoc maiorem habet vir-tem calefaciendi Menta domestica magis competit vsui medicine et viridis. et exiccata est magne effica-cie. Debet autem exiccari in vmbroso loco per annum seruatur menta in virtute magna. Uirtutem habet dissoluendi et consumendi et confortandi ex aroma-

ticitate. Item ad appetitum ꝓuocandum vicio mate
rie frigide et humide peccantis i ore stomachi fiat sal
samentum ex menta et cinamomo et galanga ⁊ parū
piperis cum aceto miscendo. Item succus mente or
tulane cum aceto mixtus . valet contra fetorem oris
gingiuarum et dentium os inde abluēdo Postea fri
centꝰ dentes cum menta sicca et eo melius valebit Itē
decoctō mente cum aceto et albumine oui ꝓdest cō-
tra vomitum applicata ori stomachi. ꝓuenientē ex ꝺ
bilitate virtutis retentiue ex frigida causa Item vinū
decoctōnis mente valet contra sincopim si fuerit si-
ne febre Cum febre autem valet succus mente cū par
aceti cum frusto panis tosti et humectati i succo tali
et narib; applicando et inde fricentꝰ labia ⁊ lingua ⁊
gingiue et dentes et tempora. et ligetꝰ sup pulsatiles.
venas tempoꝝ et brachioꝝ. et patiens etiam mastic;
mentam et humorositatem transgliciat. Ad matricē
mundificandam folia mente et arthimesie et abrota
ni i vino et oleo bullianꝰ et matricem inde fomētādo
Item menta et anetum cocta cum vino et oleo ⁊ sup
ponatꝰ mamillis ꝓdest contra coagulationem lactis
Item decoctō duoꝝ vel trium manipuloꝝ mente et
scabiose in vino et supponatꝰ intestinis cōfert contra
colicam. Item vinum decoctōnis mente et scolopen
drie et absinthei cum parum mellis despumati valet
cnotra opilationem splenis et epatis et vrinaliū via
rum ex humore frigido causatam.

Mellilotum steinkle

Mellilotū calidū est et siccum i pmo gradu. In ipo est stipticitas pauca cum resolutōe. ꝓpter illud digerit. Et est liquefactiuum supfluitatum. et resolutiuum subtiliatiuum et confortatiuum et sedatiuum doloris isto modo. Recipiantur flores mellilotī et flores keuri. id est flores violarum citrinarum et folia altee cum farina seminis lini et farina fenugreci. et seminis papaueris cum butiro fiat ēplastꝝ mitigatiuum doloris sup apostemata calida applicādo idē vꝫ ad āpata

niourata q̄ mollificat et resoluit Idem valet ad duriciem splenis et epatis et contra asperitatem pe-ctoris et pulmonis ip̄is menbris ab extra applican-do Item succus melliloti vel oleum melliloti distilla ti in aures confert apostematibus eaꝝ et doloribus Ex floribus melliloti et absinthei et maiorane fiat d̄ coctio cum qua decoctione embracet̄ caput et sedabit sodam. Item decoctō floꝝ melliloti et farine fenugre ci et furfuris tritici cum aceto et applicata apostema ti ani et testiculoꝝ et iuuamentum p̄stat magnū Aui-cenna eodem capitulo Item mellilotum habet virtu tutem confortandi sua aromaticitate et diureticam ex subtilitate substantie. Unde vinum decoctōis eius confortat digestionem ventositatem resoluit opilatōꝫ renum et vesice aperit. Semē eius in brodys ⁊ cibis cōmixtum confert ad predicta et reddit cibum boni odoris et saporis Et succus melliloti cum succo celi donie et cum parum pulueris viridis potissimum est remedium contra cancrum et fistulam et emoroidas Item suffumigatō camomillaꝝ ꝓuocat menstrua et facit aborsum Item mellilotum coctum in vino cum menta absintheo et emplastꝝ sup̄ stomachum sedat dolorem eius Item flores melliloti et semen aneti in vino cocta et emplastrata confert apostematibꝫ ocu loꝝ. Itē si manus alicuius liniaut̄ succo melliloti for titer et sine lesione poterit portare ferrum cādens in tra manum Pandecta

Matricaria muterkrut

Matricaria id est arthimesia quod idem est vt dicit Pandecta capitulo de arthimesia. et dicitur etiam alio nomine mater herbarum. Et est eiusdem complexionis et virtutis vt arthimesia existit calida et sicca in tercio gradu cuius folia competunt vsui medicine Et maioris sunt efficacie viridia quam exiccata Item matricaria confert ad conceptionem perficiendam et cōtra sterilitatem factā ex humiditate. Recipiatur puluis matricarie et mellisse et rasure eboris cū vino potenti.

non par conferre habet ad conceptõnem notanter sumatur post fluxum menstruoꝝ Etiam mellissa ⁊ matricaria cum succo satirionis in vino bulita et ẽplastrata sup matricem. vel matrix inde fumigata miro modo confert ad conceptõem post purgatõꝫ. Prodest etiam si balnieť mulier in aqua vbi cocta sunt arthimesia. mellissa. matricaria. Et pessaria ex his herbis facta scꝫ conquassando has tres herbas iam dictas miscendo cum rasura eboris et imponanť pudẽdis et confert ꝓuocando menstrua. Cõtra tenasmonem ex frigiditate Recipiat patiẽs fumum colifunie posite sup carbones deinde calefiat arthimesia sup testam addito taxobarbato et his herbis calefactis ponanť sup lapidem molarem et sedeat patiens desuper et anus intrabit. istud ꝑ experto habeť. Et valet contra glandulas que nascunť circa aures et anum. fiat prius circa ea loca scarificatio postea supponatur puluis arthimesie et marrubij et prodest

Maiorana maioran

Maiorana calida et sicca in tercio gradu virtutē habet confortandi ex aromaticitate dissoluendi et consumendi et mundificandi ex qualitatibꝫ suis habet etiaȝ virtutē calefactiuam valde. Et quādo sumitur in potu decoctōis eius in vino cum cathapucia ꝛ ebulo confert ydropicis in principio eius et stranguirie. Et quando succus foliorꝫ eius miscetᷓ cū melle et fit linitio cū eo aufert liuorē sāguiꝫ mortui q̄ ē sb̄ ocl'o.

Et quando fit nastale vel pessarium cum decoctione
maiorane et abrotani cum albo ꝯtuso et ꝓuocat mē
strua Item puluis maiorane cum paꝝ zinciberis et
paꝝ piretri naribus inflatus purgat caput et confor
tat. Et vinum decoctionis eius stomachi ꝯfortat ⁊ di
gestiuam virtutem et infrigidatum stomachum cale-
facit. similiter facit puluis maiorane in cibo sumptus
Et tota herba eciam ipsius maiorane vt supra cum
origano calefacta sup testam et in sacculo posita et
dolori stomachi vel intestinoꝝ applicata dolorē ex
ventositatibus aufert. Capiti etiam supposita ꝓdest
contra frigidum reuma Item fomentum factum ex d
coctione maiorane et arthimesie in vino cocta vulue
applicando matricem mundificat et superflua cōsumit
Item maiorana cum aceto contusa et sale ꝯfert pun
cture scorpionis vel alioꝝ animalium venenosorum
Item decoctio maiorane cum folys altee ⁊ farina fe
nugreci ⁊ seminis lini in vino in causa frigida vel cum
aqua in causa calida miromodo sedat dolorem apo-
stematum flecmaticoꝝ vel sup tortōnes lacertoꝝ vel
neruoꝝ applicata Item succus eius cum melle linitus
super vestigia facta post ventosatio nem delet ea ne
appareant cicatrices. Item caputpurgium factū cū
puluere eius vt sup̄ apit opilatōes cerebri ideo valet
in epilentia et palisi et tortura oris et emigrania id ē
dolor capitis Serapio

Marubium marobel

Marubium id est prassium calidum et siccum in tercio gradu Virtutem habet dissoluendi et consumendi ex qualitatibus suis et ex amaritudine diureticum est dissolui enim et apit. Eius potus confer discrasie pectoris et pulmonis ex flecmate viscoso. ideo valet contra asma et cōtra tussim isto modo R. succi marubij lb. j. ysopi mellisse añ. m. 5. ficuum siccaruz numero. vij. vuaz passularuz. ℥. j. liquiricie ras. ʒ. ij. dragant. ʒ. j. omnium contusaruz fiat bulicio cum lb. j. vini albi.

ad consumptionem tercie partis colatum dulcoretur cum sufficienti zucro et fiat potus tepide sumendus mane et sero pro qualibet vice. ℥ iiij. quo consumpto sequentes pillule sumantur ℞. masse pillularum de agarico. ℈. ij. masse pillularum fetidarum. ℈. j. agarici. ℈. ß. salis gemme ℈. j. misce cum siropo de liquiricia et fiant pillule. ix. Altera die sumatur diaprassium vel dyadragantum calidum pro confortatiuis. Et ab extra valet vngere mineram pectoris cum vngento dialtee pro maiori mollificatione materie peccantis Item sola decoctio prassij et ficuum siccarum in vino valet contra tussim ex frigida causa et si addit succus liquiricie valebit eo melius Item vinum decoctionis prassy et seminis feniculi confert stranguirie et dissurie et contra colicam passionem. Ipsa herba cum folys lily et altee in vino et oleo cocta applicate pectini et intestinis in modum emplastri valet ad idem ex frigida causa Contra emmoroidas inflatas et non vlceratas prodest decoctio prassy et aneti cum vino et aqua salsa et fiat eukacisma id est sessio super ipsas herbas. Contra vermes aurium iniciatur succus eius auribus. Item vinum decoctionis eius aperit opilationes splenis et epatis. et mundificat pectus et pulmonem per screatum et prouocat menstrua quando bibitur Serapio.

Moracelsi · mulber

Moracelsi dulcia sunt calida et humida. sed aceto sa sunt ad frigiditatē et humiditatem declinantia et illa sunt domestica. Et sunt silnestria nomine mora-baci et sunt frigide et sicce complexōnis ⁊ sunt rubea in primis et cum sunt nigra colligunt͛. Domestica vir tutē hñt dissolnendi ꝯsumendi et mdificādi. Cōfert ꝯtra squinātiā ⁊ ꝯt͂ casū vuule ⁊ brācos ⁊ vicia fau-ciū. Et electuariū i tl'i cāu ꝯueniēs diamorō d͛r ⁊ fit iñ

gargarisma. R̶ succi mori domestici vel diamoron. ℥ j. ß. aque plantaginis. ℥. iij. aceti mellis rosaꝝ añ. ℥. ß misce et fiat gargarismus. Valet etiam loco diamorō decoctio succi mori celsi cū melle despūato et seruat̃ ad longum tempus Item succus etiam de moris dulcibus aliquantulum calefactus ⁊ datus potui soluit ventrem si sit constipatus ex frigida causa. Et vinuꝫ decoctōis moroꝝ mūdificat intestina Succus corticis eius vel vinum decoctōis corticis vel puluis corticis eius cum melle lumbricos necat. Cortex mori celsi virtutem habet consumendi dissoluendi et mundificandi. Mora siluestria virtutem habent constringendi gratia acetositatis. Item decoctō folioꝝ ⁊ corticis mori in vino et paꝝ aceti valet in dolore dentiū os inde abluēdo Itē emplastruꝫ ex folijs moricelsi et oleo valet in combustione ignis vel aque calide. Item decoctio folioꝝ mori et vitis et ficuum in aq̄ pluuiali denigrat capillos. Item succus mori aceto si et folioꝝ eius ꝓfert ad apostemate oris et vuule et est vltimum ad squinantiam et ꝑfocacionem Moꝝ malum est stomacho corrumpit̃ enim in eo. Et optet vt ꝓmedant̃ omnes species eius ante cibum. ⁊ post cibum sumpta corrumpunt̃. et colericis non obsunt. et moꝝ aliqualiter exiccatum retinet ventrem et opitulatur dissentericis. Auicenna eodem capitulo.

Mercurialis bingelkrut

Mercurialis calide et sicce complexionis in primo gradu. et est duplex scz mascul9 et femina que est maior et masculus minor. et habet rotunda semina Pã decta auctoritate auerrois libro colliget capitulo ꝺ mercuriali. Uterqꝫ mercurialis in cibis elixatus ꝛ comestus ventrem soluit. Elixatura eius accepta hũo-res aquosos purgat vt mercurialis cum bletibus et vuispassulis bulliantur cum iure carnium recentium de illo brodio multum sumat et sufficiẽter lubricat.

fit etiã ex mercuriali clistere isto modo ℞· mercuria lis bletis matris violaꝝ malue añ.m·j folioꝝ sene po lipodij·añ.℥.j.decoquant in aqua lb. j.ß.ad consum ptionem fere tercie partis coleẽ colature misceat cas sis fistule extracte.℥.j.benedicte laxatiue.℥.ß.olei vi olaꝝ olei aneti añ.℥.j salis gẽme.ʒ.ß .misce et fiat enema.id est clistere. Dicitur q folia femine trita et puncta vertebro vel succus femine bibitus feminas generare facit. Et de foliis masculi et succo eius simi li disciplina factum masculos generare facit Itẽ mer curialis in capone coctus et ius caponis decocti ac ceptum purgat humores grossos ꝛ aquosos ꝛ nigrã coleram. Item confert febribus tempalibꝫ ꝛ tipicis seu interpellatis ebritudinibꝫ tremoribꝫ et inflatõibꝫ stomachi et asmaticis et arteticis singulare remediũ est Galienus·v tj.simplicium capitulo ꝺ linofostida id est mercuriali Utimur quidẽ omnes eo ad ventris subductiones solum. Et vinum decoctõis mercuria lis et calamenti sufficiens diaforeticum est Pande cta eodem capitulo

Mandragora dilwurtz

Mandragora est frigida et humida in tercio gradu scd̃m Auicennam. sed scd̃m Pandectã est frigida in tercio et est in ea cum hoc caliditas pauca· sed in pomis mandragore est humiditas et ꝓpter hanc causaz inducũt subet. id est somnum ꝓfundum sed cortex eiꝰ radicis est frigidus multum et cum hoc desiccat. Et qñ ex ista radice exhibet̃ alicui inpotu vel ĩ cibo cum pãe icidit sumẽs eã ĩ subet. i. sõnũ. ⁊ ido vtũt̃ cirogici

quando volunt menbr incidere. Et si radix in vino ꝺ coquatur donec minuit tercia pars et colatur ⁊ reponitur et si accipitur ex ea quãtitas. ʒ. j. ⁊ administrat ad nimias vigilias et ad sedandos dolores. Et quãdo fiunt necesse icidere vel cauterisare aliqꝺ menbr volumꝰ ꝗ nõ sentiat det ei ĩ potu prius. ʒ. j. vel. ʒ. j ß succi radicis cum mellicrato facit euomere flecma et colerã sicut ellebotus sed si accipiatur nimium occidit. Item quando cortex supponit ano sicut suppositorium facit dormire. Et quando radix eius elixat cum ebore sex horis mollificat ipm et facit ipm abilem ad faciendum quamcunqꝫ figuram volueris. Radix vero eius quando fortiter terit et fit emplastrum cum ea et aceto curat erisipilam. hoc idem quãdo miscetur cum oleo vel melle confert morsui venenoso. Et quando miscetur succus eius radicis vel decoctõ cum vino et farit ordei valet in sedando dolorẽ iuncturar et omnes alios dolores ℞ anteeta

Nasturcium ortulanuz gartenkresz

Nasturcium domesticum et agreste domesticũ est calidum et siccum in tercio et est similis virtute sinapis. Est resolutiuum maturatiuum cum lenitate Retinet capillos cadentes. vinum dcoctõis eius et linitõ succi eius sup crines. Emplastz etiam ex eo factum cũ succo eius et sempuiua 7 sale sup carbunculũ applicando vel sup ignẽ psicũ ꝯfert. etiã succ⁹ nusturcy cũ

melle mixtus valet ad scabiem vlcerosam. Prodest etiam in doloribus iuncturaꝝ vinum decoctõis eius Et emplastꝝ factum ex eo factum cum aceto ⁊ sauich de ordeo illud confert omni mollificatõni neruoꝝ Vinum etiam decoctionis eius cum succo yreos vł puluere yreos mundificat pectus et pulmonem ideo valet in a'smate ꝓpter illud quod est in eo de incisione et subtiliatõe. et vinum decoctõis eius calefacit stõa- chum et epar et confert grossiciei splenis. Et empla strum ex eo et melle factum spleni valet. Et quãdo bi bitur succus eius cum succo attriplicis/et paꝝ aceti fa cit vomere coleram rubeam et educit eam. Item ei⁹ vsus augmentum facit in coitu sumendo in salato cũ baucia et cum radice yringi Item succus eius cũ suc co absinthei educit solutõne vermes et ꝓuocat men- strua et eicit fetum. Et vinum decoctõis nasturcy sol- uit ventositates et confert colice passioni Et succus eius confert puncture venenosoꝝ animalium bibit⁹ et more emplastri suppositum cum melle Et quando ex eo suffumigat domus effugat ea. Auicẽna Contra stranguiream herba ipsa decocta in vino et oleo po- sita sup pectinem ꝓdest. Valet etiam tenasmoni pul uis nasturcy et cimini et colofonie. Item semen eius masticatum valet in palisi lingue Item puluis semi- nis eius naribꝫ inflatus valet contra frigiditatem et humiditatem cerebri

Nasturcium aquaticũ brun kresz

Nasturcium aquaticum id est senation calidum in p̄mo et siccum in secũdo gradu. Pandecta. sed s̄m platearium est calidum et siccum in tercõ Nasturciuz coctum cum carnibus addendo mellissam mundificat pectus et pulmonem a frigidis humoribus. Itez olera facta ex nasturcio aquatico et petrosilino et aneto vz ɔtra colicã et yliacã passiões. et fomentũ factuz ex eisdẽ herbis cũ vio coctis sup itestia applicãdo valz

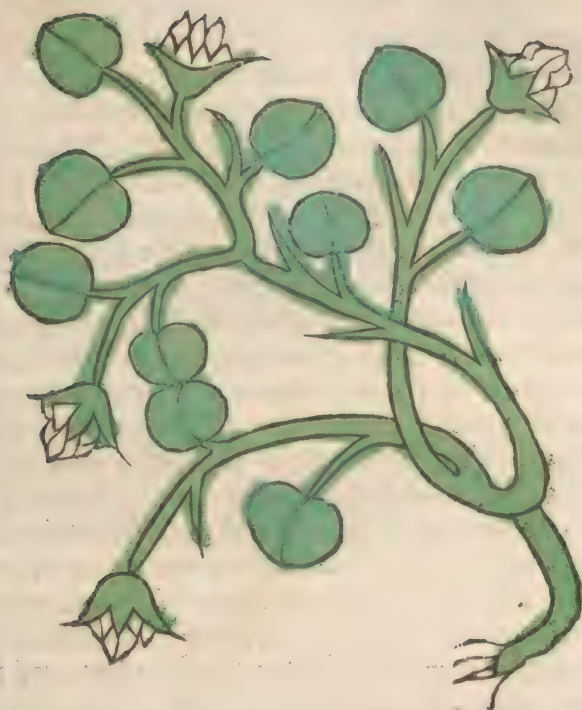
ad easdem passiones. Semen nastorcy aquatici stri-
git ventrem qui fluit ꝓpter caliditatem quando bibi-
tur decoctio eius in aqua pluuiali vel sumit̃ cũ succo
citonioꝝ et ipm confortat membra. Semen nastur-
cij aquatici crudum ꝯmestum vel mixtum cum semie
apij petrosilini cum brodio carnium recentium su-
mendo valet contra calculum et vrinam ꝓuocat et
menstruis imperat. Et dissentericis ꝓdest decoctõ se-
minis cum aqua plantaginis. Item fomẽtum fac-
tum ex aqua salsa et oleo decoctionis nasturcy aqua-
tici valet ad dolorem yliacum. et valet ad stranguiriã
et dissuriam nasturcium cum vino coctum et cũ ma-
rubio cãthaplasmatum sup pectinem magnum p̃stat
p̃sidium. Et illa herba potest crude sumi in salato cũ
folys feniculi et petrosilini cum lactuca et boragine
cum parum aceti et salis ⁊ paꝝ olei oliue fit inde bo-
num salatum conueniens in ꝓuocando vrinam cal-
culum eiciendo et menstrua ꝓuocat et fetum expellit
etiam quando se sola ꝯmedit̃. Et valet vlceribꝰ inte-
stinoꝝ. Serapio eodem capitulo.

Nigella raten

Nigella calida est et sicca in tercio. Virtus existit in semine. v rtutem habet diureticam ex amaritudie dis/soluendi consumendi ex qualitatibꝰ suis Item emplastrum factum ex farina seminis nigelle cum succo absinthei circa vmbilicum applicatum pueris lumbri/cos necat. Ungentum factum contra scabiem fiat decoctio pulueris nigelle in magna quantitate cum sulphure in forti aceto ad aliqualem spissitudinem ad/dito oleo fiat inde vngentum bonum ad scabiem.

et impetiginem. Et ad lentiginem faciei valet farina seminis nigelle et ceruse cum aceto confecta. Et oleũ amigdalar amarar decoctõis farine seminis nigelle instillatus auribus vermes auriũ necat. Item vinum decoctõnis nigelle et seminis nasturcy et semis aneti et seminis petrosilini confert contra stranguiriam et dissuriam et yliacam passiones. Et nigella in minima quantitate sumpta necat Pandecta. Sed i magna quantitate cum vino et oleo cocta et in sacculo applicata pectini et renibꝫ valet ad predicta. Urina decoctionis farine nigelle et succi vermicularis curat carbunculum cum aceto coquendo. Et farina seminis nigelle cum aceto cocta miscendo par piretri et in ore retentum mitigat dolorem dentium Et vinum decoctionis nigelle et arthimesie pluribꝫ diebꝫ potatũ mẽstrnis imperat. urinam ꝓuocat. et lac deponit qr desiccat nimis Et pingues et glutinosos humores digerit. et caput purgium factum cum pulnere eius et puluere radicis yreos naribꝫ inflando confert ne aqua descendat ad oculos. et ꝓprietas eius est que aufert febrem flecmaticam et melancolicam. et confert morsui serpentum Pandecta.

Nenufar seeblomen

Nenufar frigid᷒.et hu.in sc᷒do gradu.Et est duplex q̄dam defert albuin florem que est melior et est croceuz florem producens quod non est adeo bonum Et flos eius usui medicine competit Et ex floribus fit syrop᷒ contra febrem acutam et epatis calorem.flores nenufaris et flores violarum et semen endivie et semen lactuce et portulace et semina quatuor frigida que omnia decoquantur in aqua et parum aceti .et

colature addatur zucrum sufficiens et fiat syrop⁹ cõ
ueniens p̃dictis discrasys. Contra dolorem capitis
ex calore. Recipiantur flores nenufaris et infundat̃
in aqua simplici p noctem. mane talis aqua bibatur.
Et flores naribꝫ etiam aplicent̃ et valebit. Idem con
fert aduersus instantiam vigiliarꝫ quia somnum indu
cit. Et eius oleum sedat dolorem capitis vel aliorꝫ
menbrorꝫ puenientem vicio caloris. Et flores ei⁹ co
cti cum floribus lily in aceto stomacho emplastrando
eius dolorem mitigat Et aqua decoctõnis florꝫ nenu
faris bibita vesice dolorem mitigat Et succus floruꝫ
eius cum cerusa miscendo maculas corporis ꝯtergit
Et addita pice alopiciam emendat. Et tumorẽ testi-
culorꝫ tollunt flores nenufaris et rosarꝫ cocti in aceto
cum farina tritici testibꝫ applicando sine dubio mul
tum pdest Semen etiam eius assidue bibitum id face
re nouit. Item radix nenufaris et semen eius virtutẽ
habent desiccatiuam sine mordicatõne idõ reuma vẽ
tris reprimit Semen vero eius in potu datum sper-
matis fluxum reprimit si plus a ratione fluat. et ẽ mł
tum cordialis. Auicenna de viribꝫ cordis. Vinum de
coctionis radicis eius ⁊ corticis tamarisci valet apo
stematibus splenis Auicenna.

Origanum dost

Origanum calidum est et siccum in tercio gradu c⁹ duplex est species scilicet origanum silvestre quod latiora habet folia et fortius operatur Aliud est domesticum quod in ortis reperitur et minora habet folia et suavius operatur et istud in medicinis ponendum est. Virtutem habet dissolvendi consumendi attrahendi relaxandi. Itē folia origani cum floribus et maiorana in sacculo posita et super testam calefacta sine liquore capiti applicetur sacculus ·confert contra frigidum reuma caput cooperiatur ut ipm sudet

vinū decoctōnis illaꝝ herbaꝝ cum olibano mixtū et gargarismatū gingiuarū et fauciū consumit humidi tates. Et puluis origani cuȝ zincibre et paꝝ salis cō munis vsti positus super vuulam inflatā ex humidi tate consumit eam. Contra frigidū reuma vtimur vi no decoctionis eius et ficuū siccaꝝ. Et vinū decoctio nis eius cōfortat digestionē cum puluere galange mi scendo. dolorem stomachi ⁊ intestinoꝝ ex ventositate excludit. Et ipsa herba cū nasturcio ortulano in vīo cocta et supposita renibus stranguiriā soluit. Idem confert tenasmoni ex frigida causa cū anus fuerit ex tra suum sitū ipsam decoctionē herbaꝝ ano applican do et fiat eukacisma. Item idem orificio vulue appli catū cū oleo mixtū duriciē matricis soluit. Et fomen tum factū ex aqua decoctōnis eius et arthunesie ma tricem mūdificat et mēstrua ꝓuocat. Serapio Et vir tus ambaꝝ herbaꝝ est calida et ꝓuocat vrinaȝ Et qñ bibitur decoctio earum laxat ventrem et facit descen dere supfluitates colericas. Et quando sumitur i po tu cum aceto confert spleneticis et potui venenoso.
Serapio eodem capitulo

Piretrum bertrum

Piretrum est calidū et siccū in tercio. Auicenna me lius est qd est acutum est et mordificatiuū lingue. Et radix piretri ponitur in medicinis. Nota q acutū pi retrum primo cū masticatur non pcipitur sed debet a liquantulum masticari et teneri in ore. habet autem virtutē dissoluendi attrahendi et consumendi. garga rismus cum aceto et vino decoctionis radicis piretri et zinciberis et ficuum siccarum cerebrū a supfluitate

flecmatica mundificat et humiditatem vue consumit Idem facit radix piretri sola masticata. Et inter d en tes radix eius masticata tollit dolorem dentium. Et masticatum paralisim lingue aufert Et radix piretri contusa cum herba paralisi in vino ⁊ oleo cocta em plastrata loco paralitico et artetico et podagrico multum confert. Item radix piretri trita cum vino et succo herbe paralisis cocta ad spissitudinem cui ad datur oleum et cera q̄ sufficit et fiat vngentum va lens ad predicta optimum Platearius Et virt⁹ ra dicis piretri est adustiua. Et ꝓuocat sudorem deco ctio radicis piretri puluerisati et succi calamenti cū vino et oleo quo vngat̄ corpus. Fricatio facta ex de coctōne radicis piretri in vino et oleo confert moli lificatōni neruoꝝ antique et stupori neruoꝝ Et ꝓhi bet generationem alcuset. id est spasmi in cruribus aut alys membris. Et vehementer aperit opilatōnes calotory et constrictioni narium Et eius decoctō in vino confert dolori dentium ex frigida causa. Et ace tum decoctionis eius confirmat dentes motos si te neantur in ore. Et quādo fricat̄ cum eo et oleo cor pus ante poxīsmum rigoris confert rigori febris.

Pionia pionikraut

Pionia calida et sicca in secũdo gradu. Cuius radix in medicinis ponitur cum reperitur in receptis eligẽda est illa que nigra existit et continua non perforata. et in hyeme colligitur et per annum seruatur Virtutem habet occultam contra epilentiam et suspẽsa collo preseruat ab epilentia testante Galieno experto de quodam puero cuius collo talis radix appensa e at et non patiebatur. radice enim subtracta statim puer patiebatur epilentiam. Ad idem valet puluis

pionie datus cum vino. decoctionis pionie vel arthi-
mesie. Et puluis eius cum vino decoctionis castorei
confert aduersus palisim. Cōtra stranguiriā et dissu
riā vȝ vinū decoctionis pulūis radicis pionie. ad ma
tricem mundificandam fiat fumigiuȝ vel fomentū ex
aqua decoctōnis pulueris radicis pionie et arthime
sie. Contra tenasmonē decoctio pulueris radicis eius
et taxi barbati fiat sessio sup talem decoctionē et con
fert. Eius decoctio cū cerusa in aqua valet abstergē-
do vestigia nigⁱ i cute. Suffumigatō facta cū semie pi
onie confert demoniacis et epilenticis et sanat eos.
Et similiter vinū decoctōnis floꝝ vel seminū eius cū
melle roſ et bibatur cōfert ad idem vehemēter. Aui
cēna autē dicit pioniā romanā talem efficaciā habe-
re contra discrasias p̄dictas. sed illa que penes nos
i almania repit' n̄ habet magnū effectuȝ. Et si bibantur
xv. grana de semine pionie in vino aut mellicrato cōfe
runt in cubo valde Et semen eius cōfortat stomachū
et sedat eius dolores et mordicationē. Et aqua deco
ctionis ei⁹ valet in ictericia ⁊ aperit opilatōnes epa
tis et ꝓuocat menstrua et vrinā. Auicenna eodē ca

Petrosilinū peterſilge

Petroſilinū eſt calidū et ſiccū in ſcdo·cuius duplex eſt maneries ſcz domeſticū ⁊ agreſte.quoꝝ ſemina precipue competunt in medicinis.Et cum in receptis petroſilinū reperitur ſemen intelligitur ipſi⁹ domeſtici ſemina p annū ſeruantur ·virtutem habet diureticaꝫ Ex feniculo ⁊ petroſilino ⁊ naſturcio aquatico ⁊ boragine et lactuca poteſt fieri competens ſalatum cuꝫ aceto et paꝝ olei oliue et parum ſalis.

Fit etiam inde salsamentum contra calidas discrasi as corpis humani Herba ipsa in cibis posita dige- stionem confortat et ventositates excludit. Item suc cus petrosilini clarificatus mixtus cum puluere thu cie preparate in aqua ros fit inde colirium ꝑ oculis Item semen petrosilini cum semine feniculi et apy in cibis comesta confert calculosis Vel ista semina pul uerisata mixta cum saxifraga cum zucro albo miscen do in modum tragee et valet ad idem Item radices petrosilini sunt dure digestionis ergo potius cõfert eius brodium. Item petrosilinum damus in opilatõ- ne splenis et epatis cum scolopendria et leuistico i ci- bis sumendo. Similiter valet vinum decoctõnis il- laꝝ herbarum contra eandem disscrasiam. Decoctio illaꝝ herbaꝝ confert in colica et stranguiria qꝛ dige rit et resoluit. Decoctio etiam seminis petrosilini et feniculi et scolopendrie in aqua absinthei cuius cola tura cum zucro mixta confert ycterieie vicio opilatio nis precipue splenis Item virtus etiam totius herbe est ꝓuocatiua vrine et menstrui et est conueniens in- flationibus stomachi et intestinoꝝ Serapio

Polipodium stainwurtz

Polipodium calidum est in scdo siccū ī tercio gdu: Virtus est in radice que in sapore dulcis est ⁊ nodosa. et qd nascit sup radices quercus est efficaci⁹. Est resolutiuum ventositatum et humiditatum et in decoctione polopody debet poni aliquod exclusiuum vētositatis vt est anisi et semen feniculi et cimini. q̄r polipodium resoluit humores in ventositates. Virtutem etiam habet ipsum polipodium dissoluendi ⁊ attrahendi. et etiam purgandi principaliter flecma et

melancoliam secundario. unde competenter ponit̄ i decoctione flecma et melancoliam purgante. Et flec maticis et melancolicis sanis datur ad p̄seruationē Contra febrem quotidianam et quartanam et dolo- rem artheticum et contra dolorem colice ɀ yliace pas sionum conferre habet. Et talis est usus. ℞. folioꝝ sene radicis polipody et ra. esule an̄. ʒ. ϛ. seminum fe- niculi petrosilini leuistici. an̄. ʒ. ij. uuaꝝ passulaꝝ flo- rum violaꝝ boraginis an̄. m. ϛ. liquiricie. ʒ. j. omniuꝫ contosoꝝ fiat decoctio in aqua et vino an̄. lb. j. ϛ. ad consumptionem fere medietatis coletur et colatura dulceretur cum sufficienti zucro quod sufficit et fiat potus et utatur eo modo ut supra. quo consumpto sequentes pillule sumantur Recipiant̄ masse pillula rum fetidarum masse pillulaꝝ de lapide lasuli an̄. ʒ. ϛ turbit. ℈. ϛ. dyagredy. ḡ. iij. zinciberis masticis an̄. ḡ. j misce cum syropo acetoso composito et fiant pillule vij. aut. ix. ℞. diagalange vel diacoros p̄ confortati uis. Item radix polipody cum paꝝ anisi decoquatur in pullo cum alys speciebus odoriferis et delicatis hominibus multum opitulatur Contra artheticā bu liatur radix eius cum semine feniculi et hermodattu li puluerisatum in aqua multum confert Auicenna

Paritaria nacht vnd tag

Paritaria calida et sicca in tercio gradu viridis magne est efficacie exiccata vero nullius. Virtutem habet dissoluendi consumendi. diaforetica est et extenuatiua ventositatum. Vinum decoctionis paritarie et absinthei cum pax zucri confert contra frigiditatem stomachi et intestinorum et dolorem eorundem ex frigiditate et ventositate. Idē vz pᵗ strãguiriã ꝛ dissuriã et yliacã passiouē. paritaria calefacta i testa sine aliq̃

liquore supponatꝰ locō patienti. vel etiam in vino ꝯ cocta cum semine anisi sup locum dolorosuȝ tepide applicatum miro modo mitigat dolorem ⁊ resoluit Ipsa etiam paritaria sola decocta cum carnibꝫ et cōmesta confert dolori stomachi et intestinoꝝ ex frigiditate vel ventositate Plures moderni homines faciunt tortas ex ouis et folijs paritarie contra pdicta accidentia et confert. Cathaplasma etiam factuȝ ex paritaria et aqua salsa et oleo mutuo cocta et pectini apposita valet contra stranguiriam et dissuriā ⁊c. Semen etiam cathaplasmatibꝫ exhibitum ignem sacrum extinguit miscendo cum succo semperuiue. et etiā combustionibꝫ medicatꝰ. Tumores omnes cōpescit cum aceto et furfuribꝫ tritici cocta. Et postulas emēdat eius succus cum oleo mixtus. Succus paritarie cum cerusa ⁊ aceto mixtus ignem sacꝝ extinguit ⁊ her postimenum si inde vnganꝰ. Et podagricis medicatur succus eius cum vino et paꝝ croci mixtus. Et succus folioꝝ eius cum succo liquiricie in potu acceptꝰ tussientibꝫ antiquis opitulatur Et succus eius cū oleo rosꝰ mixtus dolorem aurium mitigat. Succus etiam eius tumores faucium loco gargarismi cōpescit Pādecta.

Portulaca burczlkraut

Portulaca infrigidat in tercio et humectat i secūdo gradu.virtutē habet liniendi et humectandi et infri/gidandi. Optimus cibus est febricitātibus de colera et colericis.Silr sanis etiā cruda vel cocta ꝯfert.va/let etiā ad calorē interiorꝝ mēbrorꝝ Cōfert etiamꝯt cō stipationē vētris aqua decoctōis portulace ꝛ lactuce et prunorꝝ et uvaꝝ passulaꝝ Item valet ad infrigidā/dum calorem frebrilē.valet eciā cōtra stranguiriam ꝛ

dissuriã tūc opa.ᷓ ꝯstrictionē ventris. Omia eni inq̄n tū vrinā ꝓuocāt intātū ventrē ꝯstipāt. Platea. Sed portulaca cū ꝯueniēter apponitur ꝯstrictionē vētris ꝓhibet humectat enim et relaxat. Confert etiā cōtra ragadias. i. scissuras labioꝝ et ad vlcera eoꝝ. Radi‑ces portulace bulliantur in vase eneo et fiat puluis cō fectus cū melle et labia inde vngantur hoc idem raga dias leprosoꝝ palleat. Confert etiā portulaca cōtrita cum aceto contra apostemata calida in principio ip sis apposita et succus portulace et etiā tota herba si cōmedatur ꝯuenit vlceribus intestinoꝝ qꝛ linit ipsa Et ꝯuenit fluxui matricis inmoderato. et succus eius est fortior in hoc. et portulace vsus nimius debilitat visū et infrigidat corpus et ꝓhibet vomitū colericum et aufert libidinē. Itē portulaca masticata cū paruꝫ aceti fluxū sanguinis ꝓhibet nar.ū.v. l e.iā commesta ardorē stomachi tollit vicio colere ꝓpterea causoni‑cis plus alys febrib ꝓdest sup stomachū etiā empla strata cū paꝝ aceti miscendo idem facit. stuporē etiā dentiū sanat masticata. et q̄nqꝫ stiptica ē i sapore ideo valet dissintericis in cibis sumpta et q̄n fricantur ve‑rruce cū eā eradicat eās ꝓprietate sua nō qualitate. ei⁹ succus sedat sodam calidam. et ꝯfert etiā dolorib re‑nū et vesice et eoꝝ vlceribus. et ipsa retinet fluxū men struoꝝ et valet vlcerib matricis. ⁊ aqua ei⁹ valet emo roidib sanguinis Pandecta

Polegium poleij

Polegium est multum odorifera. Est autē secūdum Platearīū calidū et siccū in tercio gradu. Cuius virtus consistit in folijs et floribus et debet colligi quādo est in flore. Et est duplex scz domesticū et aggreste et vtrūqz est multū vtile et medicinale. virtutē enī habet dissoluendi cōsumendi et ꝯfortādi Et reuma frigidū cōstringendi et desiccandi et matricem mundificandi et coartandi ventris vuluam habet etiam virtutem educendi menstrua et frangendi aut destruēdi

calculū et confortandi stomachū. In eo etiā ē virtus excitandi appetitū et extenuādi ventositatē. Et eius virtus mirabilis est mitigādi dolorem interiorūmēbrorum scz intestinoꝝ. Et eius vsus multū facit ad conceptū vt dicit Plinius. Item polegiū impositū sacculo sup testā calefactuz sine liquore aliquo et sacculas adeo calidus applicet̄ capiti valet contra reuma frigidū: et si maiorana apponit̄ cū sticados arabico erit eo efficacius. Et gargarismus factus ex aceto decoctionis polegy et ficuū siccaꝝ valet contra frigidā tussim ex cōglutinoso humore vł aquoso Item aqua ei⁹ cum thucia mixtus valet contra dolorem oculorum Et fomentatio eius sup aures sedat dolorem earum Et vinūdecoctōis polegij et mēte vz cōtra dolorem stomachi et intestinoꝝ ex frigida causā vel ventositate. Torte eciam facte ex polegio et menta cū ouis cōferūt ad idem Emplastrū etiā factū ex polegio et mēta cū vino stomacho applicatū pōest ad idem. fomentum etiā factū ex decoctione polegij ꝛ arthimesie humiditates supfluas matricis desiccat ꝛ vuluā coartat et hodierno die plures mulieres tali fomēto vtuntur Et decoctio polegij et seminis feniculi et anisi in vino et oleo pectini emplastret̄ pōest contra stranguiriam et dissuriā Platearius.

Porrum lauch

Porrum aliud domesticum aliud silvestre calidum in tercio siccū in scdo gradu. Et silvestre est calidius et siccius ꝓpter illud est deterius. porrum nocet stomacho causans inflationē ac ventositatē. Et cuz sui acumine nervos mordet. facit eni fumos melācolicos exalare caput obfuscando visū. Et eius usus causat sōnia terribilia. vnde caveant ac colerici et melancolici seu inaniati et opilationem in capite habentes. volē-

tes ea comedere capiant postea lactucam endiuiam et similia vt calor temporetur. aut porrum crudum bene lotum elixetur cum lactuca ita mundificat humorem grossum a pulmone et opilationē epatis et splenis aperit et porrum cum aceto ⁊ succo plantaginis naribus applicatum stringit sanguinē eaꝝ. Itē porrum crudum contusum super morsum serpentis ꝯfert Item succus porri cum parum mellis sanat vulnera. et succus porri cum succo radicum lily soluit lūborū dolorem. Item porrum crudum cū caulibus comestū valet contra inebrietatem et stimulat ad coitū et porrum solo suo odore fugat serpentes et scorpiones. Confert eciam ad dolorem dentium cum piretro et succo porri dentibus applicando ⁊ interficit vermes earum. sed vsus eius stomachū grauat. sitim ꝓuocat sanguinem incendit si ex eo nimiū comedatur. et semē porri et allei in potu mixta facit stringere sanguinez ex pectore. Itē succus eius cū sumatur cōfert veruca Et succus cum sale mixtus confert vlceribus fraudulentis. et porrū siluestre vlcerat corpus. et eius comestio causat sodam. et ꝓuocat vrinam et mēstrua ⁊ ambo nocent vesice et renibus vlceratis. et cōfert emoroidibus coctum et more emplastri suppositū. et eius vsus cōmouet ad coitum et similiter eius semen torrifactū Et folia eius cum granis mirti valet contra tenasmonem ⁊ porrum cum oleo amigdalaꝝ coctū valet in colica. Auicenna

Pentaffilon funffinger

Pentaffilon grece quinqꝫ foliū latine. eius radix si catiua in tercio gradu minime vero caliditate manife sta pticipat Elixatura eius cum edera terrestri dolorē dentium mitigat ore retenta·et ex decoctione eius ꝛ pi retri et parum mellis fit gargarismus qui putredinē oris tollit·et decoctio eius cum plantagine ventrem stringit.Dissint ericis necesse adhibetur·Artheticis ꝛ sciaticis prestat effectum. Elixatura eius cuꝫ ace to et cathaplasmata herpestimono confert seu ꝓoest

et ignem sacrum extinguit cum succo sempuiue miscē do Et ad apostemata et pānericium apposita ad sanitatem pducit. scabiem soluit. succus radicis ei⁹ causas epatis et pulmonis saluat et potionibus venenosis occurrit. decoctio folioꝝ eius cū vino cum folys sene addito pipere quartanarijs remedium est. Et ab epilenticis accepta triginta diebus prestat effectum. Succus etiam folioꝝ ei⁹ ycterericis p̄sidium cōfert. Et fistulis succus eius inmissus prestat sanitatē. Pandecta Itē decoctio radicis eius cum aceto valet ad vlcera deambulantia Idem confert erisipilis et pānericio et scabiei et doloribus iuncturaꝝ Idem confert ad alcolam. i. apostema oris. Et vinum decoctionis folioꝝ eius valet ad epilenciam decē diebus ī potu exhibitum. succus eciam radicis confert ad solidādum vlcera intestinoꝝ et emoroidaꝝ Auicenna Et si succus eius ore teneatur omnes oris curat passiones Et siquis secum deferat opus dat ⁊ auxilium Amplius siquis vult a rege seu principe aliquid impetrare liquid impetrare copiam dat eloquencie si secum ipsā herbam deferat et obtinebit qd Albertus dicit libro secretoꝝ de virtutibus herbaꝝ.

Pipinella beuenellen

Pipinella est herba similis saxifrage. non differens nisi in pilositate. q2 pipinella est pilosa seo saxifraga non habet pilos. vnde versus: Pipinella pilos saxifraga non habet pilos. et est calide et sicce complexionis. Virtutē habet diureticā et virtutē dissoluendi lapidē frangit in renibus et vesica. confert etiam contra stranguiriā et dissuriam. Ad hec omnia valet vinum decoctionis pipinelle et saxifrage et mily foliis cū radice petrosilini et spargi hec eadē decoctio mul

tam post in colica et yliaca passionibus. Similit er prestat auxiliū contra opilationem splenis et epatis vel detur sequens potus qui maioris erit efficacie ad uersus easdem egritudines p̄dictas. ℞. pipinelle saxifrage scabiose cathapucie an̄. m. j. flo℞ viola℞ et boraginis uua℞ passula℞ an̄. ℥. ß. seminū petrosilini milij. solis anisi liquiricicie radicū spargi ⁊ tamarisci an̄ ʒ. ij. folio℞ sene. ℥. ß. zicibeꝛ. ʒ. ß. oīa ꝯtūdāt grosso mō et buliantur in. lb. ij. aque ad ꝯsumptionē tercie ꝑtis coletur et colatū dulcoretur cum sufficienti zucro et fiat potus mane et sero tepide sumendus ꝑ qualibet vice in q̄ntitate medy ciphi. quo potuꝯsumpto sequētes pillule citra medium noctis exhibeantur. ℞. masse pillula℞ fetida℞ masse pillula℞ agregatiuarū. an̄. ʒ. quiq₃ pulpe granorū coconidij numero. vij. misce malaxando cum siropo aut potu superiori et fiāt pillule. ix. Postea dantur diaciminum vel electuarium ducis ꝑ confortatiuis. et vngantur regiones splenis vel intestino℞ vel renū cum vngēto dialtee vbi dolor expostulat et sumū erit remedium.

Papauer magsamen

Papauer frigidum et siccum i scdo scz album: sed pa pauer nigrum est frigidum in tercio Auicenna Semē papaueris medicine ꝯpetiit notāter album et semen papaueris nigri non debet dari qꝛ magis mortificatꝰ virtutē habet inducēdi somnū fiat emplastꝝ ex semie papaueris et lacte mulieris et albumis oui circa tēpa et quidā dāt pueris pulueres papaueris albi cū lacte vt eo melius dormiant. Et semen papaueris vel ipsa herba trita cum oleo rosis ⁊ supponatur aut ligatur

Apostemati calido in principio·et sił'r valet cōtra ca
lefactōnē epatis. Et oleū violaꝝ cū semie papaueris
albi cōficiat̄ et inde spina dorsi vngatur febricitantibꝫ
iōo valet contra siccitatē mēbroꝝ vt i ethica ⁊ i alys
febribꝫ Itē ꝯtra siccitatē pectoris et cōsumptionem
mēbroꝝ ꝯfert diapapauer. vł ꝯficiatur electuariū ex
succo liquiritie gumi arabici draganti anisi ⁊ seminis
papaueris albi iuxta quātitatē alioꝝ et cōficiat̄ cū si-
ropo de papauere et fiat electuariū qꝺ valet tabefa-
ctis et exiccatis seu ethicis vt supra. Item si caput la
uetur cū decoctione seminis papaueris et radicis eiꝰ
inducit somnū in febribꝫ acutis i quibus instancia vi
giliaꝝ assistit. Item ex succo papaueris marini fit opi
um qꝺ est frigidū i quarto gradu et siccū i tercio Itē
oīa papauera in figura folioꝝ cōueniūt sed differūt
in floribus. qꝛ aliqꝺ papauer scꝫ albuꝫ habet florem
album. Et papauer nigrū habet florem nigrū. ⁊ papa
uer rubeum habet florem rubeū·et papauer cornutuꝫ
gerit florem claucum. Et oīa papauera ꝓducūt se
men nigrum p̄ter papauer albū qꝺ habet semen albū
Et ex succo papaueris nigri fit opiū forte. Item eli-
xatura papaueris in cibis somnū inducit· Et folia pa
paueris cum aceto exhibita tumorē tollunt. et igneꝫ
sacrum extinguūt. Et mariē dolorē auferūt ab extra
applicando. Et tussim mitigat et fluxum ventris ab-
scindit· et si nimium bibitur litargicos facit et occidit
dolorē capitis et aurium cum croco mixtū sedat Pā.

Populus   vlbenpaum

Populus est arbor cuius complexio ē cōposita et sb
stantia aquea et terrea subtili' ꝓpter hoc accidit ꝙ ei
us virtus ē composita· Et vinū decoctōis corticis eᵘ
cōfert sciatice et distillatōni vrine. Et dicitur ꝙ ꝓhi-
bet conceptionem qn̄ bibiť de radice eius. Et diciť qn̄
potať de folijs populi idem facit post mūdificationē
menstruoꝝ. Et succus folioꝝ populi qn̄ distillatur in
aurem tepide ꝯfert doloribus eius. Item ab ista ar-
bore fluit resina: et hec resina a diascoride et ab alijs

iuo .ceter medicinalis. Et sanguinē stringit · sudores et alios fluxus noxios cōpescit· Ex eis quidā sumitati bus ante productionem folio℞ solet fieri vngentum fri gidū opilatiuum et caloris mitigatiuum ⁊ somni ꝓuo catiuū. Et hoc vngentū a medicis appellatur vngentū populion et in multis causis necessariū iudicatur· et hoc vngentū dicitur populion qr fit de oculis popu li· vȝ ꝯt̄ calorem febrilē acutuȝ. Et valet hys qui dor mire nequiūt vnctis temporibu s et pulsibus et plan tis manuū et pedū. hoc idem vngentū cū oleo rosarū vel viola℞ mixtū. et super epar inunctū calorē mirabi liter tollit. et super. vmbilicū vnctū sudorem ꝓuocat Et tale vngentū fit isto modo ℞. oculo℞ populi. lb. j fopapa· fo. mandra. folio℞ iusquiami solatri vermicu laris lactuce sempuiue añ· ℥. ς. omia ꝯtūdantur ⁊ bu liantur cū vino ad vini consumptionē. postea compri matur p pannū forti cōpressione cui colato adde au xugie nouelle porcine sine sale quātū sufficit et moue atur in patella iuxta ignem in modū vngenti et in va se reconde Nicolaus in antidotario suo. Serapio.

Pastinacasil wildmoren

Pastinaca silvestris.i.daucus asininus . cuius virtus calefacit et abstergit' puocat vrinã et menstrua tota herba facit hoc maxime vero semen et radix. Sed qñ ex folys eius fit emplastrꝫ sup vlcera que incipiũt cor-rodi cum plantagine conuenit ne amplientur . Item quando fit fomentatio cum folys pastinace silvestris et arthimesie cum vino prouocat menstrua. Et p⁹ ta-lem purgationẽ bibatur de vino decoctionis seminis

pastinace cū rasura eboris facit ad conceptionē. vinū etiā decoctionis pastinace siluestris et seminis petrosilini feniculi confert stranguirie. Et valet eius decoctio folioꝝ pastinace cū folys altee et radicū liliȷ cuꝫ butiro in patella impastando in modū emplastri mineram pectoris vngendo qđ valet in pleuresi. Et radix pastinace siluestris in cibis sumpta ad coitum excitat non fortiter et ꝓuocat vrinā. sed pastinaca siluestris minus valet in cibis. Domestica vero pastinaca nomine baucia cōuenientior est in cibo que multum inflatiuū ē aliqđ vētositatis habet et libidinositatis Semen ergo pastinace domestice id est baucie incitatiuū est ad coitum. Pastinaca vero agrestis non adeo est inflatiua ideo diureticū est et menstruorum cōmotiuum herba etiā est formacū diaforeticū exterius positū cū vino cocta addita calamento. Est tamen herba debilior in omnib9 respectu seminis ꝓpter ad mixtionez aquose humiditatis. Pastinaca vero siluestris fortior est ad oia. vrinas autē mouet et menstrua ꝓuocat et tota quidā herba et maxīe semen et radix. Quidam autē siluestrē pastinacā vocant daucū siluestrē. Pandecta radix pastinace appensa collo valet ad tumorē eius. Eciā serpēs nō potest nocere deferenti radicem. Macer.

Pastinaca domest: moren

Pastinaca nomestica.i.baucia calida est i medio se cundi.et humida in principio eiusdem .Et est duplex eius maneries scz domestica et agrestis .alio nomine pastinaca domestica baucia appellatur.esui plus cō petit talis pastinaca q̄ medicine.Virtutē habet gene randi sanguinem multum et spissum.vnde auget libi dinem cōualescentib9 et melancolicis valet cruda vl' cocta comesta.et viridis maioris est efficacie.sicca mi noris. Fit autē inde vnum conditum ex radicib9 sicut

de yringis ad coitum incitandū. et vsus radicis generat bonū sanguinē et multiplicat sperma. valet ad digestionem bonā pcurandā. Et potest isto modo condiri. R radicum pastinace mūdate et coque bene et coctas minutim scinde et exprime aquam cui addat mellis despumati et coquatur vsqz ad mellis cōsumptionem et ꝯtinuo moueatur ne adhereat cacubo et citra finem decoctionis appone pineas mūdatas. postea apponas spēs aromaticas vt cinamomi zinciberis galange macis nucis muscate ꝛc. Et vsus illius cōditi virtutem digestiuā miro modo cōfortat et bonū sanguinem ꝓpagat et mltiplicat sperma. Eodē modo fit conditū radicū yringi vel secacul Platearius. Et pastinaca domestica a quibusdam daucus domestic⁹ appellatur siue baucia. Est autē talis magis digestibilis q̄ daucus siluestris quantū ad radices. Et radix talis pastinace domestice est excitatiua ad coitum qꝛ est ventositiua et calefactiua et humectatiua que tria vt plurimū concurrunt ad carnis libidinem. Pandectarius.

Rosa rosen

Rosa frigida est in primo ꝛ sicca in scdo gradu.et ro
se viridis et sicca cōpetunt vsui medicine.eligende sūt
rose rubee in medicinis.de rosis viridibus multa fiūt
scꝫ mel rosaꝝ zucrū rosaꝝ et mulsa rosaꝝ.siropꝰ ros.
oleū ros et aqua ros Mel rosaꝝ sic fit.mel despume-
tur et coletur cui misceantur folia ros minutiꝫ incisa
et aliquantulū decoquitꝫ zucrū rosaꝝ sic fit·Recipiā-
tur folia rosarum optime contusa vel minutim incisa
ꝛ cū zucro albo ꝛ soli ꝑsentēt pro ipsius fermētatōe

Siropus rosarum sic fit. R. succi rosaꝝ cum zucro al bo misceatur penes ignem coquēdo ut decet et conue nienter datur flecmaticis melācolicis et colericis de bilitatis ꝓpter dissolutionem spirituum. Ad idem va- let zucrum rosaꝝ notāter colericis. sed flecmaticis da tur mulsa ex aque et melle rosarum facta. vel dat̄ mel rosaꝝ cum aqua decoctionis seminisfeniculi flecmati cis ad mundificandum stomachum a suis humoribus zucrum rosaꝝ habet virtutem constringendi et cōfor tandi. idō valet dissintericis et lientericis seu diaricis et in tali casu misceatur paꝝ masticis ꝑ consolidatio ne vlcerationis intestinoꝝ qđ vt plurimum consequit̄ dissinteriā. Confert etiā zucrum rosaꝝ contra vomitū cum aqua pluuiali. Contra sincopim et cordiacā pas sionem que fit ex calefactione spiritualium mēbroꝝ detur aqua rosaꝝ vel siropus rosaꝝ vel zucrum rosaꝝ Item contra calefactionem epatis et dolorem capi- tis fiat inunctio regionisepatis cum oleo rosaꝝ. vel frons vel tempora vngantur ꝑ dolore capitis. et cō tra diaforesim vel nimium sudorem vngatur corpus cum oleo rosaꝝ mixto cum puluere sandali rubeiet al bi e. c. Et oleum rosaꝝ scđm quosdam fit iplendo vas vitriū rosaꝝ et oleo etfaciunt bulire in caldario aqua pleno. Item contra corrosionem oris valet melroſ cum aqua roſ mixtum et contra sincopim ⁊ cordiacā passiones detur aqua roſ in potu et facies irroretur Et in colirijs oculoꝝ miscetur Serapio Pandecta Auicenna de viribus cordis.

Raffanus rettich

Raffanus calidus est et siccus in scdo gradu. Radix autē eius magis cō petit vsui medicie 7 viridis magis q̄ sicca. habet autē virtutē incidendi et dissoluēdi et ex eo fit oximel hoc modo. Radix cōtundant 7 mittatur in aceto ad tres dies postea aliquantulum bulia tur et colature det mellis sufficiētia tale oximel valz contra quartanā et quottidianam Sed si predicte co lature misceatur zucrum fit siropus conueniens con tra quotidianam ex flecmate salso vel contra tercia

nam notã.i.impuram scʒ mixtam ex colera ⁊ flecmate. Item si frigidi humores sint indigesti in stomacho radices raffani infusas in aceto ⁊ parum mellis comedat paciens ad saturitatem post bibat aquam calidã ⁊ digitis in ore missis vł penna in oleo inuncta vomitus ꝓvocet̃. Et ip̃a herba in vino cocta ⁊ absintheo ⁊ oleo cathaplasmata regioni splenis valʒ cõtra duriciem eius. vel cathaplasmetur pectini soluit strãguriam et dissuriam Platearius. Et succus raffani vel aqua decoctõnis raffani cũ cerusa ⁊ par̃ mellis rof. cõfert lentiginibus faciei ⁊ omni liuori eius faciẽ inde abluendo Item raffanus quando comeditur generat ventositates ⁊ facit eructuare ⁊ ꝓvocat vrinam ⁊ calefacit. Et quãdo comedit̃ ante cibũ impellit cibũ ad supiora ⁊ non facit cibũ descendere ad fundũ stomachi. Et ꝓpter hanc causam qñ sumitur ante cibum ꝓvocat vomitũ. Et quando sumitur post cibum mollit ventrẽ ⁊ iuuat cibũ ad descẽdendũ. Et quãdo decoquitur radix raffani in cibis cõfert tussi et humoribꝰ grossis cõgregatis in pectore. Et est conueniens in ydropisi de causa frigida. Et quando succus eius miscetur cũ farina lolij facit nasci pilos in alopicia. Et gargarismꝰ ex eo. factus resoluit squinãciã. Serapio

Radix mirretich

Radix calida est z sicca in tercio gradu. et ē herba cu ius radix simil'i modo appellat. et radix vsui medicine cōpetit. Et radix raffani domestici similem habet vir tutē raffani i capit'lo precedēti. z cōfert cōtra easdem causas z eodē mō sed nō adeo efficax Platearī. Itē radix ei9 vz cōtra calculū se resoluentē. principaliter eius aqua prodest. Similiter valet aqua eius calida sumpta prouocando vomitum cum penna vel cum folio quercus. Et raffanus domesticus est radix.

sed qd nos vocamus raffanum est raffanus agrestis Pandecta. Et folia radicis in cibis sumpta resistunt veneno. Radix etiam ieiuno stomacho sumpta commesta vel potata magnum prestat sanitatis adiutorium. sed inflationem facit et ructuationes fetidas. semen eius urinam movet ventrē malaxat· decoctio eni radicis in cibis ptisicis prodest et flecma thoracis purgat. Et decoctio radicis cum oximelle sumpta vomitum movet· cum melle mixta putredinez oris curat ablvendo os. Et decoctio radicis in aqua livorez faciei tollit et vim fungorum venenosoꝝ compescit Semen vero eius cum acceto coctum · et potatum splenem minuit. decoctio tocius herbe radicis et altee in modum cathaplasmatis ydropicis applicata confert et spleneticis· Et Pandecta dicit nos autē expti sumus de hac planta multociens ꝙ qñ coquitur multū cū kistordei donec dissolvatur in dacoctione et detur i potu habet magnam efficaciā in egritudinibus pectoris antiquis q̄ fiūt ab humoribus grossis. Itez semen eius cōfert venenis sicut teriaca. et rasis dicit auctoritate Serapionis ꝙ exptus fuit hoc et invenit verum ꝙ aqua radicis raffani domestici sup scorpionem distillata vidit ipsum statim immobilem· et deinde inflatus est et crepuit per medium· Serapio·

Ruta rutte

Ruta calida est et sicca ī tercio gradu cuius duplex est maneries scz domestica et agrestis que pigamē dicitur. Et folia et semina cōpetunt vsui medicīe. Virtutē habet diureticā et dissoluendi et consumendi. Puluis rute cum piretro naribus inflatus flecma educit ꝛ cerebrum mundificat ideo valet ad epilenciā ꝛ alias discrasias cerebrales vicio flecmatis causatas. vinuz etiam decoctionis rute et pionie et rozis marini valet ad idem notanter ad epilenciam. Item Vinum deco-

ctionis rute in potu datū valet contra defectū visus Vinum decoctōnis rute cum piretro valet dolori dē cium abluendo os. Et contra paralisim mēbrorum valet vinum decoctionis rute et castorij et herbe paralis Item contra yliacā passionem et colicā valet succus rute cum parum pulueris esule et mellis mutuo miscēdo et detur pacienti in potu. Item cōtra tenasmonem decoquatur ruta et tarusbarbatus in vino et oleo et fiat eukacisma.i.sessio sup talem decoctionem calefactam. Vinum eciā decoctōnis rute et absinthei et corticis tamarasci vel florum geneste cōfert opilatōni splenis et epatis. Et ruta et anetum cocta in vino et oleo et cathaplasmata pectini cōfert stranguirie et dissurie. Item ad menstrua prouocanda et fetum mortuum et secundinam educendam detur triffera magna cum succo rute. Idem operat succus eius solus per os dat9 aut pessarisatus cum mirra. Et contra lippitudinem oculorum et rubedinem puluis thucie cum succo rute cōficiatur. Contra venenum bibitum vinum rute bibat. Et contra morsum animalium venenosorum valet ruta emplastrata morsui. Et si quis fuerit totus circūdat9 ruta viridi secure potest accedere ad basiliscum interficiendū. Serapio auctoritate diascoridis ruta est de rebus cōferentibus inflatōnibus et ventositatibus et ipa extinguit libidinem. et eciam prouocatiua vrine et menstruorum.

Rosmarin⁹ rosenmarin

Rosmarinus ca.ꝛ siccus.ꝛ est frutex cuius excessus in qualitatibꝫ p plateariũ nõ determiatᷣ. Sed pandecta auctoritate mesue ē cali.ꝛ sic.ĩ tercio gradu.ꝛ ei⁹ sunt plures species. Et virtus oim speciez est silr̄is ex hoc ꝙ resoluit mollificat abstergit ꝛ icidit.ꝛ succ⁹ eius cũ aqua mellis curat obscuritatē visus que fit ex humiditate grossa. Emplastrum factum ex folijs rousmarini et succi plantaginis confert fluxui sanguinis emoroidarum. Et idem sedat ad apostemata

calida ani et extenuat emoroidas egredietes et ma tu rat scrofula et apostemata difficilis maturationis ad dita radice altee. Et vinu decoctionis foliorum roris marini cum scolopendria et boragine confert ycteri. cie et qn sumit in potu cu vino addita paritaria cofert torsionibus ventris. et vinu decoctionis eius et semi num feniculi et petrosilini et arthimesie poest vrina et menstrua puocado. et succus eius expressus cum aqua feniculi. cum thucia miscendo fit inde colirium qd acuit visum. Et semen eius qn sumitur in potu fa cit idem. et qn decoquit ipsa tota herba roris mari ni cum calamento in vino et oleo et vngat inde cor pus prouocat sudorem. et sic confert in ydropisi. Et vinum decoctionis roris marini et rute valet in epile tia addito par piperis. Et puluis roris marini cum farina lolij vel furfuris cum succo ebuli et par aceti miscendo valet in podogra. et quado abluitur caput cum aqua decoctonis roris marini et maiorane et flo rum sticados confert cerebro et dolori capitis. Con tra sincopim detur dianthos cum vino decoctionis roris marini. Contra humiditatem vue vinum deco ctionis eius gargarisetur cum parum piretri. Cotra dolorem intestinorum et ventositate detur vinum deco ctionis eius et cimini. Ad menstrua puocanda et ad conceptionem fiat fomentum circa pudeda cu aqua decoctionis eius et mellisse. Serapio.

rubeu

Rapa rubeu

Rapa calida in scdo et humida in primo multū plus alijs herbis nutrit. dure tamen est digestionis mollez et inflatā facit carnē ppter sui vētositatē et inflatōz ideo augmentat sperma 7 puocat coitum. Et quanto magis decoquantur et melius nutriunt. et nocumētū earum aufertur et decoqui debent cum carne pinguiū Item podagrici et artetici si fomententur in earum decoctione dolorem sedant. Et vinum decoctionis se minis raparum domesticarum valet contra serpentis

morſum· et tale vinũ illinitũ ſup morſum ſerpentis ꝓ
deſt. Jtem rapa inflat et ſemen ſeu ſperma in homine
generat· Jtem due ſunt ſpecies rapaꝝ ſcꝫ domeſtica
que ſuperius dicta eſt et agreſtis q̃ vocat̃ rapola ſecũ
dũ Pandectã cuius ſuccus mirabiliter herpetibꝫ et fi
ſtulis impoſitus medet̃· et ſemẽ eius ẽ teriaca venenis
Rape cocte et comeſte nutriunt et generant ventoſita
tes et incitant ad libidinem et augent in ſpermate Et
decoctio rapaꝝ applicata ſup podogrã et ſup ſciſſu-
ras que fiunt a frigore ꝯfert eis· Et quãdo fit empla
ſtꝝ cum rapa cõtrita cũ ſucco ebuli facit ad idem. Et
qñ fodiat̃ rapa vna ad cuius cauaturã ponat̃ cera li
quefacta cum oleo roſ̃ et ponitur ſup cineres calidos
et calefiat multum confert ſciſſuris vlceratis que fiũt
a frigore· Jtem folia rapaꝝ cocta cum petroſilino ⁊
feniculo et boragine in iure carnium et comedantur
ꝓuocant vrinã· Jtem ſemen rape ponitur in confecti
onibus teriacaꝝ que fiunt contra venena. et ſemen ra
pe agreſtis adminiſtratur in medicinis que mũdiſicãt
faciem corporis ſcꝫ cum farina lupinoꝝ et farina faba
rum et ceruſa in aqua miſcendo. Et̃ eſt alia ſpecies ra
pe q̃ ꝑue qñ ꝯmedit̃ generat inflatões. et eiꝰ nutrim̃
tum eſt minus alterius rape· Serapio.

Ribes sant iohans trublin

Ribes est frigida et sicca in scdo gradu ꝛ est frutex cu ius fructus est rubeus et dulcis cum acetositate ꝛ sti pticitate. et ex hoc cõtingit ꝗ infrigidat stomachum et abscindit fluxum ventris et vomitũ et sitim et rob eius .i. succus eius ꝓfert cordiacis et vomitui et fluxui qui fiunt a colera: et ꝓuocat appetitũ cibi sua frigidi te et succus eius exprimit ex fructibus quando terun tur ꝛ coquitur expressura illa dõec habeat sbam et te ꝶ succus abscindit sitĩ que accidit a calitate et a colera

Et confert morbillis et bothar que fiunt in corpore sicut sunt variole cum similib9 Et modus siropi eius est sicut siropus de berbaris et est frigidus et siccus q potest isto modo fieri. R· succi ribes. lb. j. succi boraginis qr. lb. seminis plantaginis seminis citoniorum añ. ℥. ij. buliantur cũ pax aceti ad consumptionẽ tercie ptis et colature addatur zucri albi qd sufficit pro dulcoratione et fiat siropus queniẽs calori febrili et fluxui ventris ex colera. valet etiam contra pestilẽciaz cum aqua acetose exhibendo et sitim extinguit Et stupefacit dentes eius succus ori exhibitus et succus ribes cum aqua plantaginis potatus cõfert emoroidibus et ebrietati Serap. et Pandecta auctoritate raſ ribes est frigida et sicca stringit ventrem. et idẽ aucto. mesue frigida est et sicca in scdo gradu. rob eius. i. succus fructuum Ribes est sicut rob acetositatis citri calorem colere et exuberantiam sanguinis extinguit Et valet apostematib9 pestiferis seu pestilentie Item succus ribes cum puluere thucie mirtus acuit visuz. etiã succus eius valet dolori capitis exfrigiditate.

Rubeatinctoꝝ klebekrut

Rubeatinctoꝝ est calida ꝛ sicca in secundo ꝑm plu-res autores: Sed ꝑm auerroim in colliget ca. de ru-beatinctoꝝ ca. est ꝛ siccū i tercio gradu Et est duplex scȝ domestica ꝛ siluestris vel maior ꝛ minor. Maior ē que maiora habȝ folia. Minor que minora habȝ fo-lia et minoris virtutis. habȝ autem virtutem cōfortā di sua pnoticitate ꝛ diuretica est sua amaritudine Cō tra debilitatem stomachi et epatis ex relaxatōne det vinum decoctionis eius ꝛ masticis. Valet eciam em-

plastrum sup stomachū factum ex puluere radicis rubeetinctoꝝ ⁊ puluere galange ⁊ mastice et oleo ⁊ cera ad menstrua ꝓuocāda ⁊ fetū mortuū ⁊ secūdinā educēdam cō tundatur radix rubeetinctoꝝ cum melle vngatur ⁊ cū scāmonia spergat̄ ⁊ fiant inde pessaria ⁊ inmitatur matrici et valebit ad predicta. Item aqua ꝺcoctionis eius si caput inde abluat̄ reddit capillos rubeos Quidam ꝯpinant radices tincture rubee puluerisatas cū mellicrato sciaticis necnō paraliticis Succus eius auribꝫ infusus dolorem auriū mitigat cū sulphure mixtus Pandecta. Virtus eciam radicis rubeetinctoꝝ mundificat epar et splenem et aperit opilationes eoꝝ et ꝓuocat menstrua et vrinam grossam ꝓuocatōne forti. et abstergit abstersione tēpata omnia que indigent abstersione. ideo cōfert morphee albe puluis radicis eius cum puluere aloepatici ⁊ succo allei et paꝝ mellis inde vngendo morpheam. Et radix hui⁹ herbe est rubea sicut appellatur. et habꝫ virtutem ꝓuocandi vrinam. ⁊ quando bibitur succ⁹ radicis cū mellicrato cōfert ictericie sciatice ⁊ paralisi et facit mingere vrinam multum grossam. et fortassis facit mingere sanguinem ideo valet miscere masticē. Serapio capitulo eodem.

Solatrum nachtschat

Solatrũ est siccũ in scdo. et sunt quatuor species. vna eaꝝ comeditur alie vero nõ. et illa que comeditur est domestica. et est herba non magna habens ramulos plurimos. et folia eius nigra similia folijs baselico-nis. et habet semen rotundum cuius color est viridis et niger. sed quando maturatur fit rubeum. et quando frangitur inuenitur in eo humiditas multa ⁊ granula sunt semia ei⁹. et sapor ei⁹ est stiptic⁹ ⁊ ē ꝯpositũ ex ỽtutib⁹ cõpositis vult inuere serapio q2 in eo sunt

due substancie scz terrea ⁊ aquosa. Et quando fit em plastrum ex folijs solatri ⁊ lappacio acuto cum aceto ⁊ sale factum resoluit apostemata ⁊ curat scabiem vlcerosam ⁊ pruritũ eius. Et idem valz inflatõni stomachi. et succus solatri vz doloribus capitis ex causa calida ab extra applicando. Et succus eius misceatur cum cerusa ⁊ litargiro et oleo rosaꝝ ⁊ parũ aceti confert erisipile ⁊ alijs apostematibus multũ ignitis Et quando idem miscetur cum pane valet scabiei vlcerose. et quando fit nastale vel pessarium cũ succo solatri ⁊ plantaginis ⁊ puluere boliarmeni confert cursui humiditatum matricis. et cum succo solatri ⁊ succo scolopendrie cum zucro fit siropus cum clarificacione cui addendo reubarbaꝝ ⁊ maxime cõfert opilatõni splenis ⁊ epatis. Vel q melius est. R. succi solatri. ℥. iij. reubar. ʒ. j. spice. ℈. ſ. zucri ℥. ſ. terẽda terã ꝛ ⁊ tepide administret. et cõtra calida apostemata stomachi vel epatis vl intestinoꝝ confert succus solatri cum aqua ordei ⁊ multũ approbat. Idem valet contra calefactõnem epatis pecia panni intincta in succo eius sepe applicata regioni epatis prodest. Idem fiat cõtra colicam ⁊ podogram. vel ipsa herba trita cum oleo vel aqua rosarum desuper ponatur Contra calida apostemata in principio confert solatrum cum aceto contritum ꝑ repercussione. ⁊ solatrum raro ꝑ alimento sumitur. sed vt medicina gracia infrigidacionis. Pandecta. Serapio ⁊c.

Spinachia spenatkraut

Spinachia ē frigida et humida in fine primi gradus Lenire habet ventrem ꝛ cōfert dolori pectoris ꝛ pulmonis et doloribꝫ qui fiunt a colera ꝛ sanguine. Et nutrimentū eoꝝ est melius nutrimento atriplicis. et ē operatio spinachie prope operatōnem atriplitis. et ī ipsis est virtus abstersiua lauatiua ꝛ vincūt coleram. et comeduntur in oleribꝫ uel bulliantur cū carnibꝫ recentibus. Conferunt eciam doloribus dorsi vicō sanguinis et est lenitiua ventris. et fortasse restringunt

stercus a iure eorũ ergo auferantur spinachie a iure suo et si comedant conferũt anhelitui ꝛ pectori ꝛ pulmoni calido. Item spinachia ingredit̃ optimũ genus olerum tempe cõstipatõnis vẽtris quod notãter põt sumi tempe estatis ꝛ fit isto modo. ℞. spinachie ꝛ bletes ꝛ atriplex et lactuce borago. que omnia bulliant̃ maxime in iure carnium recencium et multum conferunt ad predicta accidencia. Sed vbi est maior intẽtio infrigidatõnis ĩ corpe exuberãter calido possunt addi portulace. Et vbi ẽ maior intentio lubricatõnis precipue in corpe multũ constipato ex calore addat̃ mercurialis cũ vuispassulis. In hieme vero cõferunt olera facta ex nasturcio aquatico petrosilino ꝛ vrtica minori ꝛ feniculo ꝛ spinachia qꝺ omni tempe potest sumi. et nunquã expedit corpi tempato ꝙ herbe crude sumantur exeptis lactucis et portulacis et boragie tẽporibꝰ feruidis ad cõpescendũ sanguinis feruorem ꝛ estuationem in stomacho et epate. Et vsus frequens oleꝝ non cõfert vtꝫ per Auerroim quito colligꝫ omnia olera generant melancoliã. dempta lactuca et boragine.

Silermōtanū wilkōmel

Silermontanum.i.siselios calidū ⁊ siccū in fine secundi gradus s̄m Pandectā ⁊ Auicēnam. Virtutem habet incidendi et dissoluendi humores flecmaticos fiscosos ⁊ congelatos. et ꝓpter hoc aperit vias omnes ⁊ cannales opilatōnes ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua Et confert asmati et omnibꝫ egritudinibus flecmaticis. Et semen silerismontani ponitur in medicinis. Virtutem habet diureticam. Vinū decoctōis seminis eius cōfert cōtra stranguiriam et dissuriam et contra

opilatõnem splenis ꝛ epatis renū ꝛ vesice. Et puluis seminis sileos cū ficubꝫ siccis mixtus cõfert ad idem Fumigatio eciam facta cū herba sileris montani et abrotano menstrua ꝓuocat ꝛ valet cõtra strangviri am ꝛ dissuriam ipse herbe in vino cocte pectini empla strata stranguiriam soluit. Et vinū decoctõnis sileris montani et radicis yreos cõfert in asmate et epilẽcia Et Serapio autoritate Diascoridis. Virtus eius est calefactiua scꝫ radicis eius et seminis. Et quando su mitur vinum decoctõnis eius ꝓuocat vrinam. ꝛ coar tatõni anhelitus ꝯfert ꝛ suffocatõni matricis ꝛ in ꝓ uocando menstruum expellit fetū. et idem eciā ꝯfert tussi antique ꝛ debilitati digestionis et torsionibꝫ ven tris et debilitati epatis. et quādo sumit̄ ex semine ei us aut radici eius in vino et pipere ꝯseruat et defen dit hominem a frigore aeris. et propter hoc cõfert iti nerantibꝫ in hieme. et quando homines ꝛ alia anima lia de hac planta comedūt tempe coitus eoꝝ confert eis statim ad pregnandū Pandecta et Serapio. Aui cenna. Vinū decoctõnis radicis eius ꝛ seminis cõfert in dolorem dorsi. et aqua decoctõnis eius ꝛ rof valꝫ in soda idest dolore capitis.

Sinapis senff

Sinapis est ca.et sic.in quarto gradu.et eius duplex est species.vna est cuius semina exterius sunt subnigͣ interius vero alba. Alia cuius semina interiꝰ et exterius sunt alba.ꝛ habent vnam virtutem sed prima species est acutioꝛ scđa.Et est eligendū illud quod non est nimis siccum nec extenuatum ꝛ sit granum grossū et si frangitur est album.Virtus folioꝝ est vlceratiua propter hoc pungit multum quando teritur ꝛ misce-tur cum r..dice enule puluerisate ꝛ dimittatᷣ p horam

et confert sciatice vlcerose. Et quādo miscetur cū oleo lauri et inde linitur scabies vlcerosa sanat eam. et idē confert dolori splenis ꝛ aufert eciam mac'las vngui um. Et quando radix eius suppēdit collo pacientiū dolorem dentium ꝓest. Et habet eciam virtutem att heudi ꝛ ꝯsumendi supfluitates cerebri quādo mastica tur vel fiat gargarismus cū puluere eius et piretri ꝛ zi ciberis ana pondere cū melle rosaꝝ ꝛ aqua plantagi nis miscendo. Idem cōfert apostemati oris ꝛ in casu vuule. Et quādo fit ex semie sinapis et vitellio oui et paꝝ salis vngentū valet ad scrofulas. Et puluis ei⁹ mixtus cum zincibere naribꝫ appositus causat sternu tatōnem et valet in epilencia et litargia qz excitat eos talia pacientes. Eciam quādo fit emplastꝝ ex eo ꝛ se- mine rute ꝛ eius oleo cōfert in litargia capiti applicā do pilis prius abrasis. Et semen sinapis cū succo ab- rotani mixtus valet ad alopiciam et ad dolores anti quos scȝ splenis ꝛ sciatice passionis quia trahit ma- teriam ad exteriora et cōsumit eam. Et quando misce tur eius semen cū cerusa et melle ꝛ aqua dissolutionis furfuris tritici mūdificat faciei maculas. Et semē ei⁹ coctum cū aceto valet ad scabiem vlceratam. et aqua decoctōnis eius valet febribꝫ pioticis siue interpella tis. Pandecta. Auicenna.

Squinātum kameelgrasz

Squinātū dicitur palea cameloꝝ quia cameli eā herbā comedūt calidū ꝛ siccū in scđo Pādecta ꝛ Auic. Jn arabia repit̃. Eligendū est subalbidū. et quod duꝝ existit circa stiptitē abiciat̃. Uirtutem habz purgādi flecma ꝑncipalit̃ nō qꝺ ꝑ se ponit̃ sed cū purgātibꝰ flecma vt polipodio esula ꝛc̃. Jn ipso est stipticitas q̄ re confert in fluxu sanguinis intestinoꝝ et renum. Et quando bibitur vinum decoctōns eiꝰ cū polipodio ꝛ succo fumiterre cū zucro miscēdo cōfert i ydropisi

de frigida causa .et vinũ decoctonis eius cum pipere valet in spasmo ⁊ dolore lacertoꝝ· Confert eciam in dolore matricis vicio ei⁹ nimie lubricatõnis fiat ex ipso et plantagine et bursapastoris cum vino eukaci sma. Et squinantũ est herba similis cipero et repitur ĩ pratis. Et fortassis ex eo tota terra vbi nascit͛ ⁊ quãdo desiccatur fit album. Et quod ex ipso administrat͛ sunt folia flores et radices. Auicẽna dicit ꝙ squinantũ est duaꝝ specieꝝ. vna earũ est que non habet fructũ nigrũ sed apparet vt cauda equina. Aliud est arabicum et est boni odoris ⁊ est maioris efficacie Squinã tum in vino decoctum cũ arthimesia et cathaplasmatum pudendis menstrua educit stranguiriam ⁊ dissuri am soluit. Et ꝓuocat vrinam vinum decoctõnis ei⁹ ⁊ seminis feniculi. et in radice eius est stipticitas. pro pter hanc stipticitatem administratur in fluxu sanguinis Serapio. Flos eius est pauce stipticitatis calefa ctiuus mollificatiuus frangens lapidem. aperitiuus orificioꝝ venaꝝ. ꝓuocatiu⁹ vrine et menstruoꝝ ⁊ resoluit inflationes. Et confert sputo sanguinis et dolori stomachi. Et oleum squinanti ꝓdest in pruritu. Auicẽna. squinantũ est stipticũ. ꝗpropter cõfert eius flos fluxui sanguinis vndecunqꝫ fit. Pandecta.

Serpentaria noterivurcz

Serpentaria.i.draguntea maior calida et sicca. Herba est cuius radix usui medicine.excessus eius non determinatur ab autoribus Platearius.sed pandecta auctoritate serapionis.c.de luff.i. draguntee dicit q̄ dragúntea est maior z minor. Maior ē que vocatur serpentaria quia habet vestigia in modū serpentis. vel quia venenum serpentis fugat. Sed minor est illa que vocatur aaron.et est illa que habet folia plana. Pandecta eciam auctoritate Galiem.vj.simplicium

capitulo de serpentaria. substantia radicis eius subtilior est substancia radicis aaron et in sapore ei⁹ ē acuitas ⁊ amaritudo et stipticitas pauca. et est cali. ⁊ sic. ī primo. Uirtutem habet dissoluendi ⁊ mundificandi. ⁊ succus eius mixtus cum aqua rož ⁊ cum paꝝ ceruse ⁊ in sole temperetur ⁊ inde facies pungatur ipsam enim claram reddit et pannum ei⁹ deponit. Et post fistule puluis radicis eius cōficiatur cū sapone et fistule īponatur foramen eius dilatat intantum q᷒ os fractū seu putrefactum extrahi possit. Item cōfert eciam ad cancrum isto modo. ℞. pulueris serpentarie duas ꝑtes et terciam partem calcis viue misceātur cum parū vini vel aceti in modū paste in testa sup carbone exiccetur et puluis inde factus cancro supponatur. cancrum corrodit mundificat et curat. Ad apostema maturandum ⁊ rumpendū ⁊ ad menstrua ꝓuocandū folia viridia cū oleo cocta cathaplasment̄ sup apostēata et suppositorium inde factum ꝓuocat menstrua. Serpentina habet quid aliquid simile aaron tam in folijs q̄ in radice sed acrius est eo ⁊ amari⁹ ideo magis calefactiuum. et radix eius expurgat viscera omnia grossos humores ⁊ fiscosos subtiliat. idō vinum decoctōnis ei⁹ ⁊ scolopēdrie mūdificat ⁊ aperit opilatōnes splenis ⁊ epatis ⁊ renum q: subtiliat humores grossos Pādecta. Sed albertus de virtutib⁹ herbaꝝ dicit. serpentaria cū trifolio inhumata generat serpentes rubeos ⁊ virides d quib⁹ si fiat puluis ⁊ ponat̄ in lampade ardente videbitur copia serpentum.

Satirion stendelwurcz

Satirion.i.testiculus vulpis est calidus et humidus in primo.habet folia similia folijs lilijalbi et eciam i floribꝫ conuenit et quod de ipsa administratur est radix que dulcis est.et in humiditate eius est inflati ͻ superflua gracia cuius incitat ad libidinem Et vinū decoctionis radicis eius incitat ad libidinem .et radix eius elixata cum carnibus recentibus vel assata magisconuenit ad carnis libidinem.et Diascorides dicit capi.orchis..j.satirion ꝙ si vir comedat maiorem

partem radicis satirionis generat masculos. et si minorem partem generat feminam. Et mulieres parciū ytalie dant eam radicem tritam cum lacte caprino ad incitandū libidinem. Virtus eciam radicis eius ē que resoluit apostemata inflata quādo ponitur sup ea decoctio radicis cū oleo. Et eius succus cū melle rosaꝝ mundificat vlcera sordida et apostemata fraudulenta putrida curat et erisipilam que est defedatio cutis vicio sanguinis colerici. et in ipsa est stipticitas ideo retinet paꝝ ventrem quādo bibitur p̄cipue. alia eius species que simili modo apparꝫ. sed illa species habꝫ florem purpureum. et illa species trita cum sale aperit emoroidas. Et quando administratur sicca ꝓhibꝫ dilatatōnem vlcerum et abscindit putredinem eorū et curat vlcera fraudulenta que sunt in ore. Sꝫ est alia species satirionis que vocatur palma cristi cuius folia sunt similia folijs prime speciei satirionis sed sunt graciliora cū nigris maculis que venenis resistit quā si quis penes se habuerit a maleficijs et venenis securus erit Pandecta. Et illa species est calida et sicca ī scdo et est ei ꝓprietas mūdificandi cutem et cōfert mēbris neruosis. Pandecta a[uc]toritate Auiceñ.

Scicadoscitri. mottēkrut

Scicadoscitrinū ē absintheū marinū calefacit in scđo gradu ⁊ desiccat in tercō habēs minutū semen sīle se-mīe herbe que dicitur abrotani.⁊ ē plēa semine ⁊ habz folia stricta ⁊ nō est ita amara sicut absintheum.⁊ hz odorem grauem.⁊ nō est tante stipticitatis sicut ab-sintheum sed virtus ei⁹ est diuersa a virtute absinthei Nam est mala stomacho et occidit vermes in ventre plusq̄ absintheum quādo apponitur extra et qñ reci pitur ab intra.Et quando sumit̄ cum melle interficit

vermes et expellit eos cum laxatōne leni. Et quando coquitur cū lentibus ⁊ bibitur facit idem. Virtus eciam sicados citrini est insisima resolutiua ventositatum. Et eius cinis cū oleo eius vł oleo amigdali o li nitus cōfert alopicie. et eius oleum facit nasci barbā que tardat. et decoctō eius cū aceto pħibꝫ herpestio meum et carcūculos. Item ad obtalmiā valet vapor decoctōnis eius in aqua ros. et resoluit eam. Cōfert difficultati anhelitus vinum decoctōnis eius. Item decoctō eius ⁊ absinthei in aqua ⁊ exbibeatur cū parum mellis extrahit vermes et ascarides et interficit eas. Et vinum decoctōnis eius cū arthimesia ⁊ semine petrosilini ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua. Et eius oleum cōfert frigori rigoris febrilis pulsum manuum et pedum ante horam rigoris inde vngendo Idē oleū cōfert puncture scorpionis aut alioꝝ aīaliū venenosoꝝ. Item vinum decoctōis eius et draganti spiritualia calefacit mēbra miscēdo cū parū zucri propter eius amaritudinem. Idem valet cōtra stranguiriā et dissuriam ⁊ ad opilatōnē splenis ⁊ epatis addendo scolopendriam. Item cū infirmus surgit ab infirmitate ad nervoꝝ cōfortatōnem valet aqua decoctōnis eius ⁊ lauendule.

Scicadosarabicum von arabien

Scicadosarabicum est calidum et siccum i tercio gradu. Pādecta. Sz ḱm Jo. mesue. ca. de scicadosarabico ē cali. in ṕmo ⁊ sic. in scđo. et est cōpositū ex ptibꝫ terreis frigidis dantibꝫ ei stipticitatem paucā ⁊ ex ptibꝫ igneis subtilibꝫ a quibꝫ insunt ei acuitas ⁊ amaritudo. sed acuitas plꝰ est sua amaritudie. ⁊ amaritudo plꝰ ē stipticitate ipiꝰ ꝑpt̄ qꝫ ē subtiliatiuū resolutiuū

aperitiuum opilatõnum abstersiuum et resolutiuũ na ture et est preseruatiuum ꝓhibens a putrefactione . et est ex parte stipticitatis pauce ꝯfortatiuum cordis ⁊ cerebri ⁊ neruoꝝ et viscerum. Et ꝓhibendũ est haben tibꝫ coleram in stomacho. conturbat enim eam inducẽs sitim et vomitum et estuationẽ laboriosam. Et etiam colericis obest. Et est ex debiliter soluentibꝫ propter quod miscendũ est ei sal gemma aut mirabolani indi seu kebuli magnificant enim operatõnem eius. Et sci cados arabicum solutione educit melançoliam ⁊ fl- cma. mundificat cerebrum ⁊ neruos ⁊ men bra sensu um. et ꝓprie in egritudinibꝫ capitis. Effusio florũ sci- cados arabici scꝫ. ℥. ß. vel. ℥. j. in aqua casei cum vuis passulis additis mirabo lanis nigris vel kebulis ʒ. ij. ⁊ stet in fusione p noctem coletur ⁊ colature addatur diafenicõnis vel dia sene. ʒ. j. cassͤ fistule. ʒ. ij. misce ⁊ fiat haustus cõueniens ꝓ solutõe humoꝝ vt supra. et fomentatio facta ex eo et maiorana et spicaceltica cũ aqua decoctõnis eius. vel lotio capitis ꝯfert egritu dinibꝫ frigidis capitis Et oleum scicados arabici cõ fortat cerebꝝ et neruos et os calefacit ⁊ viuificat. et euaporatõ decoctõnis eius aperit opilatõnes nariũ. Et vinum decoctõnis eius ⁊ scolopendrie cũ squilla est medicina bona in opilatõne splenis. epatis ⁊ vi- sceꝝ et est sedatiuũ doloris lacertoꝝ ⁊ neruoꝝ ⁊ iũctu raꝝ ꝭm omẽs modũ administracõis Mesue Serapio.

Spargus spargen

Spargus calide et sicce cōplexionis. habet virtutē aperitiuam opilatōnum splenis et epatis et renum. ⁊ habet eciam virtutem abstersiuam . et ꝓprie semen eius et radix . Et quādo decoquitur radix eius et bibitꝰ decoctio ipsius cōfert stranguirie ⁊ ictericie ⁊ sciatice passionibꝫ in vino decoquendo. Et quādo ex decoctione eius cum vino addito piretro fit mixtio ⁊ inde abluatur os cōfert cōtra dolorē dencium. Et quādo elixatur vna elixatione seu ebulitione et comeditur

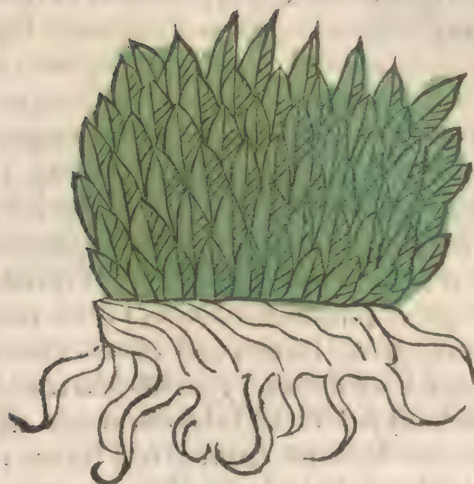
mollit ventrem et prouocat vrinam . et quando coqui tur in vino potest decoctio eius morsui animaliū vene nosorum. Et semen eius quādo bibitur facit operatōes radicis. et dicitur q elixatura eius occidit canes . et dicunt aliqui q quando cornua arietum sepeliuntur in terra nascuntur inde spargi . et proprietas eius est remouere dolorem lumborum qui fit a flecmate et vētositate . et eciam remouet dolorem colice passionis. quia mollificat ventrem . et si homo vtitur eo multum facit nauseam . Radix et semē spargi sunt diuretica modicum nutrimenti habentes et non bene digeruntur Est eciam abstersiue virtutis non tamē calefacit manifeste neq infrigidat ideo tam renum q epatis opilatiuus est magis semen et radices q herba Pandecta et Serapio. Et secundum platearium spargus est calidus et siccus in tercō et semen et radix vsui medicine competunt. et extremitates spargorum ante productōnem seminis cum carnibus elixate . vel cum sola aqua valent contra opilatōnem splenis et epatis et cōtra strangui riam et dissuriam. et similiter cōtra dolorē stomachi et intestinorum et contra yliacam passionem . Item vniuer saliter aqua decoctionis seminis eius valet ad predicta. Et semen eius per annū seruatur.

Sauina siebenbaum

Sauina calida et sicca in tercio gradu. solū folia me-dicine cōpetunt. Uinum decoctōnis eius valet cōtra dolorem stomachi et intestinoꝝ et yliace passionis et cōtra stranguiriam. Et sauina cocta cum semine aneti et folijs altee in vino et cathaplasmata super pectinem valet contra stranguiriam et dissuriam et et idem ꝓuocat vrinam sedando dolorem vesice. est enī sauina diaforetica ⁊ diuretica fomētatō ex ea fcta ex aq̄ decoctōis eius vel vino valꝫ cōtra predicta scꝫ

ꝓuocando vrinam et menstrua.et secūdinā educit de cocta in oleo.et contra tenasmon ex frigida causa decoctio in vino et aceto cū taxobarbato miscēdo ⁊ fiat eukacisma.i.sessio sup̱ talē dcoctōnem ⁊ multum valebit. Ponitur eciam saffina puluerisata cum sulphure ⁊ litargiro et succo lappacij acuti ⁊ par̄ auxugie porci et fiat inde vngentū cōtra scabiem vlcerosam seu saniosam. Vapor eciam decoctōnis sauine ⁊ bethonice in vino dcoquendo ꝓdest aduersus reuma frigidū p̱ nares sumendo Pandecta. Itē virtus eciam eius dissoluit ⁊ dispergit putredinem vlcerum putredorum malorum corrodencium antiquorum.et succus eius cum melle mixtus mūdificat vlcera melancolica sordida ⁊ aufert erisipilam.et propter causam sue subtilitatis ꝓuocat menstrua plus omi alia medicina. Et eius vsus nimius facit mingere sanguinem ⁊ interficit fetum viuentem ⁊ expellit mortuum. Serapio. ⁊ folia eius contusa cū aceto ꝓhibet dilatatōnem vlcerum corrodencium et sedat apostemata corrosiua Et aqua dcoctionis eius cum cerusa aufert liuorem cutis ⁊ aufert escaram factam ex igne.

Semperuiua hauswurcz

Sempuiua est herba sic dicta qr semp viridis frigida est in tercō gradu cū siccitate pauca Et viridis ē multe efficatie ⁊ in medicinis nō ponitur exiccata Virtutem habet infrigidandi et alterādi cathaplasmata cū aceto vel agresta mixta sup mēbra multū calefacta ⁊ ⁊ apostemata calida qr extinguit calorē extraneum ⁊ ⁊ sedat dolorem factum ex causa calida cuiuslibz mēbri in pricipio applicādo gracia repcussionis materiei licet postmodū absit inspissando materiā. Contra

combustionem aque vel ignis fiat vngētum ex succo eius et oleo ros. et pa᷑ cere sed non debet poni in primis tribus diebus sed calida ponantur vt fumositatis fiat euaporatio. vnde prius inungamus sapone et similibus. post tercium vero diem inungimus vngēto vt supra ad liniendū. Item succus semperuiue vel eius aqua cōfert fluxui sanguinis narium vngendo frōtem timpora et guttur et epar miscendo pa᷑ sandali rubei. Et experimento habetur ꝙ multum valꝫ notāter fluxui narium ꝓuenienti ex ebulitōne sanguinis in iuuenibꝰ ex epate calefacto. Et sunt due species scilicet maior que vt plurimum nascitur ī locis edificatis ex lateribꝰ. Quidam faciunt eam nasci in domibus suis super tectū Sed minor scꝫ vermicularis nascitur ī muris ⁊ in locis petrosis ⁊ substancia eius est aquosa et sapor eius stipticus. Confert eciā succus eius erisipile et apostematibꝰ multum calidis que dilatantur in corpore. Item sempervíua cocta cū radice plantaginis posita supra podogram confert ⁊ sedat dolorē eius. Item succus cum aceto confert in plaga sancti anthonij. Serapio.

Squilla wildczwibel

Squilla ē calida et sicca in tercio gradu et dicit̄ cepe muris quia mures interficit. Est enim ɔposita ex igneis partibꝫ in sup̄ficie dantibꝫ ei acuitatis vehemenciā et ex p̄tibꝫ terreis adustis dātibꝫ ei amaritudinē ⁊ ex partibꝫ aereis dantibus ei de dulcedine aliquid. Est enim incisiua ⁊ vlceratiua adustiua resolutiua materierum. attractiua ad exteriora. subtiliatiua parcium grossaꝝ ⁊ viscosaꝝ a putredie ɔseruatiua. ⁊ rectificat̄ cū assatōne. et p̄parat̄ cū aceto vt materias grossas et

adherentes submersas facile poterit expellere. et me
lius est q cepa squille assetur vel coquat et postea ad
ministretur ⁊ sic minuetur fortitudo ⁊ acuitas sue v-
tutis ⁊ assata habet multa ⁊ maxima iuuamenta Et
assatur inter prunas vel inuoluat pasta vel luto i fur
no donec coquatur. deinde extrahatur. et acetũ squil
liticum sic fit cepa squille scindatur in laminas et cũ
filo separatum affigantur ⁊ siccẽtur in vmbra xl. die
bus. postea sumatur quantitas vni9 manipuli ⁊ po-
natur in vase vitriato ⁊ piciatur desup acetum fortis
simum et ponatur in sole. xl. dieb. Et cũ aceto squil
litico fit ablutio oris et restringit gingiuas laxas et
cõfirmat dentes cõmotos ⁊ aufert putredinem oris. ⁊
elixatura squille pparata cũ melle in potu administra
ta fortificat traheam arteriam et clarificat vocem et
confert ad debilitatem stomachi et ad maliciam dige
stionis ⁊ opilatõnes eius et ad melancoliam ⁊ appo
plexiam et epilenciam ⁊ frangit lapidem vesice et cõ-
fert suffocatõni matricis ⁊ apostematib splenis ⁊ ad
sciaticã et meliorat colorem ⁊ acuit visum. et eius suc
cus piciatur ad aurem ⁊ cõfert grauitati auditus. Et
vniuersaliter valz omnib egritudinib corporis pter
q vlcerib intrinsecis. et 9fert in ydropisi ⁊ ictericie ⁊
stranguirie ⁊ palisi. Auicẽne. Pãdecta. Serapio.

Sambucus holder

Sambucus est calidus ꝛ siccus in tercio gradu. est quodam diureticum. i. aperitiuum ꝛ diaforeticum idest sudoris pronocatiuum. Folia sambuci humida non sicca quando cõtusa cũ aceto ꝛ sale ponuntur sup empitiginem. i. malam speciem scabiei et pannum faciei multum confert ꝛ resoluit omnem supfluitatẽ cutis. Idẽ aqua decoctionis eius cum cerusa. Et odor florũ sambuci inducit sodam. i. dolorem capitis illius qui sunt calide complexionis ꝛ si tales odorent nimium de eo

incurrunt fluxum sanguinis narium .et vinū decoctō nis eius et lauendule cōfert in catarro ꝛ hominibus habūdantibꝫ flecmate salso et senibꝫ frigide cōplexi onis.et confert doloribꝫ qui fiunt ex flecmate viscoso Folia vel flores sambuci et folia altee cū vino cocta et emplastrata ꝓdest.Et oleum floꝝ sambuci confert egritudinibꝫ frigidis in neruis.et odor eius licet cau set dolorem capitis verūtamen cum hoc resoluit sedā factam a flecmate qñ odoratur.et facit possidere ru bedinem in facie multitudo odoramenti ei⁹. Et folia ei⁹ quādo coquunt̄ cum alijs oleribus laxat flecma Similiter sumitates ramoꝝ elixe ꝛ comeste faciūt Ra dix vero eius ꝑ se vel cū radice ebuli in vino cocta et datur ydropicis miro modo cōfert.et quando coquit̄ in aqua cū arthimesia ꝛ fiat eukacisma in q̄ sedet mu lier laxat duriciem matricis et dilatat orificium eius ꝛ mundificat eam et secūdinam expellit. et est bonum cō bustioni ignis et morsui canis succus eius. Et succus eius denigrat capillos et cōglutinat vlcera cōcaua et fistulas.et ex succo eius et sepo ircino addito succo al tee ꝯfert podagre.et succus eius immissus auri sedat tin itum eius ꝛ occidit vermes in eis.Serapio .Aui cenna .Pandecta.

Salix weden

Salix est frigide 7 sicce cõplexionis i pmo gradu. Uirtus foliorũ 7 corticũ et fructus salicis et succi eius est stiptica Et quãdo bibunt folia eius cũ vino et pipere cõferũt celice passioni. Et quãdo sumit aqua decoctõnis eius phibet inpregnatõnẽ. Et aqua decoctõnis fructus eius cõfert sputo sanguinis qñ bibit. Et cortex eius similiter facit hoc. Et decoctio eius administrata sup pedes podagricorum confert eis multũ Idem mundificat furfures capitis lixiuum ind factũ

Et aqua seu humiditas repta intra corticem abster-
git oculum ⁊ aufert tenebrositatem eius. Item succ⁹
salicis glutinat vulnera recencia. et succus eius ꝯfert
fluxui sanguinis. Item cinis salicis scꝫ corticis ei⁹ est
exiccatiuus multum in omnibꝫ in quibꝫ medicus indi
get exiccatōne. Item succus eius cum aqua plantagi-
nis multum confert in dissinteria. et succus folioꝝ sa-
licis cum aceto remouet verucas ⁊ nodos et pustulas
in corpore genitas. Item succus eius ꝯfert in dolo-
re auris. et virtus fructus ⁊ folioꝝ eius est stiptica si-
ne punctione. et desiccat exiccatōne occulta. Et ex aq̄
decoctōnis folioꝝ salicis ⁊ corticū eius et plantagis
cum boloarmeno fit clistere illi qui egerit sanguinem
et succus eius mittitur in aures ex quibꝫ emittitur sa-
nies. et succus eius ꝯglutinat ⁊ consolidat vlcera ma
gna. et operatio in hys rebus est fortior quando bibi
tur cum vino stiptico nigro. et quando ex folijs recē-
tibus eius solis fit emplastꝝ cōfert fluxui sanguinis
vndecunqꝫ exeat. Et succus folioꝝ eius cū aqua endi
diuie cū parꝫ zucri albi. valet cōtra calorem febrilem ī
potu exhibitus Item aqua eius valet contra icterici
am ⁊ opilatōnem epatis Itē folia eius in cubili sper
sa febricitantes refrigerant. Auicenna. Serapio.

Saxifraga steinbrech

Saxifraga calida est et sicca in tercio. sic dicitur. qr saxum frangit. Virtutem habet diureticam z dissolutiuam. lapidem frangit in renibus z vesica. Valet eciam cōtra stranguiream z dissuriam z vicium lapidis. Vinum decoctōnis saxifrage et semis feniculi petrosilini milij solis ꝯfert multum talibus discrasijs iam dictis. Idem valet contra colicam et yliacam passiones Et puluis saxifrage in ouo sorbili exhibitus valz ad idem. Vel decꝰ sequēs potꝰ qui maioris ē efficacie

aduersus predictas discrasias. ℞.saxifrage scabiose catupucie an̄.m.j.flor͡ boraginis.violar͡ vuar͡ passu lar͡ an̄.ʒ.v.seminū̄ feniculi petrosilini apij milij solis et anisi liquiricie an̄.ʒ.ij.omnia contundant͛ ⁊ bulian tur in duabus lb.aque fontalis ad cōsumptōnem ter cie partis ⁊ colatum dulcoret͛ cum sufficiēti zucro al bo et fiat potus mane et sero sumendus pro qualibꝫ vice in quātitate medij ciphi tepide sumendo.q̊ potu cōsumpto sequens euformatū exbibeat͛ circa medium noctis.℞.benedicte laxatiue diafenicionis an̄. ʒ .ij. cassie extracte.ʒ.v.misce cū decoctione cōmuni et fiat haustus.postea sumat͛ electuariū ducis vl' diaciminū pro cōfortatiuis et sup intestina dolorosa vngat͛ vn gentum dialtee et miro modo conferre habet. Itē vi num decoctōnis saxifrage et florum tamarisci cōfert multum aduersus opilatōnem splenis ⁊ epatis . Itē vinum decoctōnis saxifrage et radicis feniculi et esu le necnon hermodattulli an̄.ʒ.ij.post coletur ⁊ de ta li colatura mixta cū par͡ zucri det͛ pacienti i mane sto macho ieiuno existente ⁊ confert aduersus ydropisim ex frigida causa :·

Scolopēdria hirczzunge

Scolopendria calida est in p̄mo et sicca in scđo gradu. Uirtutem habet incidendi ⁊ resoluendi duriciem splenis. Et scolopendria stipticitate cū amaritudie p̄ticipat. qua ꝓpter confert spleni bibita cum acetn Uel vinum decoctionis eius cōfert ad idem addito tamarisco de quo potetur quadraginta diebꝫ resoluit et extenuat splenem. Et hec herba crescit in muris et fontibus ī locis petrosis. ⁊ folia scolopendrie cum folijs altee in vino cocta et cathaplasmata super splenem

et confert debilitati eius. Et vinum decoctõnis sco-
lopendrie et petrosilini confert distillatõni vrine. Et
vinnm decoctõnis eius cũ menta confert singultui. et
vinum decoctõnis eius cum endiuia ꝓdest ycteritie.
et vinum decoctionis eius et saxifrage bibitũ frangit
lapidem vesice et renum. Et putant quidam ꝙ ipsa ꝓ
bibet impregnatõnem si suspenditur sola ad collum
mulieris Et oximel factum oximelle ꝛ aceto decoctõ
nis scolopendrie magnifice cõfert opilationi splenis
et ictericie ꝛ singultui. Et hec herba nascitur in muris
edificioꝝ et in petris. et non habet stipitem neqꝫ flo-
rem neqꝫ semen. et folia ei⁹ sunt sicut folia polipodij
et pars eius inferior est quasi rubea et pars superior
viridis. Et substãcia eius est subtilis. et virtus ei⁹ pri-
ma ē calida. et scda ṽtus ē q̃ incidit et resoluit. Et ter
cia virtus est que frangit lapidem et resoluit duriciē
splenis. Et ex puluere scolopendrie ꝛ puluere tamari
sci eiusdem ponderis scꝫ. ʒ. j. et cinamomi. ʒ. ß. et pul-
ueris sene. ℈. j. mutuo misceantur cũ duabꝫ vncis zu
cri albi in modũ tragee ꝛ vtaꝛ in cibis cõfert ad singu
la predicta. Auicenna. Serapio. Pandecta.

Scabiosa grintkraut

Scabiosa calida est et sicca in secundo gradu. Valz contra scabiem. Succus eius cũ sulphure z litargiro et oleo lauri fit vngentum cõtra scabiem. Et idẽ vngentum addito puluere abrotani cõfert alopicie. Et succus eius lumbricos necat et eo magis quãdo cum succo absinthei et paꝝ mellis miscetur et potui exhibeatur. Vel fiat cathaplasma sup ventrem ex folijs decoctõnis eius et abrotani z absinthei cum melle z aceto miscẽdo, et decoctõ tocius herbe i vino cõfert

ad emoroidas cōstringendas. Dicitur q sanctus vrbanus ad peticōnem cuiusdam sororis sue anhelantis super scabiose virtutes quoniā ipse vtebat cōtīue misit sibi sup peticione infrascriptos versus. Vrban⁹ pro se nescit p̄cium scabiose. Nam purgat pectus qd comprimit erga senectus. Lenit pulmonem purgat latez regionem. Apostema frangit si locū bibita tāgit. Tribus vncta foris antracē liberat horis. Ex illo habetur q scabiosa est herba magne virtutis. qz t cōfer pectoris vicio flecmatis ibidē peccātis et p̄cipue senib⁹ confert in pectore discrasiatis. Similiter e⁹ succ⁹ cū liquiricia lenit pulmonem et dolorem laterum sedat Et aqua decoctōnis eius et betonice cum parum zucri bibita apostēa dissoluit. Et simili̾ emplastrata scabiosa cū plantagine in aceto et aqua rosaz decocta sup antracem aut alia apostemata ignita applicata. liberat pacientem ad aliquas horas a tali discrasia. Item balneū decoctionis scabiose ⁊ taxibarbati sup tales herbas sedendo cōfert ad exitum ani ⁊ ad restringendū emorroidas Pādecta. Platearius.

Saluia felben

Saluia est calide z sicce cõplex onis. Succus saluie et succus herbe paralisis cum oleo castorij valet ad menbra neruosa et valet in paralisi vngẽdo loca et mẽbra paraliticata. Ad idem cõfert vinum decoctio nis saluie et rosismarini et herbe paralisis ꝓprie slus-selblonimẽ. et aqua saluie valet in tremore manuum Unde lauentur manus cum aqua saluie. Item succ⁹ saluie ꝯfert ad ꝯfortandũ gingiuas os inde abluẽdo cum parum mellis rosati miscendo. et saluia in cibis

comesta cōfortat stomachū Et vinū decoctioni sal
uie et petrosilini aperit viam vrinaꝝ. Item caput pur
gium factum ex succo saluie cui misceat̄ piretrū istud
maxime educit flecma de capite. Decoctio folioꝝ sal
uie et ramoꝝ eius et arthimesie quando bibit̄ ꝓuocat
vrinam et menstrua ⁊ expellit fetum Et succus saluie
confert morsui venenoso. Et succus saluie denigrat
capillos liniendo eos cū succo. et cōfert apostemati
bus. Et abscindit fluxum sanguinis. et mundificat vl-
cera fraudulenta. Et decoctio saluie in aqua cū parū
mellis rosaꝝ cū qua abluantur genitalia viroꝝ ⁊ mu
lieꝝ sedat ipsoꝝ mēbroꝝ pruritum. Virtus saluie ē di
uretica .i. aperitiua. mēstruis imperat. aborsum facit
et sanguinem ex vulneribꝫ fluentem stringit. sordida
vulnera purgat Vinum decoctōnis eius cōfert para
liticis ⁊ cathaplasmatum sup̱ partem paraliticatam
Et dicunt magi de saluia ꝙ ipsa putrefacta sub fimo
generat̄ auis quedam habens caudam serpentinam ⁊
albam de cuius cinere si ponat̄ in lampade apparꝫ ꝙ
domus sit plena serpentibus Pandecta. Idem dicit
albertus de virtutibꝫ berbaꝝ.

Spicanardi spicanarde

Spice tres sunt species. quedam est spicanardi q̄ etiā aromatica dicitur. et est calida in primo et sicca in secūdo gradu. Et alia est spica romana et dicit̄ celtica. Et est alia montana. hic intelligitur spicanardi. cuius substancia est composita ex tribus substācijs. vna earum est virtus stiptica et scd̄a est acuta non nimis. tercia declinat pax ad amaritudinem. Et vinū decoctōnis spice bibita vrinas mouet et mordicatōnē stomachi sanat. et fluxum ventris siccat et caput confortat

confert epati et ori stomachi.et virtus spicenardi est abstersiua autoritate serapionis.et cōfert epati et ori stomachi et quando bibitur et ponitur extra prouocat vrinam et desiccat humores q̄ adueniūt ad intestina et confert humoribꝫ qui cōgregant̄ in capite ⁊ pectore.et fortior specieꝝ spice in hoc est indica de qua nunc loquimur Et idem autoritate diascoridis.Uirtus spicenardi est calida et sicca et prouocat vrinam et ꝓpter hoc quando bibitur stringit ventrem.et quādo fit ex eo nastale siue pessarium cū mūmia et parū olei rosaꝝ stringit menstrua et desiccat humiditates que currunt ad collum matricis.et quando bibit̄ cū aqua frigida sedat sincopim et cōfert cordiace passioni et inflammatōnibꝫ epatis ⁊ ictericie et egritudinibꝫ renum.et quando decoquitur in aqua ⁊ sedet in ea mulier cōfert apostematibus calidis que fiunt in matrice et confert talis spica casui capilloꝝ et palpebraꝝ propter eius stipticitatem et facit ipos pilos nasci.et.cōfert medicinis oculorū scꝫ puluis spice cum puluere thucie misceatur in aqua ros̄ et fiat colirium .Cont̄ debilitatem cerebri applicetur spica naribꝫ.et contra sorditatem ex frigida causa valet oleum de spica. Et vinum decoctionis spice cōfert cōtra opilatōnē splenis et epatis.et oleum de spica optimum est paraliticis et arteticis .Auicenna .Serapio

Spicaceltica romi z spica

Spicaceltica est spica romana q̄ nascit̄ i siria. ⁊ ē cali de et sicce ɔplexiōis. et ē planta hñs folia lōga c⁹. co lor vergit ad rubedinem. Et flos est citrinus. et meli or ex ea est recens boni odoris multarum radicū non facile frangibilis. et quod de ipsa administratur est radix eius et stipites et flores. quia in eis est b ōitas odoris. Et ipsa euellitur cum radicib⁹ et fiunt ex ea fasciculi plene manus. Et vinum decoctionis eius prouocat vrinam. et multum confert stomacho

quando bibitur cũ decoctione ab̃sinthei. et aqua d̃co
ctionis eius cõfert apostematibꝰ calidis epatis ⁊ icte
ricie ⁊ inflãmatõni stomachi. Et quãdo bibit̃ cũ vino
confert apostematibꝰ splenis et dolori ventris et vesi
ce et renum. Et acetum decoctõnis eius cõfert morsi-
bus venenosoꝝ animalium. Et ꝓprietas eius est ꝙ re
tinet menstrua sup̱flua quãdo sumitur in potu Et fm
diascoridem eius virtus est diuretica ⁊ ꝓdest iecoris
tumori. ⁊ ictericis cõfert aqua decoctõnis eius et ab
sinthei. Et spleni vesice et renibus medet̃. Sed ⁊ mor
sibus venenatis cũ vino data opitulatur. Et spicacel-
tica ingredit̃ in cõfectõnibꝰ vngentoꝝ calidoꝝ. et om
nes species spice cũ bibũtur cũ vino cõferũt spleni. et
omnes spice prouocant vrinam. et ꝓhibẽt omia apo
stemata matricis sedendo in decoctõe eaꝝ. et cõferũt
doloribꝰ renum et ꝓhibent cursum materieꝝ ad itesti
na. et habent proprietatem in retinendo fluxum sup̱-
fluum matricis. et spicaceltica est calidior spicamõta-
na. et est in virtute similis spicemontane nisi quia ꝓ
uocat plus vrinam et cõfert magis stomacho. Sera-
pio. Pandecta.

Serpillum quendel

Serpillum calefacit et desiccat in tercio gradu. Et dicitur serpillũ qꝛ serpit sup terram. Et est serpillum domesticũ et aliud silvestre. Domesticũ ramos diffun- dit sup terram. silvestre in longum crescit. Serpillum provocat menstrua ⁊ vrinam quãdo sumitur in potu. Et idem confert torsionibꝫ ventris et attritõnibꝫ mu sculoꝝ et apostematibꝫ epatis calidis. et est bonũ con tra nocumentum venenoꝝ quãdo bibitur. Et fit em- plastrũ supra morsum aĩaliũ venenosoꝝ. ⁊ qñ serpillũ

coquitur cum aceto et par olei ros. et pícitur sup caput sedat sodam idest dolorē capitis. et est cōueniēs proprie litargie ⁊ frenesi. Et quādo sumitur acetum decoctōnis ei⁹ in potu sedat vomitum sanguinis Et vinum decoctōnis eius in potu exbibitum cōfert cōtra sincopim et cōtra distillatōnem vrine scʒ contra stranguiriam et dissuriam. et cōfert lapidi renum et vesice. Et emplastrum ex eo cum aceto factum valet contra puncturam apum. et aperit opilatōnes viarū vrine. et de eo bibitum tumorem epatis cōpescit. Itē cinoptoicis mederi dicit̄ acetum decoctōnis eius datum. Pandecta. Et Auicenna dicit. quādo pecudes d̄ serpillo pascuntur facit emulgere sanguinem. Et decoctio serpilli cū radice yreos cum zucro penidij dulcorata extrahit humiditates viscosas a pectore et pulmone. et confert conturbatōni stomachi et nausee et prouocat menstrua et vrinam fortiter. quia virtus eius est subtiliatiua et resolutiua ⁊ aperitiua qꝛ aperit opilatōnes narium. Et folia et flores medicine cōpetunt que in olla calefacta in sacculo posita et capiti exbibito valet cōtra frigidū reuma. Et vinum d̄cocti onis eius cum succo liquiricie valet cōtra tussim. Et vinum decoctōis ei⁹ cū aniso vʒ cōtra dolorē stōachi ex vētositate. Plateari⁹. Pādecta. Serapio.

Taxusbarbat⁹ himelpra̅t

Taxusbarbatus est frigide et sicce complexionis. Et duo sunt eius genera scз masculus et femina. Una est masculus et est alba. et alia femina et est nigra. Masculus au̅t habet folia oblonga ⁊ angusta et hastam tenuem et semen tenue. Femina vero habet folia cauliculo similia. sed asperiora et latiora et hastam longam vnius cubiti albam et asperam flores viri des et albos et semen nigrum. Radix est dura grossitudinem pollicis habens et nascitur in campis.

Item radices omnis generis sunt stiptice fluxum ventris cum vino stringit. Elixatura earum bibita cōquassationes et dolores laterum tollit. tussim mitigat vinum decoctionis eius cū succo liquiricie miscendo. Et dolorem dencium cōpescit succus eius cum piretro os inde abluendo vel gargarisando. et folia eius cocta in aqua et cathaplasmata super duricies et tumores oculorum cōferūt. Et maligna vulnera succus eius melle et vino mixtus ad sanitatem perducit. Aceto vero mixto vulneribus recentibus singulare presidium est. Et succus taxibarbati punctum scorpionis mitigat. et folia cōtrita cum aceto combustioni opitulantur. Radix fluxibiles passiones iuuat. Quidā gargarisant radicis decoctōnem cū aceto et piretro addito ad dēcium dolorem. Folia vero diaforetice sunt virtutis cū decoquātur cū calamento in vino et cathaplasmentur super stomachum. Decoctio eciam florum taxibarbati capillos purificat. Fomentatio eciam facta ex vino decoctionis eius valet cōtra emorroidas fluentes. Ad idē valet si anus ex vino decoctionis eius tergatur post assellatōz Valet eciam ad tenasmonem eukacisma ex aqua decoctionis eius et arthimisie Pandecta. Platearius etc.

Tormentilla tormentill

Tormentilla est herba similis pentaffilomi.nisi quia habet septem folia vtraqꝫ pilosa .Cuius radix rubea et tortuosa similis galange sed nõ habet acumẽ; flos eius rubeus.Et ipsa iudicatur frigida et sicca in ter‑cio.et habet virtutem cõsoliãdi et confortandi cõceptum.Puluis eius cum puluere yreos sup vulnera spersa cõsolidat ea.Et vinũ decoctõnis radicis tormẽtille et spice bibitũ multũ facit ad cõceptõnẽ.Et similiter fomẽtatio facta ex folijs tourmẽtille 7 mẽlisse

et tanbarbati in vino ad sex vel ad septem dies desup sedendo notanter post purgatõnem cõfert ad cõceptõnem. Et valet ad furiam et dissuriam cũ vino decoctõnis eius. Ad ꝯstringendum menstrua fiat fomẽtum ex aqua pluuiali decoctionis pulueris eius. Vel ex duabꝫ partibꝫ tormentille et vna parte spice cum melle miscendo et sup ventrem vngat̃ iuuat ad conceptionem. Et puluis tormẽtille et lunature cornu ceruini cum parum zucrialbi in modum tragee in vio datus multum confert ad conceptionem. Item puluis tormentille cũ albumine ouis coquatur sup tegulam et detur pacienti cõfert cõtra vomitum ex debilitate stomachi. Et tormentilla valet contra tenebrositatẽ oculoꝝ coquatur in vino et cũ thucia in lapide calminari trita et colatum exhibeatur. Idem valet ad lipotomiam et in obtalmia et rubore oculoꝝ. et aqua tormentille valet ad idem. Item puluis eius valꝫ ad cãcrum ⁊ contra venenum animale aut pestilenciale ab intra sumptus cum aqua acetose Pandecta.

viola. veiel

Viola frigida est et humida in primo gradu. De flo-
ribꝫ violaꝝ fit siropus et zucrum violaꝝ et oleum vi-
olaꝝ. Et siropus violaꝝ fit sic. flores violaꝝ coquan
tur in aqua et ex colatura et zucro fit siropus. vel ex
succo florum violaꝝ et zucro fit siropus violaꝝ. Vl
flores violaꝝ dimittantur in aqua tepida per noctē
ex cuius colatura ⁊ zucro fit siropus violarum. Sed
ex violaꝝ succo ⁊ zucro melior fit siropus. Et oleum
violaꝝ fit per decoctionem floꝝ violaꝝ in oleo oliue

et eius colatura dicitur oleum violarum. Et iunctio olei violarum exterius facta sup epar cofert contra calefactonem epatis. Unctio eciam facta super tempora et frontem dolorem capitis ex calore factum remouet et somnum inducit. Siropus ergo violarum virtutem habet leniendi infrigidandi humectandi. ideo valet i febribus acutis notanter in terciana cotinua seu interpellata. et zucrum violarum fit eo modo quo fit zucrum rosarum vtputa succus violarum misceatur cum zucroalbo Uel folia florum violarum minutum inscisa cum zucroalbo mixta et soli presetent in vitro albo per dies. xl. dies p ipsius fermentatione. Item viole cotrite siue ipa herba applicata sup calidu apostea confert in principio Fomentato eciam facta ex dcoctione ipsius herbe violarie et sup pedes et frontem applicata somnum inducit in acutis febribus Flores vel folia violarum comesta cum boragine et lactuca cu carnibus recentibus elixata cofligunt in afflictone febrili. Decoctio ecia violarum bona e scabiei loco scabioso applicata Et odor florum violarum vel succus earum fronti illinitus sedat sodam siue dolorem capitis ex causa calida. Et decoctio earum cum zucro penidij confert tussi calide et linit pectus et ofert in pleuresi et pipulmonia. Et idem valet inflationi stomachi. et siropus violarum cofert dolori renum et prouocat vrina et soluendo educit colera. Auice. Platearius. Serapio

virgapastoris karten

Virgapastoris eius virtus infrigidat ꝛ desiccat ĩ principio tercij gradus. Et radix eius desiccat in secũdo gradu. Et sunt due species scilicz masculus et femina Succus eiꝰ mixtus cum litargiro curat scissuras ani et fistulas ꝛ emorroidas interiores. Et vermes que in capite huius plante inueniuntur in curio ligati et collo suspensi dicuntur febrem quartanam penitꝰ curare. Et virgapastoris habet virtutem repcuciendi ꝛ incarnandi. et confert inflammatõni oris stomachi

quando scz apponitur extra cõtrita cu aqua rosarũ Et idem confert apostemati quod erisiplia appellat̃ et apostematib9 antiquis.et idem repercutit ꝛ ꝓhibz humores qui fluunt ad mẽbra. Et est ex melioribus medicinis erisipile quando dilatatur et quando extẽ ditur ambulans de mẽbro ad membrum.et confert ul ceribus alijs ad que fluunt humores. Et succus eius conglutinat vulnera recencia cum suo sanguine. Et confert ulcerib9 auris.et si est in ea sanies desiccat eã Et abscindit fluxum menstruoꝝ immoderatum fomẽ tatio facta ex virgapastoris ꝛ arnoglossa cõtusis et matrici applicatis. Et decoctio eius cum b oloarme‑ no in potu data curat ulceratõnem intestinoꝝ ꝛ spu tum sanguinis Et sistit fluxum humoꝝ undecũqz flu‑ unt cum succo plantaginis miscẽdo. Idem cõfert flu xui sanguinis antiquo vicio colere. Et decoctio eius cum vino ↄfert distillationi urine quia ꝓuocat urinã prouocatõne forti. Et quando idem bibitur in febri bus pioticis ante accessionem potissimi p horam con fert multũ Idẽ valz in morsib9 venenosis. Et succus eius cõfert in fistula matricis. Pandecta. Serapio.

vrtica nessel

Urtica ⁊ semen eius sunt calida in pⁱcipio tercij ⁊ sic ca in secūdo. et semen ē minoris siccitatis. q̄ ipa her- ba. et virtus vrtice est vlceratiua attractiua resolutiā et in virtute adustiua. et in ipsa eciam est virtus aperi tiua ⁊ abstersiua fortis. Urtica cum raffano cocta ⁊ farina seminis lini disrumpit apostemata maturatō ni propinqua. et cinis cōbustionis eius cōfert in can- cro. et cinis talis cum sale mixtus prodest vlcerib⁹ q̄ acciodūt a morsura canū et vlcerib⁹ malignis ⁊ cācro

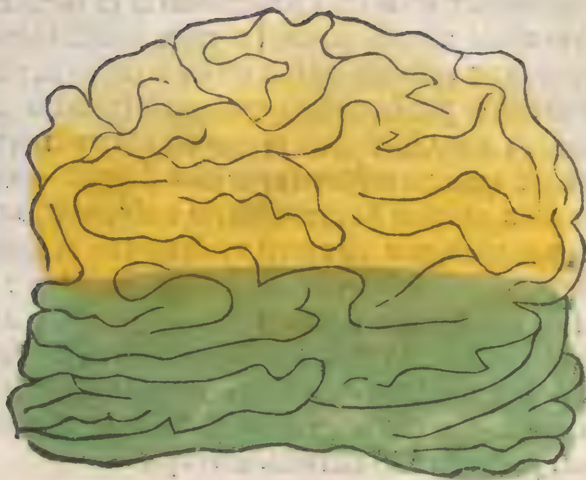
Et emplastrum ex ea ⁊ sale factum valz contricōni
neruoꝝ. et folia vrtice contrita abscindunt fluxū san
guinis narium. Et semen eius contritum et naribꝫ i-
flatum aperit opilatōnem colatorij fortiter. Quan-
do bibitur semē tritum cum aqua ordei mūdificat pe
ctus educendo humores grossos. Et semen eius ī vīo
coctum excitat coitum. Et puluis seminis vrtice ī ouo
sorbili sumptus valet ad idem. Aperit eciam orificiū
matricis vt matrix recipiat sperma. Et similiter si co
medatur cum cepis ⁊ ouis idem facit. Et quādo sup
ponitur cum mirra ꝓuocat menstrua ⁊ aperit matri
cem. Et similiter quando bibitur eius decoctio cū pa
rum mirre. vel folia vrtice cōtrita cū mirra et parum
vini in modū emplastri confert aperiēdo matricē quā
do ei applicatur soluendo educit flecma et humorem
crudum sua abstersione non cum virtute solutiua que
sit in ipsa vrtica. et oleum vrtice cōfert ad idem. ⁊ cō
fert eciam ad mēbra paraliticata vngendo ea. et sup
positoria facta ex melle ⁊ puluere vrtice soluūt. et vr
tica habet in se aliqd ventositatis ad luxuriam ꝓuo-
candam maxime si cum sapa bibit. i. vino dulci. Aui
cenna. Pandecta. Serapio.

valeriana baldrian

Ualeriana est calida in scdo gradu. sicca in fine eius Et virtus eius assimilatur virtuti spicenardi Et mlti valerianam nardũ agrestem appellant. et radix eius in medicina ponitur. Uirtutem habz diureticam. Di ascorides dicit. fu: i. valeriana feruentis est virtutis i-ictualis in prouocando vrinam Uinum decoctõnis eius cum semine feniculi z apij mltum prouocat vri-nam. Et eius elixatura mitigat lateris dolorem z in citat ad puocatõnem menstruoz Confert eciã cõtra

stranguiriam et dissuriam. Detur vinum decoctõnis eius addita radice petrosilini. Valeriana eciam cum vino cocta cũ apio et emplastrata pectini ꝓuocat vrinam. et vinum decoctionis eius confortat digestiuã et confert dolori stomachi ex frigida causa. et vinum decoctõnis valeriane ⁊ masticis et mente est maioris efficacie in cõfortando virtutem digestiuam ⁊ in pacificando dolorem stomachi. Contra viciũ pectoris ex frigida causa. Detur vinum decoctionis valeriãe et radicis yreos ⁊ liquiricie ⁊ draganti ⁊ multum valebit in scindendo et eradicando humorem crudum et viscosum ꝑ viam screatus Idẽ confert contra tussim siccam ex frigida causa. Et ad sup̲fluitatem matricis desiccandam fiat fomentum ex aqua decoctõnis valeriane et arthimesie Contra opilatõnẽ splenis ⁊ epatis ex frigida causa. Vinum decoctionis valeriane et floꝝ tamarisci in potu detur. Pandecta. Diascorides Auicenna.

vsnea miesz

Usnea est res nascens sup arborem quercus vl nucis vel sup lapides Et melius hor est quod repitur sup arborem nucum et quod est magis odorifer ꝛ albidioris coloris.et peius ea est que ad nigredinem ē tendens.sapor eius est stipticus tempate. et virt⁹ ei⁹ est que non infrigidat frigidate forti.ꝑ ꝓpe tepiditatem Et virt⁹ alia est q̄ resoluit ꝛ mollificat ꝛ ꝓprie illud qđ est sup arborē nucum. Et estimauerunt quidā q̄ ē calida in primo gradu et sicca in secūdo gradu .quod

Pandecta innuit in caplo de usnea autoritate Aui/
cenne.ubi dicit usneam cor cōfortare qd idē vult Aui
cenna de viribꝫ cordis.Et vinū decoctōnis eius ꝛ ar
thunesie cōfert doloribus matricis Et quando muli
eres sedent in decoctōne eius cōfert multum in dolo
re matricis.et idem facit fomentatio ex ea facta.Et d
coctio usnee ꝛ herbe paralisis ꝓrie slusselblommen
cum oleo de castorio vel lini multum cōfert in parali
si et artetica passionibꝫ.Et quando infunditur aliqt
diebus in vino.facit istud vinum dormire dormitōne
forti.Et quando infunditur in vino stiptico confert
stomacho et curat fluxum ventris ꝛ abscindit vomi/
tum ꝛ aromaticum est aperit opilationes et stringit
carnes mollificatas et linitur sup apostematas ꝛ lini
tur sup apostemata calida et sedat eorꝫ inflāmatiōꝫ
et resoluit duricies iuncturaꝝ. et vinum decoctionis
eius abstergit visum.Et confert tremori cordis ꝛ do/
lori epatis ꝛ confert dolori matricis ꝛ ꝓuocat men/
strua.Pandecta.Auicenna.Serapio.

Particula 2da de simplicibus Laxativis et aliis

Capitulū primū.

a Loepaticū calidū est ⁊ siccū in secundo gradu et fit ex succo cuiusdā herbe. que simili modo appellatur. Et sunt tria genera scȝ cicocitrinū epaticū ⁊ caballinū Optimū aloe dicitur citrinū ⁊ discernit̄ ex citrino colore seu rufo. et precipue cū frangitur apparet crocij coloris. Epaticū autē colori epatis assimilat̄. i. subnigrum ⁊ citrinū. et habet foramina ⁊ obscuram substā ciam. Caballinū autē nigrū est ⁊ amarissimū ⁊ feculentam habȝ substanciam ⁊ horribilē odorem. Aloe virtutem habȝ purgādi flecma ⁊ coleram ⁊ mūdificādi melancoliam. Habet eciam virtutem cōfortandi omnia membra neruosa. vnde valet cōtra supfluitatem humoꝝ frigidoꝝ in stomacho cōtentoꝝ quē confortat ⁊ ipsum caput a dolore preseruat qui ex grossa ventositate stomachi causat̄. Visum clarificat cum aqua rosarum miscēdo. opilatōnem splenis ⁊ epatis aperit menstrua prouocat. vlceratōnem virge cōsolidat ⁊ scabiem curat. Et valet cōtra ydropisim ex causa frigida. Detur aloe. ʒ. j. ⁊ masticis. ʒ. ß. cū succo absinthei in ebdomada bis in mane admistrādo. Item puluis eius cū melle datus lūbricos interficit. Platearius.

Cap̄. ij.

a Garicus calidus est in secundo. siccus in tercio. Et agaricus est fungus qui circa radicem abietis rcescit. ⁊ sunt due species. Aliud est masculinum. aliud femininum. Femininum est melius ⁊ habet formam rotūdam: et cum desiccatur fit albissimum. Masculinum habet formam oblongā ⁊ non est adeo albū. Et agaricus p̄ncipaliter purgat flecma secūdario melācoliā

Et valet cõtra quottidianã ex flecmate. Detur agaricus ĩ quantitate duarꝫ dragmarꝫ cũ. ℈. j. squinanti cũ decoctõne sene ꝛ radicis esule. ꝛ valet idem cõtra yliacam passionem. ꝛ ꝯtra dissuriam accipe saxifragã coctam in vino in quo dissolue agarici. ℥. ſ. ꝛ da pacienti. cõtra fistulã. ℞. agaricũ puluerisatũ cũ sale tartari ꝛ sale ꝯmũi mixtũ cũ melle ꝯficiat̃ ꝛ cũ tẽta inũcta mitte in fistulam ꝛ ossa fracta extrahit ꝛ malam carnem corrodit ꝛ fistulam sanat Et contra morpheam accipe sal cõmune vstum ꝛ agaricũ ꝛ tartarꝫ equaliter ꝛ scarificatõne facta suppõe puluerẽ ꝛ fortiter frica.

Capitulum. iij.

c Coloquintida calida in tercõ sicca in secũdo. Pomum est cuiꝰdam fruticis qḋ eciã cucurbita alexandrina appellat̃. et sola recepta mortifera est. Valet cõtra quartanam aqua decoctõnis coloquitide. ʒ. ſ. ꝛ. ℥. ſ. sene. cuius colatura dulcoret̃ cũ zucro et det̃ ante accessionis horam. et decoctio coloquĩtide in aceto cum quo abluatur os in modũ gargarismi valet cõtra dolorem denciũ. ꝛ puluis coloquĩtide cũ melle mixtus valet cõtra lumbricos. Et pueris fiat emplastrum ex coloquĩtida et succo absinthe. circa vmbilicum applicando. et ad menstrua prouocanda fiat fomentum decoctõnis interioris coloquĩtide cum arthimesia. et valet eciam cõtra duriciem splenis et epatis decoctio interioris coloquitide cum aqua scolopendrie ꝛ zucro miscendo.

Capitulum. iiij.

c Cassiafistula calida ꝛ humida tempate habꝫ virtutem mundificandi. leniendi. feruorem sanguĩs mirabilit̃ mitigãdi. colerã ꝯpurat a sãguĩe. vñ valꝫ ĩ acutis passionibꝫ vel febribꝫ et ante

purgatõnem ventrem mollificat ⁊ aptum purgatio-
ni facit. Et cassiafistula gargarisata cum melle rosa-
to apostemata faucium dissoluit.

Capitulum. v.

e Eforbium calidũ est ⁊ siccum in quarto gra
du. Gummi est eiusdem arboris in india qđ
in diebus canicularibus colligitur habz vir
tutem purgandi flecma ⁊ attrahendi. Valet eciam cõ
tra arteticam ⁊ podogram ⁊ datur in minima dosi cũ
boellio miscendo ⁊ parum gerepigri galieni precedẽ
te digestione cũ oximelle squillicito. Cõtra fistulã vz
euforbium ⁊ mastix puluerisata cum sapone miscendo
et õri fistule imponaẽ humiditatem cõsumit. ⁊ sternu
acio fit inde optima cum quo euacuaẽ materia a capi
te. Et precipue valet in litargia puluis naribꝫ infla-
tus. Cap̃. vj.

e Emblici sunt fructus crescentes vltra mare.
et mirabolom. citrini ⁊ kebuli ⁊c̃. Emblici
purgant flecma ⁊ melancoliam cũ decoctõ-
ne radicis esule minoris et sene. et puluis emblici cum
decoctõne taxibarbati miscendo valet cõtra emoroi
das super anum suppositum. Item puluis emblici cũ
puluere aloes in oleo distrẽperatus ⁊ inde inungatur
caput valet cõtra casum capillorum. Omnes mirabo
loni sunt frigidi ⁊ sicci in secundo gradu. et mirabo-
loni citrini purgant coleram. sed kebuli emblici bel-
lerici purgant flecma sed indi purgant melancoliam
Autores dicunt ꝙ omnes miraboloni purgant co-
leram sed quidam minus. Citrini pricipaliter coleram
secundario flecma. Kebuli principaliter flecma secun
dario coleram. Indi principaliter melancoliam secũ
dario coleram. Platearius.

Capitulū.vij .

Anna calida ē ⁊ hūida temꝑate. Est autem
m ros inuentus suꝑ quasdam herbas diureti
cas. qui cadit in quadā parte grecie ⁊ indie.
⁊ inuiscat᷑ circa herbas ⁊ colligit᷑ postea sicut mel ⁊ est
magne efficacie. Quidam sophisticant cū melle ⁊ zu
cro. quidam cū succo liquiricie. Pura autem manna
est subalbida et interius habet quasdā concauitates
Et nil dulcius est pura manna. sophisticata aūt dul-
cis est cū quodam acumine. Uirtutē habꝫ mundificā-
di sanguinē. vnde valet in acutis febribus cum cassia
fistula miscēdo.

Capitulū.viij.

Eubarbaꝝ est calidū ⁊ siccum in secundo ğ
r du dicit᷑ reubarbaꝝ quia in barbara regiōe
reperit᷑. vel in india vł transmarinis partibꝫ
Et est radix in pondere grauis nō perforata cū fran
gitur habens venulas interius distinctas hinc rufas
hic subpallidas ⁊ cū masticat᷑ tingit istō ē eligēdū. ꝯtra
riū vō n̄ eligēdū. virtutē hꝫ purgādi colerā pricipalit᷑
et confert cōtra calefactōnem epatis ⁊ splenis ex hu
moribꝫ calidis. Cōfert eciam cōtra tercianam simpli-
cem ⁊ duplicem isto modo. In aqua decoctōnis q̄tu
or seminū frigidoꝝ vt citrulli melonū ⁊c̄. resoluatur
cassiafistula ⁊ tamarindi ⁊ in colatura misceat᷑ reubar
bari puluerisati. ʒ. ij. ⁊ spice. ℈. ʃ. ⁊ sumat᷑ in māe. Idē
valet contra ictericiam cū aqua endiuie miscendo.

Cap̄.ix.

Cammonea est calide ⁊ sicce complexio-
s nis. Solutōne educit coleram cum forti-
tudine attrahendi eam a sanguine ⁊ a ve-
nis vehement᷑. Et dos᷑ eius ē a granis tribꝫ vsq3 ad. ℈

.ʒ.cui additur parum masticis propter claudere orifi-
cia venarum que scammonea se solo sumpta aperire
habet. Confert eciam admiscendo sibi medicinas cor-
diales stomaticales et epaticales. sicut sunt crocus ci
namomū et spica et de sandalo rubeo. Cap̄.x.

Sene calide et sicce est cōplexionis. et crescit
in transmarinis partibus. valet contra melā
colicas passiones et contra epilenciam et sin
copim et cōtra opilacōnē splenis et epatis. Confert
eciam aduersus febrem quartanam et ꝯtra fluxū emor
roidarum. Et siropus factus ex decoctōne sene et scolo
pendrie et boraginis cum zucro miscendo cōuenien-
ter conuenit ad predictas passiones Et dosis eius est
a.ʒ.ʒ.ad.ʒ.j.cū parum zinciberis miscendo.

Capitulū.xi.

Tamarindi solutōne educunt coleram et rep-
rimunt feruorem eius et mūdificant sanguinē
et cōferunt inflatōni epatis et stomachi. Est
medicina vera febris acute que indiget lenificatōne
Dosis eius est ab.ʒ.ʒ.ad.ʒ.j.cū succo feniculi vel suc
co endiuie vel apij vel sero caprino administrando.

Capitulum.xij.

Uerum calidum est humidū tempate citra
primum gradū. Uirtutem habet humectādi.
lubricandi et aliqualiter infrigidandi si fue
rit album vel trium decoctōnum. et virtutem habet le
nitiuam et abstersiuam et lauatiuam quia itestina red-
dit lubrica et lenit pectus et confert stomacho.

Tercia particula de speciebus aromaticis confortati
uis et alijs consimilibus confortatiuis.

Capitulum.xiij.

c Inamomũ calidũ est in secũdo gradu. siccũ in tercio. Eligitur enĩ per gustũ et discernitur bonum. Virtutem habz cõfortandi cerebrum ex aromaticitate. ↄsolidandi ex cõglutinositate. Valet contra debilitatem stomachi ex frigiditate. Detur puluis cinamomi cum puluere carui in cibis. Conpetenter eciam in salsamẽtis ponitur ad appetitum prouocandũ. Cinamomũ masticatũ reddit os aromaticũ Contra sincopim ꝛ cordiacã passionẽ detur puluis eius cũ puluere garioffiloꝝ in sorbili de ouis.

c Ardamomũ ca. ẽ ꝛ sic. in secundo. Semen est cuiusdã arboris. ꝛ sunt due species maius ꝛ minus. Maius dicitur domesticũ. minus dicitur siluatecũ. Maius est meli⁹. qꝛ magis aromaticũ ꝛ in colore subrufum. Virtutẽ habz confortandi ex aromaticitate dissoluendi ↄsumendi ex qualitatibꝫ suis. Valet cõtra cordiacam passionẽ ex frigida causa. fiat decoctõ eius in vino arõtico cũ paꝝ aque rosaꝝ miscendo detur pacienti. Ad digestionem cõfortandam ꝛ debilitatem stõchi puluis cinamomi cũ semie anisi detur ĩ cibis. Cõtra debilitatem cerebri ex reumate. Puluis eius cũ puluere cubebaꝝ naribꝫ inflatus confert. Cap̃. xv.

§Cap̃. xiiij.

c Rocus ca. et siccus est in pr̃io gradu. Cuius due sunt species scz ortensis qui in ortis reperitur ꝛ crocus orientalis qui in ptibꝫ oriẽtalibus repit̃. Virtutẽ hz cõfortãdi ex qualitatibꝫ suis ex arõticitate sua. Cõfert cõtra debilitatẽ stõchi ꝛ ↄtra sincopi. et vz cõtra yliacã strãguiriã ꝛ dissuriã passiones fiat decoctio croci in oleo ꝛ melle ꝛ loco dolenti cathaplasma fiat. Cap̃. xvj.

c Alamus aromaticus ca. est ꝛ siccus in s̃cdo

et alijs similibus confortatiuis.

gradu. Radix est cuiusdã fruticis et valde aromatica est. Virtutem habet cõfortandi et cõsumendi. Contra dolorẽ stomachi et intestinorum ex frigiditate et ventositate certum est remediũ. Puluis eius in quãtitate. ʒ. .ɟ. cum succo absinthei et parum vini miscẽdo detur pacienti ad digestionẽ cõfortandã. et si additur puluis cinamomi valebit eo melius. Idẽ valet ad cordiacam passionẽ.

Capitulum. xvij.

g Ariofoli calidi et sicci in tercio quidã dicũt in secũdo gradu. Habet aũt virtutem cõfortandi ex aromaticitate et virtutem dissoluẽdi et cõsumendi ex qualitat. bus. Valet ad digestionem cõfortandã. detur vinũ decoctõnis gariofilorum et masticis mire prodest. Cõfert eciã ad dolorẽ stomachi ex frigida causa vel ex ventositate detur vinũ decoctõnis eorum cum semine feniculi. Valet eciam cõtra suffocationem matricis. Puluis gariofilorum conficiatur cũ vino odorifero et supponatur vel iniciatur per passariũ fumus eorum et receptus inferius valet. Ad precipitatiõem matricis odorentur gariofoli. Et vinum decoctõnis eorum eciam detur. Ad cerebrum confortandum applicentur gariofoli naribus et confert.

Capitulum. xviij.

g Alanga calida est et sicca in secũdo gradu Radix est et eligitur que subrufa ẽ et nodosa et ponderosa et acutum saporem habens Que autem subalbida et lenis et fere nullum saporẽ habens et perforata abiicienda est. Habet autem virtutem confortandi ex aromaticitate sua et dissoluendi et consumendi ex qualitatibus. Detur vinum decoctionis eius ad digestionem confortandam et dolorem stomachi ex frigida causa vel ventositate.

Et ad cerebꝝ confortandū puluis galange applicet naribꝫ. Ad cordiacam passionē ꝛ contra sincopi detur puluis eius cū succo boraginis. Cap̄. xix.

g Enciana calida est et sicca in secūdo gradu. Est herba cuius radix eodēmō appellat̄ ꝛ radices vsui medicine cōpetunt. Et qui solida citrinū habens colorē. ꝛ non pforata incolumior est. similiter multam habēs amaritudinē bona est Uirtutem hꝫ dissoluendi cōsumēdi attrahēdi. est enī diureticū. Ualꝫ aduersus antiquū asma detur puluis cum vino addita aqua ordei. epilēticis detur puluis eius cū succo pionie. Et suppositoriū. vel pessariū factum ex puluere genciane cū succo arthimesie cū parum mellis valet ad mēstruū ꝓuocandū ꝛ fetū mortuum ꝛ secundinā excludit: Cap̄. xx.

l Iquiricia calida est ꝛ humida tempate. Eligēda est que tota interius crocea est. et cum frangitur non puluerisatur. et que ponderosa est. que aūt subalbida vel subnigra ꝛ lenis vel viridis abiciēda est. Et succus eius est eiusdem efficacie Ualet decoctio eius cū aqua contra omnia vicia pectoris ꝛ maxime pleureticis ꝛ peripulmoniacis. ꝛ vinū decoctōnis ei⁹ valet cōtra tussim. et liquiricia masticata ꝛ sub lingua retenta sitim ꝛ asperitatem stōachi ꝛ gutturis mittigat. Cap̄. xxi.

m Acis cali. ꝛ sic. in secundo gradu flos est. Et maces reperiunt̄ circa nuces muscatas ī circumferencia. Uirtutem habet ꝯfortandi ex aromaticitate dissoluēdi ꝯsumendi ex q̄litatibꝫ suis. eligēd⁹ est q̄ sbrufus ē. q̄ eciā acutū hꝫ saporē cū aliq̄li amaritudīe. niger aūt ꝛ terre⁹. q̄ nō hꝫ acutū saporē abiciat̄. ꝛ vinū decoctōis ei⁹ vꝫ ꝯt indigestiōꝫ ex frigi

ditate. Et masticatio macis vȝ ad ꝯfortādū cerebꝝ. ⁊ puluis macis in cibo et potu datus valet cōtra cordi acam passionē. Cap. xxij:

n Ux muscata ca. ⁊ sicca in secūdo gradu fructus est cuiusdam arboris que ī india nascitur. eligēda est que ponderosa est ⁊ cū frāgitur interius non puluerisatur. ⁊ est acuti saporis si ista desunt non est ponenda in medicinis. Uirtutē hȝ confortandi ex aromaticitate ⁊ cōsumēdi ex qualitatibus. Nux muscata media vel integra in mane comesta valet cōtra īdigestionē stomachi ⁊ discoloratōnē faciei ex frigiditate istud patȝ ꝑ expienciam. ⁊ vinum decoctōnis nucis muscate ⁊ masticis valȝ cōtra frigiditatē stomachi epatis ⁊ intestinoꝝ. § Cap. xxiij.

p Iper ca. ē citra quartū gradū. sic. in medio eius. et sunt tria genera piperis. est enim piper nigꝝ qd melopiꝑ dicit̄. et piper longum qd macropiꝑ dr̄. et piꝑ albū quod leucopiꝑ dicit̄. et est fructus arboris in india nascentis. Dicūt quidam piꝑ nigꝝ fieri ꝑ decoctōnem. cū m e. ī debȝ colligi ꝓpter copiā serpentū apponit̄ ignis circa arbores. Piper nigꝝ virtutem hȝ dissoluēdi ꝑncipaliter ⁊ cōsumēdi. piꝑ albū scdario ⁊ lōgū. Puluis piperis in cibis mixtus digestionē ꝯfortat ⁊ precipue piper longum sed sanguineis ⁊ colericis nocet vsus piperis. dissoluit eni nimis ⁊ quibusdā qñqȝ leprā inducit.

r Euponticū ca. ⁊ sicce est cōpleri- § Ca. xxiiij onis. Et est fere simile reubarbaro quātū ad interiora. Uirtutem habȝ mūdificādi ex pōticitate. ⁊ diureticū est sua amaritudine vel ex qualitatibꝫ suis. Uinū decoctōnis eius cū succo feniculi cum paꝝ zucri miscēdo sobrie datū soluit opilatōȝ splen

et epatis ex frigida causa. Et puluis eius cum melle datus valet contra lumbricos. et cerotum seu emplastrum factum ex puluere eius cum oleo ꝛ cera valz cōtra debilitatem stomachi. Cap̄. xxv.

f Andalum frigidū est in tercō siccum in secūdo. Cuius tres sunt species scz. albū rufum ꝛ citrinū. Et melius ex sandalo ē citrinū pingue. post citrinū rubeum. post rubeum album. et cōferunt dolori stomachi et epatis ex colera rubea. et rubeum est frigidius albo ꝛ citrino. et est magis iuuatiuum. Nā ipm ꝓhibet fluxum humoꝝ ad mēbꝛ. et cōfert cordiace passioni cū febre quādo humectat̄ in aq̄ endiuie ꝛ inde linitur cor. ꝛ talis linitio sup̱ epar applicatū cum pāno linio ꝯfert epati calefacto ex febre Et quādo puluis sandali rubei misceṫ cū parum camphore ꝛ aqua rosaꝝ et tpib9 applicetur cōfert dolori capitis qui fit ex caliditate. Et puluis sandali rubei mixtus cū aqua solatri vel semp̱viue vel portulace valet in dolore podagre calide. Cap̄. xxvj.

t Amariscus ca. et sicce ē complexionis. Vinum decoctōnis eius vz ad opilatōnē splenis et epatis ꝛ ad stranguiriam ꝛ dissuriam et diureticus ē. Et puluis corticis eius in cibis decoctus et freq̄uēs eius vsus ꝯfert ad easdem passiones Et potus in quo bibitur tamariscus cōfert ad idē. et cortices eius sunt maioris efficacie. Cap̄. xxvij.

v Iscus nascitur in arbore glandium. et repitur eciā in arbore piroꝝ. Est autē optimus qui ī arbore querc9 nasciṫ. ꝛ manet diu viridis. Virtutē habz subtiliandi attrahēdi ꝛ dissoluēdi Et q̄ ex eo bonus ē recēs plan9 coloris porri interi9 viridis exterius. ꝛ non calefacit nisi post moram. ꝛ in ipso est humiditas superflua indigesta. et est calidus

et sic. in tercō ꝛ est resolutiuꝰ.resoluit enī hūiditates grossas ex ꝓfundo corpis ꝓpter fortitudinē virtutis attractiue ꝛ lenit apostemata ꝛ maturat cū rasina pi- ni miscēdo. Idē duriciē splenis curat ꝛ lenit iunctu- ras cū tāta cera q̄ntū est ipꝫ ꝛ cū rasina pini miscēdo

Inciber ca.in tercō ꝛ hūidū in §Cap̄ .xxviij
z prio est. Radix i trāsmarinis partibꝫ nascēs Uinū decoctōnis eius ꝛ ficuū siccaꝝ ꝛ passulaꝝ valꝫ ad tussim frigidā ꝛ spūaliū frigiditatē. Et puluis ei- us cū ficubus siccis immissus ꝛ cōmēdatꝰ ꝯfert ad idē ꝛ vinū ꝺcoctōis ziciberꝭ ꝛ cimini vꝫ ad dolorē stōchi ꝛ intestinoꝝ ex ventositate ꝛ digestionē ꝓcurat. Pul- uis zinciberis cū baubace suppositꝰ valꝫ cōtra tena- smonē.et puluis eius naribꝫ inflatus ꝯfert ꝯtra apo plexiam actu affligentem. §tis ab eis.

Quarta particl'a de fructibꝫ ꝛ semibꝫ herbaꝝ et or-

Migdale dulces ꝛ amare. §Cap̄. xxix.
a Dulces sunt calide et hūide in prio gradu. Amare calide ꝛ sicce in scd̄o gradu Et ama re cōpetunt medicie. Dulces cōferūt esui. Amare va lent cōtra asma ꝛ tussim ex frigida causa . terantꝰ ami gdale amare ꝛ addito zucro ꝓpter amaritudinē ꝛ fi- ant pultes. Oleum amigdalaꝝ amaraꝝ valꝫ ad sor- ditatem auriū. Et vsus amigdalaꝝ amaraꝝ valet cō- tra lumbricos.et emplastrū ex eis factū ꝛ applicatū sup vmblicū valꝫ ad idē. Et pessariū factū ex eiꝰ oleo ꝛ triffera mag̃ ꝓuocat menstrua. Cap̄.xxx.

Itoma sunt diuersaꝝ qualitatū.quedā sunt
c dulcia quedā pōtica seu stiptica.q̄dā acetosa In dulcibꝫ ē hūiditas tēpata.in acetosꝭ et alijs ē frigiditas maifesta.et vtꝰ citonioꝝ ē ꝯglutiua vulneꝝ. ꝛ ꝓhibꝫ illud qd̄ currit ad ap̄ta in pricipio

coꝝ. et fortificat os stomachi. ꝛ ꝯfert stomacho laro et contra flurum ventris stipticitate coꝝ. sed dulcia sunt minus stiptica. Et oleum eius valet ad idem. et semen eius est linitiuum sine stipticitate. et eius vsus valet cōtra sudorē. et oleum eius valꝫ scissuris frigoris et est vtile vlceribus scabiosis. et succus citoniorum valet contra sputum sanguinis. et semen eius valet contra asperitatem gutturis ꝛ lenit pectꝰ seu cānam pulmonis. Ad idem prodest ipsoꝝ muscilago. Et citonia valet contra vomitum ꝛ sitim sedāt ꝛ contra ebrietatem valent. Et siropus citonioꝝ cōfert ad easdem passiones. et pira valent similiter licet remissius. Capitulū. xxxj.

c Apparis ca. est ꝛ sic. in secundo gradu. Radix cortex folia fructus ꝛ flores ꝯferūt vsui medicine. Uirtutem habēt ꝯfortandi appetitum ꝛ infrigidatum stomachū calefaciunt. Contra epatis et splenis vicium ꝛ eoꝝ duriciē ꝯferunt. vinū decoctōnis corticis cappari optime valet. Ad idem valet electuarium factum de pulueribꝫ corticū cappari ꝛ tamarasci cū zucro. Ad lumbricos cōferunt fructus capparoꝝ ꝛ ad splenis discrasiam. Ualent eciā ad yliacam passionem isto modo. Accipe libram mediam corticum cappari ꝛ coquatur ī succo radiċ ebuli ꝛ addatur zucrū ꝛ fiat siropus ꝛ sumatur mane ꝛ sero. Idem siropus valet ad arteticam. Cap̄. xxxij.

c Astanea ē frigida frigidatōne pauca ꝛ citra primū ḡdū caliditatis ꝛ siccitatis existit. ꝛ in ꝯpatōne ad glādes sunt maioris digestiōis tussiētibꝫ sunt nociue castanee. dolorē capitis p̄stant ꝓpter du i:iē digestiōis. nocumentū aufert. cū assanť sūt ꝯstipatiue. et cōferūt medicie mortifere Serapio.

Capitulū.xxxiij.

f Icus pīnee ⁊ uuepassule. Ficus sunt recē
tes ⁊ sicce. ⁊ virtus recenciū est debilis propter humiditatem earum superfluā. ⁊ sicce sunt meliores ⁊ maxime carnose. Et virtus ficuū est calida in fine primi gradus. et sicca in principio scdi. Et alia eius virtus est maturatiua et resolutiua apostēa tum quando miscetur cū farina ordei aut cum medulla panis frumenti. Et recentes et sicce laxant ventrem. Et aqua decoctōnis ficuū similis est melli in virtute sua. Et sicce valent esui ⁊ inducūt sitim ⁊ molliūt vētrem. et sunt cōuenientes gutturi et cāne pulmonis ⁊ vesice ⁊ renibus ⁊ asmaticis ⁊ discoloratis. Et decoctio earum cū ysopo purgat pectus a superfluitatibus ⁊ cōfert tussi antique ⁊ dolori pulmonis. Pandecta. Pinee sunt calide ⁊ humide ī primo gradu. Valēt asmaticis ⁊ in dolore pulmonis ⁊ cōferūt eciam consumptis Virtutem habent leniendi. mūdificādi ⁊ humectādi. Et est optimus cibus laborantibus in dolore pulmonis ⁊ apostematibus pectoris. Uuepassule virtutē habent leniendi ⁊ humectandi. Vinū decoctōnis earum valet contra frigidam tussim ⁊ in cibis date valēt contra vomitū colericū. Cap̄.xxxiiij.

i Iuiube ⁊ sebesten sunt calide et humide. Iuiube habent extinguere acuitatē sanguinis colerici ⁊ conferūt pectori ⁊ pulmoni ⁊ conferūt vesice ⁊ dolori renū et pectoris ex caliditate. et est malū stomacho et nutrimētū earum est paucū ⁊ digestio earum dura ⁊ generant flecma. Serapio. Sebesten est medicamē mediū in cōplexiōe sua ī caliditate ⁊ frigiditate. laxat ventrē febricitāciū ⁊ conferūt tussi calide ⁊ leniūt pectus ⁊ sedāt catarrū calidū ⁊ conferun

ardori vrine que fit ꝓpter mordicatõnem colere i ve
sica et renibus Pandecta. §Capitulũ.xxxv.
Runa sunt frigida ꝛ humida. Prunoꝝ alia
sunt nigra alia rubea. Que nigra sunt ꝛ ali
quãtulum dura magis valẽt ꝛ precipue da-
mascena. Uirtutem habent infrigidandi ꝛ leniendi i
testina et valent acute febricitantibꝫ. Et prosunt con
tra cõstipatõnem ventris ex siccitate. vel ex colera ru
bea desiccante. Platearius. §Cap̃.xxxvi.
Anisum calidũ ꝛ siccũ in tercõ. Est semẽ dul-
a ce cuiusdam herbe simili nomine appellate
Habet virtutem cõsumendi dissoluendi vẽ
tositatem extenuandi. Ualꝫ cõtra vẽtositates ꝛ acidã
eructuatõnem ꝛ indigestionem vinum ɔ̃coctõnis ani
si ꝛ masticis ꝛ cinamomi Ad menstrua ꝓuocanda de
tur triffera magna cum ꝺecoctõne anisi. Contra opi
latõnem splenis ꝛ epatis valet decoctõ anisi cum sco-
lopendria. ꝛ puluis anisi sumptus in cibo ac potu vꝫ
ad augmẽtatõnem spermatis ꝛ lactis. §Cap̃.xxxvij.
Baccalauri est fructus arboris lauri. sunt ea
b folia que eciam medicine competũt. ꝛ sunt
calide ꝛ sicce cõplexiõis sed grana sunt for-
ciora. Uirtutem habent cõfortandi ex aromaticitate
ꝛ dissoluendi ꝛ cõsumendi. Fructus lauri cõtriti ꝛ in
testa calefacti ꝛ cũ sacculo capiti applicati multum cõ
fert cerebro flecmatico. Et contra frigidũ reuma ca
pitis ɔ̃coquanꝰ baccelauri ꝛ rose in aliquo vase ore ei
us opilato ꝛ recipiat paciẽs fumũ ꝑ os ꝛ ex illa aq̃ la
uenꝰ frõs ꝛ tp̃a. oleũ bac. lau. vꝫ ɔtra dolorẽ stõchi ex
frigiditate ꝛ ɔ̃ꝰ arteticã fomtũ ex aq̃ ɔ̃coctõis folioꝝ
lauri matricẽ ɔfortat ꝛ mũdificat ꝛ ɔceptu ipeditũ ex
frigiditate adiuuat. Pãdecta. Platearꝰ. §Ca.xxxviij

c Cubebe sunt calide ⁊ sicce tempate. sunt fructus cuiusdā arboris in india nascētis. Uirtutem habēt ↄfortandi ideo valēt ↄtra sincopim cum aqua boraginis exbibendo. Et vinum decoctionis eius multū valet cordiacis. Idem confert epilenticis. et cō tra frigidū reuma. Cōferunt cubebe cum zucro ↄfecte ⁊ eaꝝ odor simił'r multum ꝓdest.
p Carui ca. ⁊ siccū in tercō gradu. §Cap. xxxix est semen vnius herbe sic appellate. Uirtutem habet diureticam. Uinum decoctionis eius valet cōtra stranguiriā ⁊ dissuriam. Puluis eciam eius in cibo sumptus digestionem cōfortat. ventositates secludit. semine in salsalsamētis vtimur. appetitum ꝓuocat ⁊ semine tantum in medicinis vtimur.
f Faba est frigide et sicce cōplexio- §Cap. xlnis. et cum est viridis est humida in prīo parum nutrit. hūores grossos generat ⁊ stōacho nocet. sanguinē grossum ⁊ melācolicū creat ⁊ fumū grossum. ideo cerebꝝ offendit ⁊ somnia vana inducit. sed p decoctōnē ⁊ assatōnē remittit̄ eaꝝ malicia. Et aq̄ decoctōnis fabaꝝ mūdificat faciem cū amido miscēdo. aqua floꝝ fabaꝝ vꝫ cōtra obscuritatē ocl'oꝝ
f Fenūgrecū. ca. ⁊ sicce cōplexiōis ē. §Cap. xli. Uirtutē hꝫ cōglutinādi maturandi relaxādi Ad maturādū apā exteri⁹ accipiat̄ farina fenugreci cū vitello oui ↄficiat̄ ⁊ supponat̄ maturat ⁊ attenuat Ad maturādū ⁊ rūpendū ↄficiat̄ cū terepētina maturat ⁊ rūpit. ⁊ si misceat̄ cū faria semis lini ⁊ cū se. altee maiorē hēbit efficaciā. Itē fiat ↄcoctō ex faria fenugre. ⁊ se. lini ⁊ altee sup apā stōchi ⁊ itestioꝝ applica-
emē lini. ca. ī prīo ⁊ ī hūiditaꝰta valebit. Ca. xlij
s te ⁊ sicci. mediocre īflatiuū est ⁊ stō: nociuū ⁊ paꝝ

diureticum est et parum nutrit. ad tussim frigidā valz pectus purificat a flecmatica superfluitate ī cibis sumptus ꝛ ab extra farina ei⁹ cum farina seminis lini cū butiro miscendo valet cū tali vngere pectus. mollifi cat materiam flecmaticam ibidem peccantem. et idem sedat dolorem vniuscuiusqꝫ membri. Idem valz ī spasmo. ꝛ virtus semīs lini ꝓxima est virtuti fenugreci.

Capitulū. xliij.

l Upinus calidus ꝛ siccus in tercio Uirtutem habꝫ diureticam ꝛ sunt lupini dulces ꝛ amari. Et amari precipue vsui medicine compe- tunt. Et farina lupinorum amarorum confecta cum melle confert contra lumbricos. ꝛ si puluis absinthei vel eius succus additur fit eo efficaci⁹. Et emplastrū factum ex farina lupinoꝝ amaroꝝ ꝛ succo absinthei addendo paꝝ aloepatici valꝫ pueris contra lumbricos sup umbilicum applicando. Uinum decoctionis eius valet ydropicis ꝛ contra opilatōnem splenis et epatis de causa frigida

Capitulum. xliiij.

m Ilium frigidum in ꝑmo. siccum in secundo. semen est. Et virtus eius est desiccatiua ideo desiccat ventrem seu cōstipat. sed quādo ponitur exterius infrigidat in primo ꝛ exiccat in fine tercij. et milium modicū dat nutrimentū. Et quādo applicat̄ ab extra in sacellis actu calidū super ītestina valet contra fluxum ventris ꝛ ꝓuocat vrinam.

n Uces ꝛ auellane. Nux vsualis §Cap̄. xlv. indigestibilis est ꝛ coleram nutrit et dolorē capitis commouet. tussientib⁹ contraria est a ieiunis cōmesta nauseam ꝓuocat. venenis cōtraria est cōmesta si fuerit. Et nuces cū cepis ꝛ melle et sale

mutuo mixta morsum hominis et canis ad sanitatem perducit. Veteres nuces cõtrite et cãcro cathapla-sinate prosunt. Nuces calide et sicce sunt que multũ comeste faciunt paralisim lingue ⁊ ꝓuocant vomitũ et laxant vẽtrem Auerrois. Auellane in cibo sumpte dolorẽ capitis incutiunt. stomachũ inflãt. corpori sano pinguedinẽ conferũt ⁊ sedant molestiam tussis vetustissime. et auellana nutribilior est nuce. Auicenna. qm̃ est magis solida ⁊ minus vnctuosa. decliat ad caliditatem ⁊ siccitatem ⁊ est tardioris digestionis ⁊ excitat ad vomitum. Pandecta. Capl'm. xlvj.

o Rdeum frigidũ est ⁊ siccum in secũdo gradu Eius nutrimẽtum minus est tritico. Ex farina ordei ⁊ aqua fit mixtura cum zucro albo ⁊ vuispassulis miscendo cõfert loco cibi febricitãtibus ⁊ aqua ordei loco potus. ex farina ordei ⁊ aceto fit emplastrum contra apostemata calida in ꝓ̃cipio ad repcussionẽ. et aqua ordei mixta cum amido valet pro mundificatõne faciei. Cap̃. xlvij.

o Robus in primo siccus in secundo. Habet virtutem aperiendi abstergendi ⁊ inscidendi. Habet saporem amarum ⁊ prouocat vrinam. ⁊ qui nimium eo vtuntur facit vrinari sanguinẽ Et quãdo boues de eo comedũt impinguantur. Farina orobi laxat vẽtrem ⁊ prouocat vrinã ⁊ meliorat colorem corporis. ⁊ quando miscetur cum melle mundificat vlcera. et lentigines et faciem mundificat eius mixtura cum farina ordei ⁊ amidi. Idem delet pruritum mẽbrorum. Et farina eius cum aceto cocta ⁊ posita sup pectinem confert stranguirie ⁊ curat tenasmonem et punctiones intestinorum. Serapio.

Capitulum. xlviij.

o Liua 7 oleum liuaꝝ. Oliue virides sunt friǔ gide et sicce. stringunt vētrem 7 oliue aquatice excoriant stomachum propter eorū pōticitatem. et quādo ponunt in aceto sunt plus excoriatiue stomachi. 7 nigre ex eis sunt calide cum pauca stipticitate indigestibiles plus alijs. Et humor qui generatur ex oliuis vituperatur. et que comeduntur in medio prandij acuunt appetitū. et magne ex eis sunt maioris operatōnis. Oliue paucum dant alimētum corpori. et qū sunt mature complete sunt calidi caliditate tempata. 7 imature frigide 7 stiptitōres. Et oliue noue stringunt ventrem 7 sunt bone stomacho. sed nigre oliue mature sunt parate corruptōni 7 sunt male stomacho. Et emplastrum ex eis factum prohibet vlcera quoꝝ nomen est antrox. i. apostema ignitū. Et emplastrum ex folijs oliue cum melle sup vmblicum occidit lumbricos. Et quando fit ex eis emplastꝝ cū farina ordei ꝯfert fluxui ventris antiquo 7 fluxui humiditatū que a matrice emanant. Oleum oliuaꝝ maturaꝝ confert sanis et est bonum stomacho. propter stipticitatem que est in eo 7 restringit gingiuas. et cōfortat dentes quando tenetur in ore et probibet sudorem 7 lenit corpus 7 prohibet aduentum frigoris corpori 7 tale oleum debilitat virtutem medicinarum vulnerancium. Et datur in potu cōtra medicinā mortiferam vt vomatur ab eo Serapio. Pandecta.

Capitulum. xlix.

p Oma granata quedam sunt dulcia quedam acetosa. 7 acetosa sunt maioris stipticitatis Omnia granata sunt boni humoris. et sunt bona stomacho pauci tamen nutrimenti. 7 dulcia quidem sunt boni saporis nisi quia inferunt caliditatem stomacho licet paucam. ideo nō sunt multū conueniencia febricitantibus. sed acetosa magis cōferunt. Et succus granatorum ventris compescit fluxum. 7 infusus in aqua 7 potui dat⁹ emoptoicis 7 dissintericis medetur. Et succus eorum cū melle valet ad vlceratōnem oris. Granatum quod dulce est frigidum est in primo 7 humidū in secundo Et acetosum est frigidum et humidum in secundo. Et acetosum reprimit coleram et prohibet cursum superfluitatum ad viscera 7 proprie vinū ei⁹. Pandecta. Auicenna 7c.

Capitulum. L.

v Inum et acetum. Vinum est calidū in secundo gradu. et vetus ex eo in tercio. et mustum in primo. et manifestatur vnūquodqꝫ vinum in quo gradu est per estimatōnem caliditatis inuente in eo. Vinum immoderate sumptum nocꝫ neruis et sensibus. Et vinum vetus album prouocat vrinā nisi quia facit dolorem capitis. et qui ex eo bibit satis nocet stomacho. Nouum vinum generat inflatōnem et est difficilis digestionis inducit somnia mala. Et vinum album subtile est bonū stomacho 7 ꝯuenit ei⁹ vsus magis in sanitate 7 egritudine ꝙ rubeum qꝺ inter album 7 nigrū mediū est. Et vinū nigꝛ est grossum et tarde digestiōis 7 inebriat 7 igrossat carnē 7 ꝯfert

in fluxu ventris et est inflatiuum. Dulce vinum est tar/de resolutõnis. inflat stomachum. laxat ventrem sicut mustum ꝛ confert vesice ꝛ renibꝫ. Acetum frigidum ē in p̄io gradu siccum in tercõ. Virtutem habꝫ penetrādi ꝛ subtiliandi ꝛ constringendi ex qualitatibus. Valet acetum contra vomitum ꝛ fluxum ventris. bulian tur in aceto rose ꝛ cortex quercus ꝛ imbibatur in tali aceto lana ꝛ ponat̄ super stomachũ vel sup vmblicũ. Et appetitum incitat carnes cum eo comeste. et acetũ stomachũ cum inuenit plenũ laxat. vacuum autem restringit. Et valet contra frenesim fricatio facta circa volas manuum ꝛ pedum cum sale et aceto. Platearius. Serapio. ꝛc̄.

Quinta particula de gummis et consimilibus:

Camphora frigida est Cap̄. L j. et sicca in tercio gradu. Est eligenda alba ꝛ lucida. Valet contra geomorream. i. inuoluntariam spermatis emissionē. Distemperet̄ camphora cum succo solatri vel lacte ꝛc̄. et supponat̄ pectini vel renibꝫ ꝛ confert. Idem valet cõtra diabeticam passionem ꝛ ꝯtra calefactõnem epatis cum pannis humectatis apponatur regioni epatis. et camphora mixta cum succo sanguinarie valet cõtra fluxum sanguinis narium Et cõtra libidinē odoretur camphora ꝑ nares: et camphora satis cõpetenter ponitur in electuarijs cõtra acutas egritudines.

Dragantum frigidũ est in secũdo. humidũ in primo gradu. est gummi ꝛ Cap̄. lij. quod albũ est claꝝ ꝛ purum est maioris efficacie. Cõtra siccitatē pectoris det̄ pacienti decoctio dragãti et gũmi arabici ĩ aq̄ ordei. Aqua decoctiõis

ordei et succi liquiricie in qua dissoluatur draganto valet cõtra tussim siccam. Electuarium eciam confectum ex partibꝰ.ij.draganti et.j.parte liquiricie cũ zucro cõficiat quod valet cõtra tussim ex calida causa. Et aqua ordei decoctõnis draganti valet cõtra sitim Et contra dissinteriam valet aqua pluuialis in qua dissolutum sit dragantũ. Dragantum cum albumine oui mixtum contra ignis combustionem optimum ẽ Platearius. Serapio. Capitulũ.liij.

gummi est arabicũ calidum est ꝛ humidum. simile est draganto.ꝛ dicitur arabicum quia in arabia reperitur melius est. Habet autem virtutem relaxandi et leniendi. Valet cõtra asperitatem lingue. Dissolutum gummi arabicum in aqua in qua fricetur lingua. Contra vomitum ex debilitate v̓tutis retentiue. Detur puluis eius cũ puluere cinamomi. Puluis gummiarabici misceatur cũ succo plãtaginis et confert. Et puluis eius cum puluere sanguinis draconis in aqua rosaꝝ miscendo ꝯfert cõtra fluxum menstruoꝝ et sanguinis. Capitulũ.liiij

laudanum calidum et humidum in secundo. gradu. est ros in quibusdam herbis inuiscatus. et est eligendũ quod est ponderosum et nigrum. Eius odor valet cõtra catarrum ex frigida causa. Et laudanum et mastix misceantur ꝛ circa gingiuas et dentes intus et extra ponat̃ dentes relaxatos cõfirmat. Ad suffocatõnem matricis recipiat paciens eius fumum p inferius. Et contra p̃cipitatõnẽ matricis recipiat paciens fumum laudani p os. Et suppositoriũ ex eo factum ꝛ matrici immissum cõfortat matricẽ ꝛ iuuat ad cõceptionem. Cap.lv.

m Astix calida est et sicca in secūdo gradu.gū
mi est cuiusdam fruticis Eligenda est mastix
que alba est et clara.que vero obscura abici
enda. Virtutem habet cōfortandi cōglutinandi cōso
lidandi et cōstringendi. Et vinum dissolutōnis masti
cis et olibani cum albumine oui miscendo ⁊ tempori
bus superponatur valet cōtra humores fluentes ad
oculos ⁊ ad dentes ⁊ cōfert eciam cōtra dolorem tē-
porum q̄ fit ex fumositate ascendente a stomacho ad
caput. Mastix masticata deuoluta in ore cōprimendo
in dentibus pluribus vicibus facit descendere humi-
ditates p̱ sputum eiiciendo. Emplastrum factū ex ma
stice boloarmeno ⁊ albumine oui ⁊ aceto ⁊ sup̱ orifi
cium stomachi positum vomitum colericum cōstrin
git positum super renes et pectinem fluxum colericū
restringit. Cap̄.lvi.

m Irra est calida et sicca in secūdo gradu .gū
mi est cuiusdam arboris in india nascentis.
Eligenda est que clara et citrina ⁊ lucida ē
Virtutem hab3 cōfortandi ex glutinositate cōducen
do partes in vnum ⁊ virutem dissoluendi ⁊ cōsumē
di mediocriter ex qualitatibus suis . et eciam p̄seruat
a putredine.vnde corpora cōdita cū mirra cōseruan
tur. Et valet mirra cōtra saniem oris stomachi ⁊ inte
stinoꝝ.et mirra valet cōtra putrida vlcera et fumus
eius p̱ os receptus cerebrū confortat ⁊ p̱ vuluā matri
cem calefacit et confortat ad cōceptum. Et mirra va
let cōtra fetorem oris vicio humoꝝ putridoꝝ. et vinū
decoctōnis eius ⁊ ficuum siccarum val3 cōtra assma
et vicium pectoris ⁊ cōtra tussim. Et pillule de stora-
ce calamita et mirra valent.cōtra catarrum ⁊ valent
eciam ad digestionem cōfortandam. Cap̄.lvii.

p Ix alia naualis alia liquida et est calida et sicca in secundo gradu. Naualis minus est calida et sicca. et pix liquida virtutem habz consumendi laxandi ꝛ dissoluendi. Ungētum ex ea factum cum litargiro ꝛ oleo lauri ꝛ parum aceti vz cōtra scabiem. Contra dolorem splenis fit emplastrum ex pice resoluta cum puluere absinthei ꝛ cera ꝛ oleo ꝛ pix naualis in emplastris ponitur que fiunt ad vulnera. Et dicitur naualis quia abraditur a nauib9. et ipsa desiccat superfluitates ꝛ dissoluit eas ꝓpter moram quam facit in aqua maris. Dicūt quidam dissoluit supfluitates quia acquisiuit virtutem ipam ab aq̄ marino. Serapio. Capitulum. lviij.

r Esina diuersificatur ꝭm diuersitates arborum a quibus colligit̄. et omnes resine sunt calefactiue et dissolutiue ꝛ mundificatiue. ꝛ est in resina res que abstergit adeo ꝙ curat scabiem et ipsa quidam attrahit ab interioribus plus q̄ꝫ alie species glutinis. Et dicūt quidam ꝙ resina sit sudor arboris pini. Et resina ingreditur vngenta faciēs ea odorifera et bene colerata. et cōfert ad vlcera corporis humiditates putridas attrahendo. Pandecta.

s Torax calamita sicca et Capitulū. lix. liquida. sunt calide in primo ꝛ sicce in secundo gradu. Eligenda est storax calamita rubea. valet contra frigiditatem et debilitatem cerebri cum laudano et storace liquida miscendo in modum pomi ambre naribus applicando multum confert cerebro. Ad idem valet melius fumigium de ea posita sup carbones. Uinum decoctionis eius gargarisatū humiditatem vue seu vuule desiccat. Et pillule de ea facte valent contra frigiditatem stomachi ꝛ frigidum

reuma capitis. et fumigium eius valet cõtra suffoca-
cionem matricis per inferius applicatum. et valet eci
am contra p̃cipitatõnem matricis. i. casum eius p̱ su-
perius applicatum. Storax liquida multum valet in
emplastris cõtra tineam ⁊ pustulas. et similiter valꝫ
ad plura emplastra ⁊ reddit ea multum odorifera.

Terepentina calida ē ⁊ sicca. Cap̃. lx

t Fumus eius recept⁹ circa anum curat tena
smonem. Similiter valꝫ eius fumus ꝯtra suf
focatõcem matricis inferius recipiat. et cõtra p̃cipita
tionem matricis superius recipiat fumum terepentiẽ
vel fiat suppositorium matrici cũ bõbice inuoluta te-
repentina in suffocatõne matricis. Ad rũpenda apo
stemata fiat ex ea ⁊ farina ordei emplastrum.

Sexta particula de generibꝫ salis ⁊ mineris ter
re et lapidibus. Cap̃. lxj.

Alumen calidum est et siccum in quarto gra
a du habet virtutem cõsumendi ⁊ fortiter de-
siccandi. Puluis eius spersus super cancrũ
malam ⁊ putridam carnem eradicat. et alumen mixtũ
cum paꝝ mellis cũ quo licinium vngat̃ ⁊ immissum fi
stule multum prodest. prius lauetur vlcus cancri cum
aceto inflatõnes gingiuaꝝ sanat si fiat ablutõ earum
cum aceto mixto cũ alumine precedente ventositatiõe
cum sacrificatõne circa caput ⁊ spatulas. Cõtra sca-
biem sulphur ⁊ litargiꝝ ⁊ alumen buliantur in aceto
et oleo ⁊ inunge in balneo. postea ablue cũ aqua cali-
da ⁊ post iteꝝ inunge. Balneum aque aluminis valet
ydropicis scabiosis arteticis

Argentumviuum calidũ est ⁊ Cap̃. lxij.
a humidũ i quarto. Quidã dicũt ꝙ sit frigidũ

in quarto Ex effectu eius calidū ꝓbaẜ qꝛ dissoluit in
scidis penetrat.licet actu sit frigidum . potencialiter
est calidum.Contra scabiem.Recipiatur litargirum
et cerusa ⁊ oleum lauri misceantur in patella circa ig
nem infrigidato adde argentumviuum ⁊ vsui reserua
Cōtra pannū faciei post partum accipiatur auxugia
galine cum cerusa ⁊ argentouiuo ⁊ inde vngaẜ facies.

Elusarmenus frigidus est Cap̄. lxiij.
b et siccus in secūdo gradu.Est quedam vena
terre.Virtutem habet cōstringendi . Et eli-
gendus est qui est subrufus ꝼm omnes ei⁹ partes.con
fert bolus cōtra emoptoicam passionem.i .fluxū san
guinis per os.sumatur aqua ordei in qua sit dissolu
tum gummiarabicum vł dragantum cum boloarme
no .Et prodest idem cōtra dissinteriā cum succo plā-
taginis amministrando. Vł fiat emplastrum super ite
stina cum albumine oui et boliarmeni ⁊ semine plāta
ginis Et contra fluxum sanguinis ex naribus miscea
tur bolus cum succo sanguinarie et imponatur nari-
bus et confert. Capitulū.lxiiij.

Erusa frigida est et sicca in secundo gradu .
c est flos plūbi.Habꝫ virtutē mundificandi ex
tenuandi superfluitatē et extergendi.Aqua
resolutionis ceruse et amidi mundificat faciem mulie
res ea vtuntur.Et cerusa valet ad creandam bonam
carnem in vulneribus ⁊ ad sanandam vulnera.et qui
cerusam faciunt sepius incurrunt.apopleriam epilen
ciam .paralisim.arteticam propter maliciam vapoꝝ
plumbi. Capitulum.lxv.

Alxviua calida est et sicca in secundo gradu
c mixta cum sepo ⁊ oleo vꝫ ad putrida aposte
mata.et virt⁹ calcis est īflatiua mordicatiua

adustina cauterisatiua.sed si miscetur cū auxugia aut oleo fit maturatiua .et oportet q̄ sit noua viua quam non tetigit aqua.et est forcior q̄ illa quam tetigit aqua.et quando lauatur calx fit sine mordicatione.

Pandecta. Capitulum.lxvj.

Corallus rubeus et albus frigidus est z siccus in secundo gradu.Est autem eligendus rubeus grossus z clarus.et quanto plus accedit ad rubedinem tanto melior qui nulla habet foramīa vel pauca .Albus similiter eligendus est quāto albior tanto melior qui eciam non sit perforatꝰ foraminibus.Virtutem habet cōfortandi.depurandi: constringendi.virtutem habet occultam contra epilenciam.Contra fluxum sanguinis narium imponat pulvis coralli rubei cum succo sanguinarie naribꝰ et confert.Et pulvis eius ī ouo sorbili valet contra dissinteriam.vel datur cum aqua plantaginis.Et cōtra emoptoicam passionem .i.sputum sanguineum fiant pillule ex duabus partibus pulveris coralli rubei z vna parte draganti cum aqua ordei miscendo et fiāt pillule que tenentur in ore z transglutiat post resolutionem earum. Capitulum. lxvij.

Emantites frigide z sicce est complexiōis est lapis. Habet virtutem cōstringendi fluxū sanguinis intestinoꝝ .Fiat emplastꝝ ex pulvere emantitis et albumine oui z oleo rosarum z aceto et applicetur super intestina. Idem valꝫ cōtra fluxum menstruoꝝ cum aqua vł succo plantaginis. Idē valet contra fluxum sanguinis narium cum succo sanguinarie naribus imponendo.et fiant pillule ex pulvere emantitis z gummiarabici z draganti cum aqua rosaꝝ conficiant z teneantur pillule in ore sub ligua

ꝛ transglutia: transsolutas. Capitulū.lxviij.

Litargirum temporate frigidum ē ꝛ siccum
l sm quosdam frigidum ꝛ siccum in quarto.et
litargirum ē duplex quoddam dicit̄ spuma
auri .et quoddam dicit̄ spuma argenti.Virtutem ha
bet cōsolidandi depurandi constringēdi. Puluis li
targiri vulneribus impositus saniem cōsumit ꝛ vlce-
ra consolidat.Valet contra scabiem precipue cum fit
ex flecmate salso sumatur litargirum buliatur cū oleo
nucum et parum aceti et inde liniantur loca scabiosa
Et confert eciam litargirum contra vlceratione vir-
ge.Puluis eius applicatus vlceri prius cū aqua alu
minis mundificetur.Confert eciam contra pannum
oculoꝝ cum aqua rosarum fiat colirium.Et ad faciē
depurandam fiat vngentum ex auxugua galine cum
puluere litargiri et oleo rosaꝝ miscendo. Ca.lxix.

Lapis lasuli frigidus est ꝛ siccus.similiter la
l pisarmenus.sed eoꝝ exessus non est determi
natus ab autoribus .Est autem lapis lasuli
eligendus qui multum assimulatur colori celesti.pur-
gat principaliter melancoliam.Valꝫ lapis lasuli con
tra vicium splenis ꝛ emorroidaꝝ.Detur cum vino de
coctionis sene et seminis feniculi. valet contra cordi
acam passionem .Detur cū succo boraginis et pulue
re ossis de corde cerui .Et vt breuiter dicam valꝫ con
tra omnes passiones factas de melancolia .

Margarithe Cap̄.lxx.

m frigide sunt et sicce .lapis qui in quibusdam
piscibus reperitur.eligende sunt albe ꝛ cla-
re ꝛ lucide. Virtutem habent confortandi . Contra
sincopim et debilitatem ex medicina vel fluxu ven
tris vel sanguinis.et contra cordiacam passionem et

in febribus. detur puluis margaritharum cum zucro rosarum. Cap. lxx

Sulphur calidum est et siccum i quarto. Est
s aliud sulphur viuum quod ex terra sulphurea producitur. Aliud ē mortuum quod artificiose preparat. et istud non est tante efficacie. Est autem eligendum quod viride est. Virtutem hab3 dissoluendi consumendi. Ungentum factum ex puluere sulphuris et ellebori albi et oleo lini et cera multū cōfert contra paralisim arteticam podogram et epilēciam 7c. Valet eciam contra asma inueteratum. detur. ʒ. v. in ouo sorbili. Capitulū. lxxij.

Sal calidum est et siccum. Ex sale et aceto et
s oleo in aqua resolutis potest ꝑuocari vomitus digitis in ore immissus vel penna. Ad dolorem ex ventositate fiat saccellatio ex sale torrefacto 7 calefacto et supponatur loco pacienti. Et ex sale et melle fit suppositorium ad ventris constipatiō3

Tartarus calidus et siccus in Cap. lxxiij.
t quarto. quod de vino puriore existit melius est. Et fit ex tartaro et litargiro et oleo nucū et parum aceti cōmixtio ad ignem in modum vngenti quod cōfert ad malas species scabiei. Et puluis tartari in cibis datus pinguedinem cōsumit 7 extenuat. Et puluis eius scilicet. ʒ. ij. datus cum melle rosarum vel conserua rosarum vł cum alio consimili ducit ad v. vel. vj. asellas puluere masticis addito.

Tutbia est infrigidatiua Capitulū. lxxiiij.
t stiptica replet vlcera carne 7 conglutinat 7 est desiccatiua. Et tutbia preparatur. quando pluries extinguitur in aqua rosarum tunc ingreditur coliria oculorum. et virtus tutbie ablute multū

confert oculis fluentibus et ad plures alias egritudines oculorum. et puluis thutie desiccat vlcera virge et humiditates ibidem consumit Pandecta.

Capitulum.lxxv.

v Itriolum est minorale est adustiue cõstrictiue virtutis. calidum est et siccum in quarto. et qñ sumit ex eo i potu .ʒ.v. cũ ydromelle expellit lumbricos. et quando sumitur in potu. ʒ. j. aufert nocumentum fungorum faciens euomere. et puluis eius immissus in nares cõstringit sanguinem fluentem ex eis et mundificat vlcera narium. et puluis eius posit⁹ in aures occidit vermes earum. Pandecta.

Capitulum.lxxvj.

v Iride eris calidum et siccum. carnem superfluam cõsumit vndecunqꝫ nascit̃. p̃cipue in naribus cũ melle mixtũ et mixtũ cũ aqua mellis fistulas curat et gingiuas putridas sanat et canceratas carnes emendat. Et mixtum cum sale armonico et terepentina et resina in modum vngẽti leprosos curat Pandecta.

Septima particula de animalibus et ortis ab eis.

a Neta et anser. Anas est ca Cap̃.lxxvij. lidior omnibus auibus domesticis Dicũt quidam ipsa calefacit infrigidatum et facit calefactum possidere febrem. Eius pinguedo est maxima dolorem sedando et est melior pinguedinibus auiũ Et caro eius est grauis digestionis. et auget sperma. Et eius pinguedo clarificat colorem. et eius caro impinguat et clarificat vocem. Et caro anseris est grauis et tardatur in stomacho: sed leuius et melius quod ẽ in ipsa sunt ale. Cũ autẽ caro digeritur barũ auium

est nutribilior omibus carnibus auium. augmentum efficit in coitu z multiplicat sperma Pandecta.

Os carnibus suis reficit et Cap̄. lxxviij.
b nutrit. vnde nichil est i boue quod diuersis vsibus non sit vtile. Unde eius fimus vt dicit plinius li. xxviij. capitulo. xi. Fimus bouis cū aceto iuuat cōtra dolorem articulor̄. ydropicis eciā singulare remedium est si inde vngantur ad solem cōsumit enim humorem inter cutaneum. Est autem anial non solū vsibus hominū necessarium sed eciā ad plura alia quātū ad eor̄ cornua vt pelles ex quibus varia fiunt Bartholomeus an. Cap̄. lxxix.

Apra est velocissima in cursu. leuissima i saltu. acutissima in aspectu. dulcissima in gustu
c et sanissima quo ad esum. sagacissima q̊ ad pastum. Nam visu gustu et olefactu discernit int̄ herbas z arbor̄ ramusculos quor̄ extremitates teneras comedit z ↄpascit. Capre viuunt p̱ vndecim annos z frequentant coitum vsq₃ ad senectutem. et aliquādo generant gemellos. vrinam eciam caprarum calefcta auribus instillata dolentes aures sanat. Bartholomeus anglicus. Capitulū. lxxx.

Ancri fluuiales mlt̄um cōueniunt in egritudinibus calidis. et quādo cōburuntur z fiāt inde cineres qui misceantur cum par̄ genciane z bibitur cum vino est optimū medicamen cōtra morsum canis rabidi. Et talis cinis cancror̄ mixtus cū melle cissuris manuum z pedū z ani et excoriatōni que fit fa rigore et cancro cōfert. Et qn̄ coquunt̄ z potatur de iure confert vlceribus pulmonis. Serapio.

Capitulum. lxxxj.

c Olumba est auis mansueta hominū frequē ciam [c]onsorcium diligens quā antiqui auē venericam nuncupabant. eo ꝙ frequentat nidos ⁊ osculo ⁊ amore ꝯcipit ⁊ veneri multum vacat. ideo colūba dicitur quasi colēs lumbos. Sanguinē medicinalem habet. sanguis eius sub dextra ala extractus ⁊ sanguis calidus oculis impositis instilatus dolorem mitigat et obtalmiam sanat oculoꝝ. Caro columbarum dura est ad digerēdū ⁊ viscosa. vnde grossum dat nutrimentum. sed quādo volare incipiūt racione motus sunt melioris digestionis quāto autē vetustior tanto durior ⁊ peior ad digerendum. Capitulū. lxxxij.

c Astor animal est cōmorans cum piscibus sub aquis ⁊ graditur sub terris et dicitur castor a castrando. Nam eoꝝ testiculi medicine sunt apti. cum senserit venatorem ipē se castrat ⁊ morsibus sua virilia amputat. Castoriū virtutem habet dissoluendi ꝯsumendi ⁊ attenuandi loca neruosa maxime cōfortandi. vnde valet epilenticis et contra frigidas passiones capitis ⁊ paralisim lingue soluit ⁊ loquelam reddit subito ablatam si sub ligua resoluatur. Et valet cōtra vniuersalem corporis paralisim si decoctum cum vino fuerit ⁊ ruta ⁊ saluia in potu sepius sumatur. Capitulū. lxxxiij.

c Eruus est animal diutissime viuens plus ꝙ̄ centum annis. Et est animal fel non habēs nisi in intestinis. ideo habet intestina amara et fetida vt dicit Aristoteles ⁊ Auicēna Itē sanguis cerui et leporis nunꝙ̄ coagulat̄. Et ossa inueniūtur in eoꝝ cordibꝫ cōferūt ad multas passiones notanter cordiales ⁊ i nobilibus confectionibus administrētur

Dicitur q̄ lapis quidam reperitur ruis qui miro modo dicitur iuuare mulieres quando sunt pregnantes. Bartholomeus anglicus. Cap. lxxxiiij.

e Dus ab edendo dictus. Paruis enim est et pinguis et iocundi saporis. vt dicit ysidorus li. xij. et est temperate cōplexionis. vnde melior et digestioni competentior maxime si est masculus vnde ei⁹ caro bene nutrit et sanguinem bonum gignit ideo carnes eduline cōueniunt maxime humane nature. maxime hys qui delicōse viuunt. Et pelles edorum sanant morsus venenosos si calide desup ponantur et adustio piloꝝ odore fugat serpentes. Capi lxxxv.

l Epus dicitur habere vtrūq; sexū ideo multi putarūt leporē gigni et gignere sine mare vt plinius. Sūt autem lepores animalia ita fecunda q̄ vno fetu nascente statim altero feto vterus grauidatur. vnde vtile est animal quo ad esum cum fuerit iuuenis. Nam eius coagulū valz cōtra venenū. restringit ventris fluxum. sanguis eius mitigat dolorem oculoꝝ et quanto coagulum eius est veterius tanto melius Bartholomeus anglicus.

p Orcus nascitur denta Cap. lxxxvj. tus et multis infirmitatibus subiacet. et quādo infirmatur obliquum tenet caput. et in luto pl⁹ iacet in dextro latere q̄ i leuo Et meliores sunt filij qui nascunt̄ in hieme et peiores in estate. Est aūt anial inmūdū et gulosum auide deuorans qšlibz fetidum et immūdū. ideo caro eius licet sit facilis digestionis tñ ex ea multū comesta plures inde generant̄ superfluitates flecmatice putrefactōi abiles et impinguat

porcus vel sus .nquiete. ꝛ septima pars sui cibi con uertitur in pilos ꝛ in saguinẽ ꝛ in lac dicit Aristoteles libro septimo. Capitl'm .lxxxvij.

v Itulus statim quādo nascit̃ a virtute ꝓpria ad querēda matris vbera erigitur ꝛ stati re ficitur matris vberibus. Nascitur ei sicut et equo in fronte pustula quedā nigra quam magi asserunt incensiuū fore amoris. hanc pustulā statim mater amputat nec admittit ad vbera nisi p̃dictū vir us auferat. Et sunt boni nutrimēti ꝛ facilis digestionis. et multū vebetare habent. Cap̃. lxxxviij

v Ulpis est animal multū dolosum. qn̄ enim canes insequunt̃ cum caudā inter crura recolligit. ꝛ qn̄ videt se nō posse euadere i cauda recolligit vrinā quā sup canes insequētes ip̄m ꝓiicit ꝛ diffundit. cuius fetorem canes sunt abhorrētes aliquātulū ei cedūt. Adeps enī eius ꝛ medulla multū dicunt̃ valere cōtra neruoꝝ contractōnē. Sāguis eius dicit̃ diureticus vnde multū valere credit̃ ad lapidem vesice ꝛ renū. vt dicit Plini⁹ libro .xxviij. Et dicit plinius ibidem ꝙ si quis linguam vulpis habuerit in annulo talis non pacietur caliginē oculoꝝ. Bartholomeus anglicus. Capl'm. lxxxix.

b Utirum accipit̃ ex lacte vaccarum capraꝝ et ouium. Et butirum resoluit ꝛ maturat. et ꝓpter hanc causam administrati apostematibus que fiunt sub aure quādo volumus ea mollificare ꝛ maturare. Et valet in tumoribus gigiuarum infancium eas linientes cū butiro quando volumus ꝙ dentes cito oriantur et sine dolore et confert aliis apostematibus oris. Et miscetur eciā cum emplastris

conferentibus ad dolorem lumb membrorum aliorum
Et quando sumitur butirũ mixtũ cum melle iuuamentum magnũ spuentibus saniem ex apostemate pulmonis confert. Et similiter valz in pleuresi. Et valet eciam sine melle ad excreandũ saniem ab intra et ab extra administrando. Serapio. Cap. xc.

c Oagulum est substãcia lactis in stomacho coagulata. Et omne coagulum est subtiliatiuum resolutiuũ 7 siccũ. et coagulum leporis in omnibus hys qualitatibus est forcius. Confert in fluxibus ventris 7 menstruorum et debilitati virtutis retentiue quãdo datur in modũ castanee in potu vini. et datur cõtra sanguinem coagulatũ. et quãdo mulier facit sibi pessarium cum eo 7 butiro post mundificatõnem menstruorum confert impregnatõni. et quãdo sumitur ex eo in potu prohibet impregnationem.
Serapio. Capitulum. xci

c Aseus a carendo dictus. quia separatur ab aquosa substancia lactis qua caret. Est autem caseus fex lactis frigida est et grossa 7 ad digerendũ dura. et magis attinet stipticitati q̃ laxatõni. et est grauis stomacho et epati et spleni maxime si illa loca fuerint opilationibus preparata 7 calculum in renibus impregnat. Ideo dicit constantinus. q omnis caseus vniuersaliter est malus. tamẽ caseus qui lacti est vicinus minus est nociuus. 7 caseus nimis salsus nimis ẽ desiccatiuus 7 stomacho nociuus 7 carens sale magis est nutritiuus 7 corporis humectatiuus. stomacho tamẽ est nociuus 7 defacili in fumositates resolutiuus si stomachus fuerit calidus. si vero fuerit frigidus in acetositatem defacili est conuersiuus.

Et vetus caseus omnino non valet qr valde exiccati
uus et dure digestionis Bartholomeus anglicus.

Era est fex mellis. Est eni cera   Cap. xcij.
c multis usibus necessaria. Valet enim i medi
cinis in cōfectōnibȝ varijs ꝛ vngentis. Nā
virtutem habet calefactiuam resolutiuam aperitiuam
maturatiuam attractiuā euaporitiuam ꝛ cōsumptiuā
Cera quāto recentior tanto odorabilior ductibilior
et purior ꝛ ad diuersaꝝ impressionū ꝛ figurarū susce
ptōnem aptior Bartholomeus anglicus de ꝓprietatibȝ reꝝ.   Cap. xciij.

Ac est liquor dulcis ꝛ candidus in mamil
l lis per actōnem caloris ex sanguine genera-
tus. Eadem est enim materia mēstrui sangui
nis ꝛ lactis. ꝛ ideo natura creat lac ꝓpter cibum na-
ti quo cibat̃ extra. [illegible] ergo debet esse lac ante tem-
pus partus nec post mu[illegible] nisi accedat contra natu
ram. et lac dulce est magis sapidū vicinum sanguini i
ipsum de facili cōuersiuum. et ideo laudabile est ipsi
us nutrimentū. Est autem cōpositum ex tribȝ substāci
is in virtute scȝ ex serositate q̄ est subtiliatiua ꝛ acuta
et ex caseali substācia q̄ est grossa ideo opilatiua ꝛ bu
tirosa ꝛ vnctuosa que est mollificatiua. Vñ serū est de
opilatiuū ꝛ grossoꝝ humoꝝ incisiuū ꝛ ventris soluti
uū p̄cipue seꝝ capnum Bar. anglic⁹.   Cap. xciiij.

El est liquor dulcissimus a materia purissi-
m ma solertia apum generatus Vñ mellis dul
cedo ceteris ē magis calida. & min⁹ hūida. ꝛ
iudicat̃ mel calidū ꝛ siccū i scđo g̃. est mūdificatiuū la
uatiuū ꝛ subtiliatiuū ꝛ suo calore grossoꝝ hūoꝝ i cor
pore incisiuū ꝛ humoꝝ putridoꝝ expulsiuū ꝛ amari-
tudinis temperatiuum. ideo ponitur in medicinis ad

conseruandū medicinas mixtas o: Et mel cru-
dum non bene despumatum valde est ventosum 7 in
flatiuum rugit⁹ in ventre generatiuum. in malos hu
mores faciliter cōuersiuum. splenis 7 epatis viscosi-
tate sua opilatiuum. colere inflāmatiuum. yliacis 7 co
licis nociuum. Serapio. Pandecta. Cap. xcv.

Podium frigidum in tercō siccum in prio
s Spodium est os elephantis habēs medullā
et comburitur sed ossa dencium nō cōburū-
tur. vnde illud spodium eligendū est subpallidū est ni
mis leue habens tamē quasdam ptes subnigras nō
multum tamē efficacie. Confert in dissinteria 7 cont
emoptoicam passionem. Datus puluis eius cū aqua
plantaginis vel succo eius. Et puluis spodij naribus
inflatus sanguinē narium sistit. Platearius.

Apo calide 7 sicce Cap. xcvj.
s complexionis. Valet contra cōbustionē ex
aqua vel ex igne et mox debet apponi men-
bro leso 7 ibi morari per tres vel quatuor horas Cō
fert eciam ad scabiem cum vngitur loc⁹ scabiosus cū
eo. Et dealbat sapo carnem inde lotam. Valet eciam
vt inde fiant suppositoria desup spergātur pulueres
de esula 7 prouocabunt assellatōnem.

...doner ... ¶ Ne...
... vnser frawe tag · ix ... minut zů
nicz vnd scho... luffts aber d mon feucht... ait vnd mü/
schen wirt · Bruchsamtag vor tiburcij · v · stund lviij minut ·
vor mittag zů winde vnd beschickung des luffts · Seine tag
¶ Am nächsten tag nach vnser frawen tag merckliche beke
rung mit regen vnd wind zů disen zeiten in warmen landen
mag man hören dornen · Mäntag nach vnser frawē tag sa
turnus feüchtigkeit od wind sendē wirt · Im ersten tag des
abrillen zů senfftigkeit des lufftes mit senfftem regen in vil
endē tod od vnstätigkeit der menschen mit lützel regen · Am
tag vor ambrosij merckliche bekerūg mit regen windē vnd
ungestümigkeit des weters mit tunckelheyt vnd kelti · Am
...ntag vor tiburcij merckliche bekerūg des luffts mit windē
...n regen in vil endē mit dornē · Mäntag vor Jeorij zů feüch
tigkeit oder winden · in vil enden neyd vnder den leüten mit
wenigen regen/ Maÿ/ ¶ Neü am nächsten tag nach
marci vij · stund xxx minut · vor mittag zů feüchtigkeit vnd
tunckelheyt wirt das beschickt · Vol An des heyligen creücz
achtet · v · minut nach mittag zů feüchtigkeit wirt das teyl
geschickt vnd natur des mones · ¶ Seine tag · ¶ Am
nächsten tag nach marci die zwey liecht der welt feüchtig
keyt bezeygent vnd mercurius wind · Mäntag nach Jeorij
merckliche bekerung des luffts mit winden vnd mit regen
in vil enden mit tunckelheyt · Freytag nach vitalis feüchtig
keit mit winden · An sant florians tag regen oder wind wer
dent bedeüt · Freytag nach des heyligen creücz tag auff dz
minst wolcken oder wind · Am mitwochen vor sophie die

Lectus.

